

Alstahaug
kommune

Økonomiplan 2022-2025

Årsbudsjett 2022

Rådmannens grunnlag

– Et historisk sted med nye muligheter

Innholdsfortegnelse

DEL 1 RAMMEBETINGELSER	4
1.1 Innledning.....	4
Lovgrunnlag.....	5
Budsjettprosess.....	7
1.2 utfordringer og sentrale forhold knyttet til budsjett- og økonomiplanarbeidet.	8
1.3 Rådmannens grunnlag i kortversjon.....	19
Kommuneplan for Alstahaug	19
1.4 Organisasjon.....	20
1.5 Usikkerhet	22
Budsjettpremisser – felles	23
1.6 Stats- og nasjonalbudsjettet 2022	24
Aktuelle saker av betydning for kommunesektoren.....	24
Arbeidsavklaringspenger.....	25
Teknisk sektor	26
Oppvekst.....	26
Helse- og omsorg	27
Annet	28
DEL 2 ØKONOMIPLAN DRIFT 2022-2025.....	29
2.1 Driftsbudsjett 2025.....	29
2.2 Skatt og inntektsutjevning.....	34
2.3 Utgiftsforutsetninger	35
2.4 Oversikt over finansområdet i ØP-perioden.....	35
DEL 3 DRIFTSBUDSJETT 2022 ENHETSNIVÅ	38
3.1 Stab og støttefunksjoner	38
HR	38
IKT	44
Bygg/Eiendom.....	46
3.2 Økonomi.....	50
Felles økonomienhet HALD:	50
Tilskudd interkommunale selskap.....	50
3.3 Oppvekst og kultur	53
Kommuneadministrasjonen innen oppvekst og kultur.....	57

PPT	58
Barnehage.....	59
Grunnskole	62
Skolefritids ordning (SFO).....	65
Voksenopplæring	65
Kulturskolen	67
Kultur	68
Flyktningetjenesten	72
3.4 Helse og velferd	73
Helse og velferd generelt.....	73
Enhet Helse:	88
NAV Alstahaug:	96
Barne- og ungdomsvern	99
Omsorg og mestring:.....	100
Samfunnsmedisinsk enhet.....	104
3.5 Samfunnsutvikling	107
Brann og beredskaps enhet.....	108
Kommunalteknisk enhet.....	110
Planenhet	117
Landbruks- og miljøvernenhet	119
Næring.....	120
DEL 4 INVESTERINGSPROGRAMMET 2021-2024	121

DEL 1 RAMMEBETINGELSER

1.1 Innledning

Ved utarbeidelse av budsjett og økonomiplan legges styringssignalene i statsbudsjettet til grunn.

Befolkningsutvikling og alderssammensetting er grunnlaget for beregningene av fremtidig etterspørsel etter ulike kommunale tjenester og inntektsgrunnlag.

Budsjettoplegget bygges også på styringsdokumenter som Kommuneplan 2012-2022, Økonomiplan 2021-2024, Årsberetning 2020, diverse vedtak og sektorplaner samt politiske styringssignaler. Videre er følgende dokumenter vesentlige:

- Prop. 1 S (2021-2022)
- Grønt hefte 2022(KMD)
- Prognosemodell KS
- Pensjonsprognoser fra KLP/STP
- Renteprognoser Kommunalbanken og Husbanken

Den økonomiske handlefriheten avhenger generelt av to forhold; utgiftsbinding og ressurstilgang. For Alstahaug kommune, som for de fleste andre kommuner, er utgiftsbindingen fra tidligere år svært stor.

Fra årsmelding 2020:

«Selv om kommunens resultat i 2020 isolert sett ble betydelig forbedret, rokker ikke det ved kommunens grunnleggende økonomiske utfordringer framover.

Kommunen opplevde i 2020 en nedgang i folketall på 53 personer. I inneværende økonomiplan er det forutsatt stabilt folketall. Inntektssystemet er bygd opp slik at kommunens inntekter i stor grad er avhengig av befolkningens størrelse og sammensetning. Dette innebærer at kommunen vil få en svakere vekst i inntektene enn forutsatt i økonomiplanen, hvis denne utviklingen forutsetter.

Den demografiske utviklingen framover tilsier en kraftig økning av antall eldre. Samtidig er barnekullene blitt kraftig redusert de senere årene. Dette betyr at det fortsatt må vris mer ressurser over på pleie og omsorgsområdet fra andre tjenestoområder. Problemet er at veksten innen helse- og velferd sannsynligvis vil bli større enn reduksjon på de øvrige områdene i kommunen, grunnet den kraftige veksten i antall eldre.

Det har imidlertid vist seg vanskelig å få politisk flertall for strukturelle driftsreduksjoner med stort økonomisk potensiale for å møte disse utfordringene.

Her nevnes at rådmannen foreslo bl.a. følgende for å tilnærme seg de demografiske endringene og økonomiske utfordringene framover i forbindelse med behandlingen av ØP 2021-2024:

Flytting av ungdomsskoletrinnene ved Søvik skole til Sandnessjøen ungdomsskole, fra høsten 2022. Tiltaket er beregnet en innsparing på 1,14 millioner kroner i 2022, og 2,5 millioner kroner i helårsvirkning fra 2023. Kommunestyret sluttet seg ikke til dette tiltaket.

Flytting/ nedlegging av Tjøtta barnehage, og økt barnehagedrift ved Søvik oppvekstsenter, med en samlet innsparing på ca. 5 millioner kroner. Tiltaket er omfattende, men praktisk gjennomførbart. Kommunestyret sluttet seg ikke til dette tiltaket.

Nytt regelverk for innkreving av eiendomsskatt gir betydelige negative konsekvenser for Alstahaug. Det er beregnet et inntektstap på 7 millioner kroner totalt årlig fra 2021.

Kommunestyret har vedtatt at kommunen skal i gang med et omstillingsprosjekt fra 2021 med sikte på ytterligere reduksjon i driftskostnadene. Uspesifiserte kutt er lagt inn for å saldere økonomiplanen framover og gjennom omstillingsprosjektet må en søke å få disse uspesifiserte kuttene konkretisert. I tillegg må det søkes å frigjøre midler til økte investerings- og driftskostnader innen pleie- og omsorgssektoren.»

I tillegg til dette dokumentet, er det utarbeidet følgende andre grunnlagsdokumenter:

- [Kostra- og nøkkeltall](#)
- [Kommunaløkonomisk analyse](#)
- [Budsjettforslag øvrige enheter](#)
- [Gebyrregulativ](#)
- [Økonomiske tabeller](#)

Videre vil det som tidligere år, blir det laget et spørsmål-svar dokument på kommunens hjemmeside, der administrasjonens svar i forhold til spørsmål fra politikerne knyttet til budsjett- og økonomiplan, blir gjort tilgjengelig for alle.

[Lovgrunnlag](#)

Ny kommunelov gjelder fra 2020 og de mest sentrale bestemmelsene om økonomiplan og årsbudsjett framkommer av paragrafene 14-1 til 14-5.

§ 14-1.Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Kommuner og fylkeskommuner skal utarbeide samordnete og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets eller regionens utvikling.

Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

§ 14-2. Kommunestyrets og fylkestingets plikter

Kommunestyret og fylkestinget skal selv vedta

- a) økonomiplanen og årsbudsjettet
- b) årsregnskapene og årsberetningene
- c) finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi
- d) regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement)
- e) regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglement).

§ 14-3. Behandling av økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning

Økonomiplanen for de neste fire årene og årsbudsjettet for det kommende året skal vedtas før årsskiftet.

Årsregnskapene og årsberetningene skal vedtas senest seks måneder etter regnskapsårets slutt. Hvert årsregnskap skal behandles samtidig med tilhørende årsberetning. Vedtaket om årsregnskap skal angi hvordan et eventuelt merforbruk i driftsregnskapet skal dekkes inn.

Formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning. Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak. I kommuner og fylkeskommuner med parlamentarisk styreform innstiller kommunerådet eller fylkesrådet til vedtak.

Innstillingen til økonomiplan og årsbudsjett, med alle forslag til vedtak som foreligger, skal offentliggjøres minst 14 dager før kommunestyret eller fylkestinget behandler den. Dette gjelder ikke for innstillinger om endring i vedtatt økonomiplan eller årsbudsjett.

Økonomiplanen, årsbudsjettet, årsregnskapene, årsberetningene og saksdokumentene fra det innstillende organet skal sendes departementet til orientering. Dette gjelder også revisjonsberetningen og kontrollutvalgets uttalelser til årsregnskapene og årsberetningene. Departementet kan gi forskrift om frister for disse oversendelsene.

Økonomiplan og årsbudsjett § 14-4:

Økonomiplanen skal vise hvordan langsiktige utfordringer, mål og strategier i kommunale og regionale planer skal følges opp.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på. De skal også vise utviklingen i kommunens eller fylkeskommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser. Vedtaket om årsbudsjett skal angi hvor mye lån som skal tas opp i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistiske, fullstendige og oversiktlige.

Økonomiplanen skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel. Årsbudsjettet skal deles inn i et driftsbudsjett og et investeringsbudsjett og stilles opp på samme måte som økonomiplanen.

Økonomiplanen kan inngå i eller utgjøre kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.

Departementet kan gi forskrift om bevilgningsoversikter, økonomiske oversikter og oversikter over utviklingen i gjeld.

§ 14-5. Årsbudsjettets bindende virkning. Budsjetstyring

Årsbudsjettet er bindende for kommunestyret, fylkestinget og underordnede organer. Første punktum er ikke til hinder for at kommunestyret eller fylkestinget kan gi et underordnet organ myndighet til å avgjøre at deler av en bevilgning i driftsbudsjettet skal benyttes til å finansiere utgifter i investeringsregnskapet. Første punktum gjelder ikke for utbetalinger som kommunen eller fylkeskommunen har en rettslig plikt til å foreta.

Kommunestyret eller fylkestinget skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle lovens krav om realisme og balanse.

Kommunedirektøren skal minst to ganger i året rapportere til kommunestyret eller fylkestinget om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet.

Hvis årsregnskapet legges fram med et merforbruk i driftsregnskapet, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årets budsjett. Saken skal behandles av kommunestyret eller fylkestinget senest 30. juni.

Budsjettprosess

Tidsplanen for arbeidet fremstilles slik, jfr. også kommunestyrevedtak vedtak i møte den 17.06.21:

Nr.	Aktivitet	Ansvarlig	Frist
1	Budsjettkonferanse med formannskapet	Rådmann	09.06.
2	Prosess/ rammer budsjett ØP	Formannskapet	09.06.
3	Prosess/ rammer budsjett ØP	Kommunestyret	17.06.
4	Budsjettrundskriv sendes ut	Økonomisjef	30.06.
5	Workshop budsjettarbeid kommunalsjefer/ enhetsledere	Økonomisjef	26.08. /27.08.
6	Utarbeidelse av konsekvensjustert årsbudsjett samt økonomiplan.	Kommunalsjefer/ enhetsledere	17.09.

7	Frist for driftstiltak	Kommunalsjefer/ enhetsledere	04.10
8	Ferdigstilling av konsekvensjustert budsjett + økonomiplan	Rådmann	September-oktober
9	Kommunestyrets budsjettkonferanse. Framlegging av budsjettgrunnlag.	Kommunestyret	03.11. /04.11.
10	Formannskapetets arbeidsmøter	Formannskapet	November 2020
11	Endelig innstilling til årsbudsjett og økonomiplan	Formannskapet	01.12.
12	Utlegging til alminnelig ettersyn 2 uker	Formannskapet	Desember 2020
13	Kommunestyrets sluttbehandling	Kommunestyret	15.12.

1.2 utfordringer og sentrale forhold knyttet til budsjett- og økonomiplanarbeidet.

Usikkerhet

Grunnet regjeringsskiftet blir det lagt fram en tilleggsproposisjon til statsbudsjettet den 8. november. Tallmaterialet i dette opplegget er basert på Regjeringen Solbergs forslag til statsbudsjett.

Usikkerhet

Pandemien har på mange måter medført at kommunen de siste 1 1/2 årene har befunnet seg i en unntakstilstand. Dette har preget kommunens tjenesteproduksjon på praktisk talt alle områder. Dette har medført kapasitetsproblemer og endrede arbeidsoppgaver, slik at mye nødvendig utviklingsarbeid har blitt nedprioritert eller utsatt. Kommunen er pr. oktober i en mer normal situasjon enn på lenge, men økende smittetrykk nasjonalt og lokalt gjør situasjonen framover svært usikker.

Pandemien påfører også kommunene betydelige merutgifter og lavere inntekter. Så langt er disse imidlertid kompensert av Staten.

Økonomiske måltall

Som tidligere nevnt, setter Kommunelovens paragraf 14-1, første ledd krav til at kommuner og fylkeskommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

I henhold til samme lovs paragraf 14-2 bokstav c, skal kommunestyret og fylkestinget selv vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens eller fylkeskommunens økonomi

Kommunestyret vedtok i forbindelse med behandlingen av økonomiplan 2020-2023, årsbudsjett 2020 følgende måltall:

Netto driftsresultat (NDR) 1,75 % eller høyere

Disposisjonsfond (DF) 8,0 % eller høyere

Gjeldsgrad (GG) 100 % eller lavere.

Det fremgår videre av saken at gjeldsgraden er korrigert for Havnevesenets gjeld, at måltallene skal være dynamiske og at de skal fases inn ved neste rullering av ØP.

Kommunestyret vedtok i sak 31/ 20, den 18.06 følgende innfasing av måltallene:

1. 2020: Balanse i driften ved bruk av disposisjonsfond. (15,3 mill.kr.)
2. 2021: Balanse i driften uten bruk av disposisjonsfond.
3. 2022: Netto driftsresultat på 0,6 %. (4,5 mill.kr.)
4. 2023: Netto driftsresultat på 1,2 %. (9,0 mill.kr.)
5. 2024: Netto driftsresultat på 1,75 %. (12,6 mill.kr.)

I forbindelse med budsjett- og økonomiplanbehandlingen for 2021, ble det vedtatt å utsette innfasingen med 1 år.

Kommunen forbedret imidlertid sitt resultat kraftig fra 2019 til 2020. Dette ga følgende utslag på måltallene i 2020:

Måltall netto driftsresultat.

Måltallet for netto driftsresultat skal være på 1,75 eller høyere av driftsinntektene.

I 2020 betyr dette 13,1 millioner kroner. Netto driftsresultat er i 2020 på 21,8 millioner kroner, dvs. 2,9 % av driftsinntektene, eller 8,8 millioner kroner bedre enn måltallet.

Måltall disposisjonsfond.

Måltallet for disposisjonsfond skal være på 8 % eller høyere av driftsinntektene. I 2020 betyr dette knapt 60 millioner kroner. Kommunens disposisjonsfond er i 2020 på knapt 48,7 millioner kroner, dvs. 6,5 % av driftsinntektene.

Måltall gjeld.

Måltallet for netto lånegjeld (korrigert for havnevesenets gjeld) skal være på 100 % eller lavere av driftsinntektene. I 2020 betyr dette 749 millioner kroner. Med netto lånegjeld menes langsiktig gjeld fratrukket utlån og ubrukte lånemidler. Kommunens netto lånegjeld er i 2020 på ca. 817 millioner kroner, dvs. 109,1 % av driftsinntektene. I forhold til dette måltallet har kommunen 68 millioner kroner for mye i gjeld.

Omstilling – økonomisk ubalanse

ØP 2021-2024 er saldert med følgende uspesifiserte kutt/ omstillingsbehov:

	2021	2022	2023	2024
084 Stab/støtte omstillingskrav 2022-2024		1 770 000	1 810 000	1 890 000
085 Oppvekst/ kultur. Beregnet omstillingskrav 2022-2024		4 330 000	4 450 000	4 610 000
086 Helse-velferd. Omstillingskrav 2022-2024		5 960 000	6 261 000	6 550 000
087. Samfunnsutvikling. Beregnet omstillingskrav 2022-2024.		600 000	610 000	611 000
SUM		12 660 000	13 131 000	13 661 000

Omstillingsbehovet er betydelig større enn dette, da nødvendig utbygging av infrastruktur innenfor eldreomsorgen med driftskonsekvenser ikke er medtatt i dette økonomiske opplegget.

På denne bakgrunn ble det vedtatt å starte et omstillingsprosjekt, som foreløpig har resultert i et forprosjekt i regi av PwC.

Rapporten oppsummerte bl.a. med følgende:

«Denne rapporten viser at det er nødvendig for Alstahaug kommune å starte omstillingsprosessen nå for kunne møte utfordringene i nær fremtid. For å få frem dette tydelig, har vi fremhevet noen sentrale funn og vurderinger som er gjennomgått grundigere nedenfor i denne rapporten.

- Kommunens tjenestetilbud innen helse og velferd er dyrt og lite brukertilpasset.
- Fremtidens Alstahaug består av mange eldre og stadig færre unge
- Skolestrukturen er kostbar
- Alstahaug må selv sørge for at omsorgstilbudet er tilstrekkelig
- Riktige tjenester til rett tid
- Ta i bruk flere trinn i omsorgstrappa
- Etablere tilpassede tjenestetilbud

- Velferdsteknologi

Alstahaug kommune har prioritert betydelige ressurser til kultur. Dette får konsekvens for kommunens mulighet til å tilby de øvrige tjenestene innenfor en helhetlig økonomi. Kommunen må derfor fortsette arbeidet med forbedringer og effektiviseringer innen skole, barnehage og helse og omsorg . På lengre sikt må Alstahaug kommune vri ressursene fra unge til eldre.»

Rapporten fra PwC ble presentert for formannskapet i møte den 13.04.21 og kommunestyret den 21.04.21.

Formannskapet gikk videre gjennom rapporten i møte den 28.04.21.

Utskrift av møtebok fra Formannskapet 19.05.21 viser følgende vedr. saken:

«Med bakgrunn av rapporten fra PwC jobbet formannskapet videre med vurderinger for fremtiden for Alstahaug kommune.

Trude Jægtvik påpekte på vegne av posisjonen i kommunen følgende:

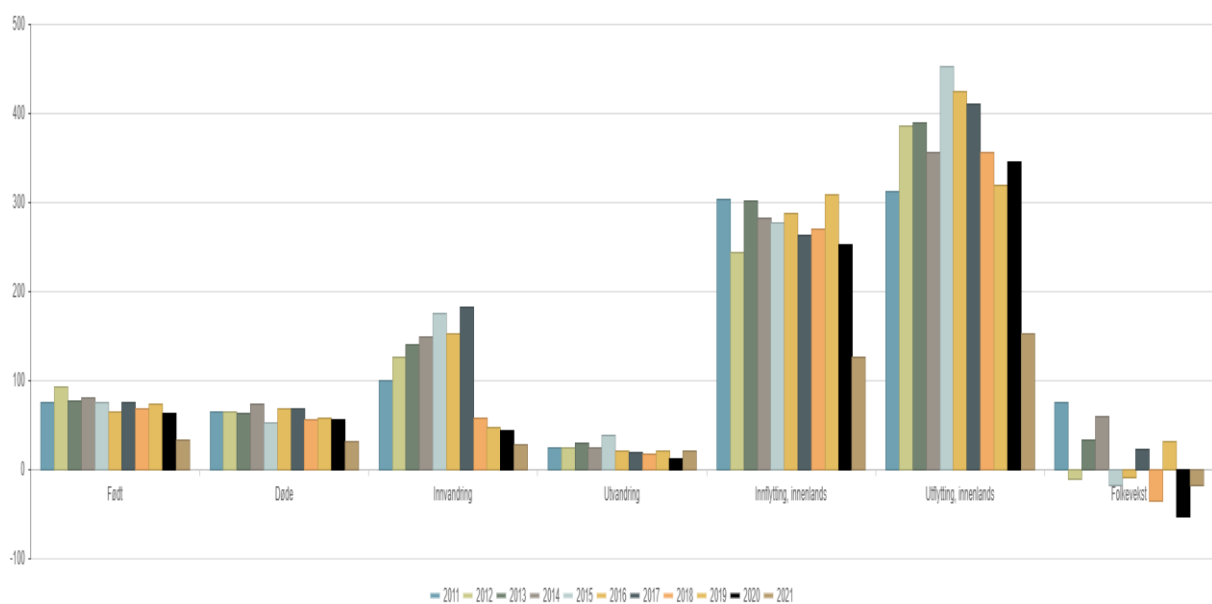
Skolestrukturen i kommunen består slik som idag.

Vi vil fordype oss i:

- *Tilflytting og flere innbyggere i kommunen (eks tomter, næring mm)*
- *Bolyst, beholde innbyggere som allerede er her*
- *Videre arbeid med pleie og omsorg: Sykehjemsplasser, kortsiktig og langsiktige løsninger»*

Folketallsutvikling:

Folketallsutvikling 2011-2021

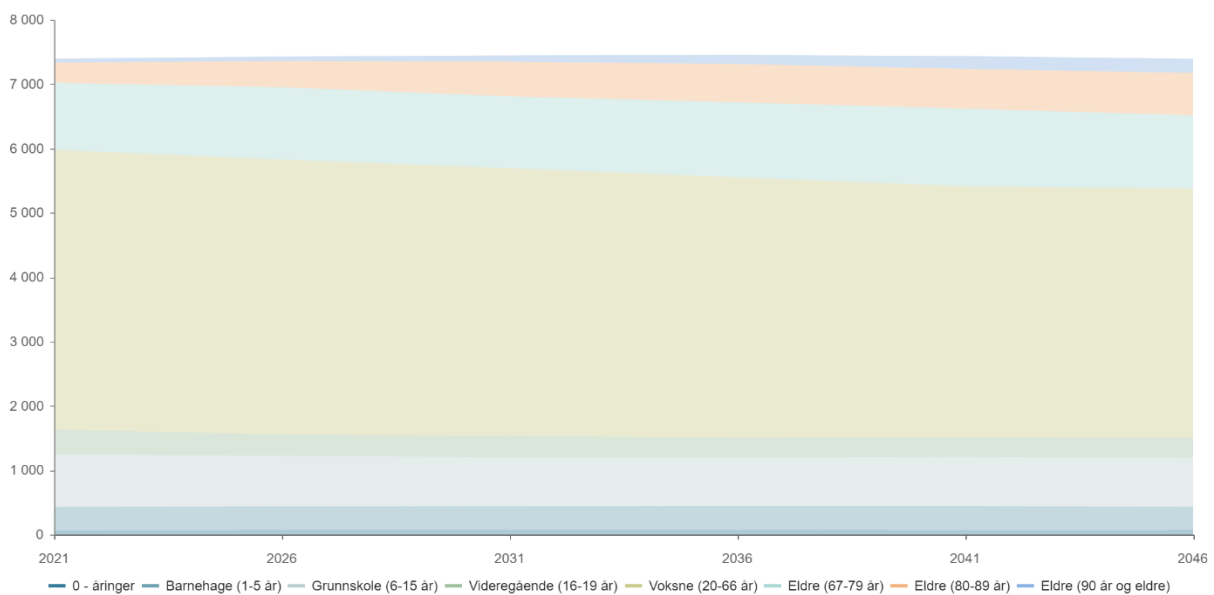
De nasjonale trekkene er framover; lavere arbeidsinnvandring, færre flyktninger og forventet lavere fertilitet. Dette medfører svakere nasjonal vekst i folketall, middelsalternativet fra SSB legger til grunn en nasjonal årlig vekst på 0,65 % mot over 1 % siste 10-årsperiode. Veksten i Alstahaug de siste 10 årene (som svært mange distriktskommuner) skyldes stort sett utenlandsk innflytting. Derfor vil den nasjonale utviklingen ventelig få stor betydning for Alstahaug.

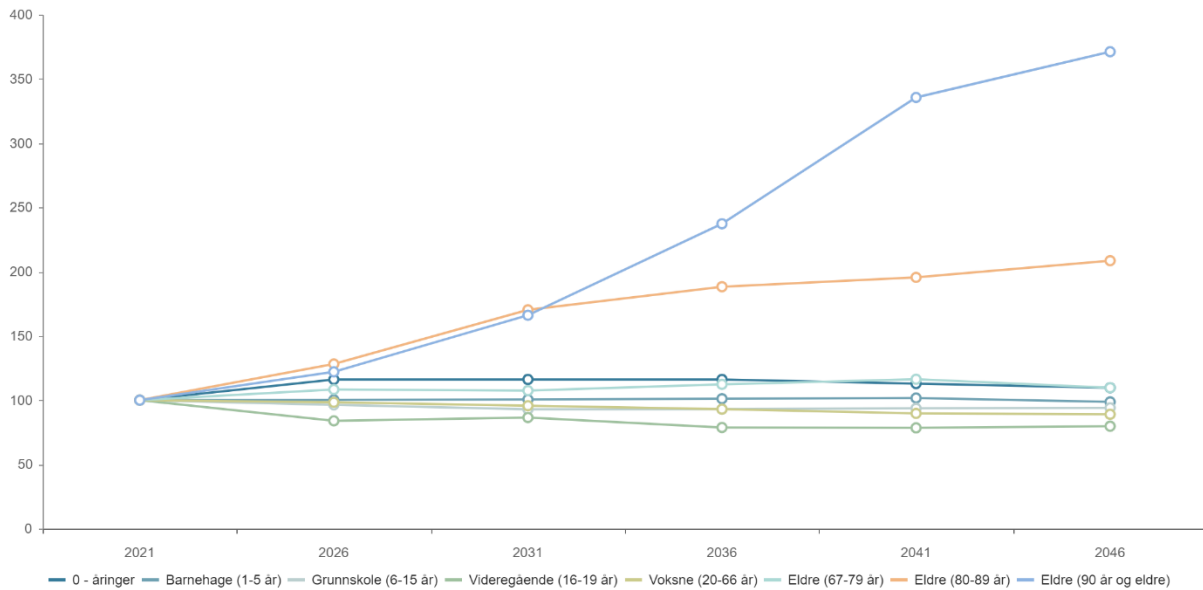
Dette er muligens den største utfordringen for kommunens utvikling og vekst. Kommunen bør derfor utarbeide strategier og planer for hvordan disse utfordringene kan møtes.

Fra 1. juli 2020 til 1. juli 2021 ble folketallet redusert med 72 personer. Dette medfører en relativ stor inntektsnedgang.

Befolknings-framskrivning.

Framskrivingen etter MMMM-alternativet, innebærer at befolkningens størrelse vil være relativt uforandret m.h.t. størrelse, men med store endringer i befolknings-sammensetting.

Befolkningen i Alstahaug blir eldre. Befolkningsutviklingen i de eldste aldersgruppene forventes å øke fram mot 2045:

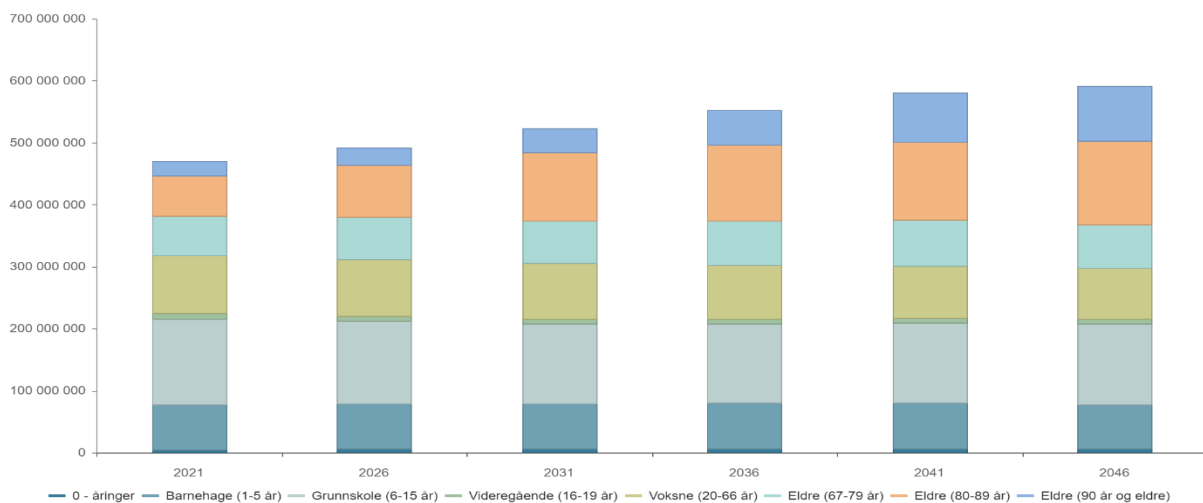
Grafen viser at antall eldre over 80 år vil mer enn doble seg mot 2045. Sett isolert er det størst økning i den eldste gruppen, aldersgruppen 90+. I følge SSB blir det over 4 ganger så mange innbyggere over 90 år i 2040 i Alstahaug kommune enn det vi har i dag. Dette er den største driftsmessige utfordringen kommunen står ovenfor i årene som kommer.

Framskrivningen viser at aldersgruppen 0-5 år vil være relativt konstant fram mot 2045. Gruppen 6-15 år vil reduseres med 63 personer eller 7,5 % i perspektiv 2045.

Demografikostnader.

I tabellen under vises den økonomiske effekten av endring i befolkningsprognosen fra ett år til neste. I grafen nedenfor vises tallene fra tabellen akkumulert. I begge beregningene vil basisåret være året før første år i visningene. For eksempel vil 2020 være basisåret som det beregnes ut fra dersom 2021 er første år i tabellen og grafen. Beregning av økonomisk endring som følge av befolkningsutviklingen er basert på TBU sin beregningsmetode.

	2021	2026	2031	2036	2041	2046	Totalt
0 - åringar	5 168 072	833 560	0	0	-166 712	-166 712	5 668 208
Barnehage (1-5 år)	73 059 840	665 112	83 356	312 151	748 468	-2 225 867	72 643 060
Grunnskole (6-15 år)	138 201 918	-5 068 530	-4 730 628	168 951	844 755	506 853	129 923 319
Videregående (16-19 år)	9 154 717	-1 451 396	216 579	-698 591	-32 744	118 624	7 307 189
Voksne (20-66 år)	92 654 711	-1 672 175	-2 073 417	-2 382 859	-3 080 134	-677 155	82 768 971
Eldre (67-79 år)	63 934 572	5 297 084	-554 346	3 141 294	2 525 354	-4 249 986	70 093 972
Eldre (80-89 år)	64 640 960	18 205 840	27 206 480	11 659 920	4 704 880	8 386 960	134 805 040
Eldre (90 år og eldre)	23 758 533	5 234 931	10 469 862	16 912 854	23 355 846	8 456 427	88 188 453
Total	470 573 323	22 044 426	30 617 886	29 113 720	28 899 713	10 149 144	591 398 212

Sykehussaken

Jfr. Helseministerens vedtak fra januar 2020 er det besluttet at Hovedsykehuset på Helgeland skal lokaliseres til Sandnessjøen/omegn. Prosessen så langt har vist at dette vedtaket er under konstant press fra ulike aktører. Kommunen har derfor brukt mye tid og ressurser på å sikre Helseministerens vedtak. Dette arbeidet må videreføres.

Rådmannen skrev følgende om saken i saksframlegget til sak 31/ 21 – Budsjett 2022 Økonomiplan 2022-2025. Rammer og prosess, behandlet av kommunestyret 17.06.21, sak 31/ 2021.

«Den største enkeltsaken som har betydning for befolkningsutviklingen framover er imidlertid lokalisering av hovedsykehuset. Det er foretatt flere utredninger av effekter på befolkningsutvikling i forbindelse med sykehusprosessen; her nevnes Sykehusstruktur Helgeland (Oslo Economics 2018), Samfunnsanalyse Helgelandsykehuset 2025 (Menon Economics 2019). Nordland Fylkeskommune hadde videre en utredning om befolkningsutviklingen i sin uttalelse til sykehussaken.

Disse utredningene har hovedvekt på konsekvenser på ulike lokaliseringer og modeller for sykehusstruktur mellom vertskommunene/ regionene på Helgeland. Det er derimot ikke foretatt vurderinger av befolkningsutvikling ved evt. flytting av sykehuset innenfor en region.

Sweco skriver bl.a. følgende i sin utredning «Tomteutredning for nytt sykehus i Sandnessjøen og omegn»:

«Det er også viktig å ha med i vurderingen hvilke konsekvenser flytting av dagens sykehusvirksomhet vil gi for Sandnessjøen by. Fylkeskommunen skriver at stedsutvikling skal være bærekraftig og at byer og tettsteder skal utvikles slik at folk har kort vei mellom boligen og tjenester, jobb og aktiviteter i hverdagen. Ideelt sett bør ny bebyggelse planlegges innenfor allerede bebygde områder.

Regionsentrene skal styrkes ved å lokalisere virksomheter, servicetilbud og boliger slik at transportbehovet begrenses. En kompakt og flerfunksjonell by bidrar samtidig til mer aktivitet og byliv og er viktig for det sosiale livet på stedet. (Nordland fylkeskommune, 2013).

Det motsatte, å trekke en stor, besøksintensiv og viktig arbeidsplass som sykehuset i Sandnessjøen ut av byen vil bidra til å svekke Sandnessjøen bys karakter og gjøre den mindre attraktiv både som bosted og for virksomheter som kunne tenke seg å etablere seg her.»

En konsekvens av å lokalisere sykehuset til i Leirfjord vil sannsynligvis være at Alstahaug kommune får en svakere befolkningsutvikling framover og derigjennom lavere frie inntekter og følgelig dårligere kommuneøkonomi. Det bør derfor utredes nærmere konsekvensanalyser for befolkningsutviklingen i kommunen ved alternative plasseringer. Før beslutning om lokalisering er tatt, vil det vanskelig å forsvare nye, tunge investeringer som medfører låneopptak. Det samme vil være tilfelle for igangsetting av nye driftstiltak. «

De siste vedtakene i saken er følgende:

Styresak 55 -2021 Helgelandssykehuset HF i møte den 25.05.21:

1. Styret i Helgelandssykehuset HF tar den oppdaterte økonomiske bæreevneanalysen til etterretning og ber om at den legges til grunn for videre arbeid i konseptfasen og etableringen av Nye Helgelandssykehuset.
2. Styret presiserer at endelig investeringsbeslutning og vedtak innenfor prosjektets rammer og mål gjøres etter avsluttet forprosjekt (2024).
3. Styret er tilfreds med at sykehusmiljøene, gjennom samarbeidet, har utarbeidet en felles faglig strategisk utviklingsplan for å underbygge målsettingen for Nye Helgelandssykehuset.
4. Styret presiserer at faglig strategisk utviklingsplan er et dynamisk dokument og er et felles grunnlag for videre utvikling av tjenestetilbudet. Planen inneholder: • nødvendig avklaring av funksjonsfordeling som følge av strukturvedtaket • grunnlag for dimensjonering • grunnlag for videre OU-arbeid
5. Styret ber om at bruker perspektivet tydeliggjøres og styrkes i det videre arbeidet med faglig strategisk utviklingsplan
6. Styret tar faglig strategisk utviklingsplan til orientering, og ber om at faglig strategisk utviklingsplan legges til grunn for videre arbeid i konseptfasens steg 1 og etableringen av Nye Helgelandssykehuset. Hvor styret understreker at Brukermedvirkning involveres i videre.
7. Styret i Helgelandssykehuset ber om at begrepet hovedsykehus operasjonaliseres som en del av konseptfasens steg 1.
8. Styret tar tomteutredningsrapporten med tilhørende innspillsnotat til orientering.
9. Styret ber om at tomt 1 (dagens sykehusomt i Sandnessjøen) og tomt 7 (Rishatten, Sandnessjøen) utredes videre i konseptfasens steg 1.

10. Det gjennomføres parallelt med oppstarten av konseptfasens steg 1 en dokumentgjennomgang av alle tidligere utredninger og en ytterligere vurdering av økonomiske og samfunnsmessige forhold knyttet til Tovåsen-alternativet.

Styresak 92-2021 Helse Nord RHF, i møte den 30.06.21.

1. Styret i Helse Nord RHF tar rapport Helgelandssykehuset HF Bæreevneanalyser, internt notat om metodikk og forutsetninger, til orientering, med de innspill som kom frem i møtet. Styret ber om at bærekraftanalysen kommer tilbake til styret i møte 29. september 2021.
2. Styret tar rapport Nye Helgelandssykehuset – Faglig strategisk utviklingsplan 2021-2035 til orientering, med de innspill som kom frem i møtet. Styret ber om at Faglig strategisk utviklingsplan kommer tilbake til styret i møte 29. september 2021.
3. Styret ber om at tomt 1 (dagens sykehustomt i Sandnessjøen) og tomt 7 (Rishatten, Sandnessjøen) utredes videre i konseptfasens steg 1.
4. Styret ber adm. direktør legge frem egen sak i neste styremøte med en nærmere definisjon av begrepet «hovedsykehus», «hovedkontor» og «ledelse», til beslutning, slik at dette kan legges til grunn i oppdatert styringsdokument.
5. Styret ber adm. direktør gå i dialog med Helgelandssykehuset HF for å avklare hvilken informasjon dokumentgjennomgangen av Tovåsen skal frembringe, før det tas stilling til om Tovåsen skal være med i konseptfasens steg 1.

Styresak 109-2021 Helse Nord RHF, i møte 29.09.21:

1. Styret godkjenner at Helgelandssykehusets bærekraftanalyse, med de vurderinger som fremkommer i denne styresaken, innarbeides i oppdatert styringsdokument.
2. Styret ber om at faglig strategisk utviklingsplan, med de vurderinger som fremkommer i denne styresaken, legges til grunn for videre arbeid med Nye Helgelandssykehuset og at planen utvikles og oppdateres gjennom kommende faser i prosjektet.
3. Styret ber om at varslet økt resultatkrav for Helgelandssykehuset innarbeides i budsjett 2022.
4. Styret ber om at Helgelandssykehusets oppgraderingsbehov innarbeides i henhold til Helse Nord RHF's delstrategi for eiendom.
5. Styret ber om å bli innkalt til styremøte for å kunne ta en endelig beslutning om Tovåsen skal med som tomtealternativ når dokumentgjennomgangen foreligger.
6. Styret forutsetter at medvirkning fra foretakstillitsvalgte, foretaksverneombud og brukere ivaretas i konseptfasen steg 1.

Styresak 74 -2021 Helgelandssykehuset HF i møte den 30.09.21:

1. Styret i Helgelandssykehuset HF tar dokumentgjennomgangen og innspill fra kommuner og Nordland fylkeskommune til etterretning.
2. Styret i Helgelandssykehuset HF ser ikke at det har fremkommet nye opplysninger som tilsier at tomt 17 i Tovåsen skal utredes videre i konseptfasen . Dersom konseptfasen skulle avdekke ukjente mangler ved Rishatten (tomt 7), vil prosjektet måtte inkludere en annen, egnet nybyggstomt, underveis i prosessen.

Styresak 129-2021 Helse Nord RHF, i møte 27.10.21:

1. Styret i Helse Nord RHF tar informasjon om dokumentgjennomgang og alle mottatte innspill vedrørende tomt nr.17 (Tovåsen) til etterretning.

2. Styret ber adm. direktør sikre at Helgelandssykehuset inkluderer et tredje tomtealternativ i Sandnessjøen og omegn i konseptfasens steg 1.

3. Styret ber om at beslutningsunderlag oppdateres med et scenario for effekten av forventet fremtidig ny næringsutvikling, og endring i samferdselsmønster.

Barnevern

Fra 01.01.22 inntreer barnevern/oppvekstreformen, i denne ligger det at kommunene selv i hovedsak må finansiere tiltak i barnevernet, med noen få forbehold om fortsatt statlige tiltak.

Insentivene til staten er med dette å motivere til å samarbeide bedre på tvers av de kommunale tjenesten, samt jobbe bedre forebyggende til det beste for barnet. Det betyr også at tvangstiltak som plassering utenfor hjemmet, enten i institusjon eller kommunale fosterhjem fra 2022 vil bli full finansiert av kommunene og alle refusjoner som vil til nå har hatt faller bort.

Det vil i en overgangsperiode bli «pukkel kostnader» mens en samordner og jobber fram gode forebyggende tiltak og/eller tiltak lokalt. Dette mens en fortsatt har «gamle» plasseringer på blant annet institusjon. Det er skissert overgangsordninger som kan søkes på.

Dette øremerkede tilskuddet er tidligere år utbetalt til vertskommunen. I regnskap/budsjett er dette så fordelt på alle 4 kommunene etter gjeldende fordelingsnøkkel for barnevernet. I neste års statsbudsjettforslag (grønt hefte) er dette fordelt med kr. 2.417.000,- til Alstahaug og kr. 806.000,- til Leirfjord. For at midlene skal kunne brukes slik de har vært brukt, må Alstahaug og Leirfjord tilføre disse midlene til barnevernssamarbeidet.

Det er skissert en merkostnad i størrelsesorden 4,3 millioner kroner for 2022 og framover. Dette er et usikkert anslag. Rådmannen forutsetter i sitt budsjettopplegg at dette vil bli kompensert av skjønnsmidler.

Flyktningeområdet

Statlige tilskudd tilknyttet mottak av flyktninger er en forholdsvis stor andel av kommunens økonomi.

Alstahaug kommune har lang tradisjon for bosetting av flyktninger, både voksne og enslige mindreårige. De siste årene har antall flyktninger i Norge gått ned. Per i dag kommer det svært få flyktninger til landet, og dermed er det få mennesker med rett til opphold i Norge som bosettes ut i kommunene. Dette har ført til at færre og færre kommuner blir anmodet om å bosette flyktninger.

Alstahaug kommune har blitt anmodet om å bosette 22 flyktninger i 2021, hvor av ingen enslige mindreårige flyktninger. Kommunestyret har de siste årene fattet vedtak om bosetting av inntil 40 flyktninger årlig.

I 2019 mottok kommunen vel 49 mill. To år tidligere mottok kommunen over 77 mill. Tilskuddene går i stor grad til utgifter knyttet til arbeid med tilrettelegging og mottak, samt stønad i introduksjonsprogrammet. Tilskuddene skal også bidra til å styrke kommunale tjenester generelt, som for eksempel helsestasjon og skole.

Tilskudd totalt	ENHET	ÅR	ALSTAHAUG
totalt	Kroner	2014	43 088 300
totalt	Kroner	2015	47 103 536
totalt	Kroner	2016	42 163 157
totalt	Kroner	2017	77 229 455
totalt	Kroner	2018	68 109 822
totalt	Kroner	2019	49 626 218
Totalt	Kroner	2020	41 800 000

Det er behov for å effektivisere kompetanse og ivaretagelse av oppgavene i mottak av flyktninger innen stadig endrede økonomiske rammer. Det skal være et sentralt mål at den enkelte nye innbygger skal støttes og veiledes mot en reell deltakelse i lokalt samfunn og arbeidsliv. Kvaliteten på kommunens tiltak i introduksjonsprogrammet har stor betydning for videre tildeling og bosetting av flyktninger i Alstahaug kommune.

Havbruksfond

Kommunen har i 2021 mottatt 8,9 millioner kroner av havbruksfondet. Nivået på utbetalingen har variert kraftig fra år til år. Kommunen har lagt til grunn prognose utarbeidet av Telemarksforskning i økonomiplanperioden samt egne vurderinger

1.3 Rådmannens grunnlag i kortversjon

Drift

Følgende ubalanse i konsekvensjustert budsjett etter den administrative gjennomgangen:

(mill.kr.)

Budsjett 2022	ØP 2023	ØP 2024	ØP 2025
-26,1	-36,9	-31,1	-40,3

Dette hovedsakelig som følge av lavere frie inntekter, nedgang i inntektene fra flyktningeområdet, økte barnevernsutgifter samt renteoppgang.

På bakgrunn av at en ikke har kunnet konkretisere de uspesifiserte kuttene (ca. 13 mill.kr. årlig) gjennom et omstillingsprosjekt, er de uspesifiserte kuttene fra forrige budsjett og ØP-opplegg, erstattet med konkrete kuttforslag/ tiltak i rådmannens budsjettforslag, jfr. kommunelovens

I rådmannens opplegg er det forutsatt bruk av disposisjonsfond på ca. 36 mill. kr. i ØP-perioden, negativt netto driftsresultat samtlige år, lav investeringsaktivitet de første årene av ØP-perioden og utsetting av store investeringsprosjekter til siste år i Øp-perioden.

Den økonomiske situasjonen framover må karakteriseres som vanskelig.

Samlet oversikt over kuttforslagene ligger i dokumentet «Økonomiske tabeller.»

Kommuneplan for Alstahaug

Kommuneplanens samfunnsdel perioden 2012-2022 ble vedtatt av Alstahaug kommunestyre 18.9.2014.

Innsatsområder

I planperioden er følgende tre innsatsområder valgt ut:

- Bolig
- Kompetanse
- Kommunikasjon, infrastruktur og næring

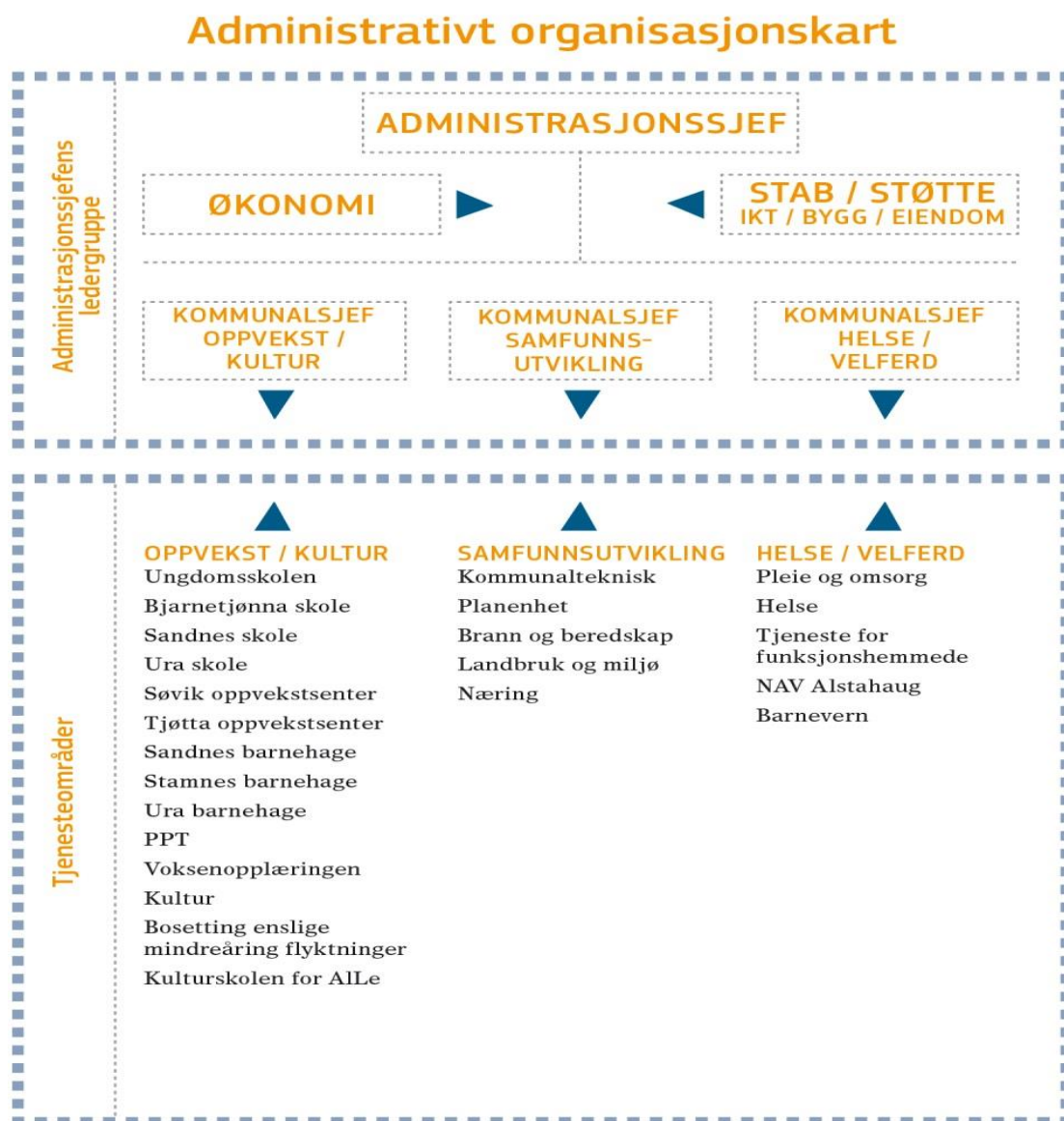
Tema som miljø og ressursforvaltning, samfunnssikkerhet og beredskap, i tillegg til folkehelse, er sektorovergripende tema. Disse temaene omfattes også av planen gjennom at de kommer i inngripen med alle innsatsområdene. Også de arealpolitiske retningslinjene er sektorovergripende.

De arealpolitiske retningslinjene skal konkretiseres og iverksettes i rulling av kommuneplanens arealdel.

For at kommuneplanen for Alstahaug skal være en operativ plan, bør innsatsområdene i kommuneplanen gjenspeiles i faktiske tiltak prioritert i økonomiplanperioden.

1.4 Organisasjon

Organisasjonskart

Strategisk ledergruppe består av rådmann, HR-sjef, økonomisjef, kommunalsjef oppvekst og kultur, kommunalsjef helse- og velferd, samt kommunalsjef samfunnsutvikling. Dagens strategiske ledergruppe ble etablert 1.9.14.

Rådmannen har, med støtte i strategisk ledergruppe, det overordnede ansvar for hele kommunens drift og utvikling, herunder utredning og oppfølging av politiske saker.

Arbeidsgiverpolitikk

Den overordnede arbeidsgiverpolitikken er nedfelt i sentralt avtaleverk.

Alstahaug kommunes arbeidsgiverpolitikk skal legge rette til for samspillet mellom medarbeidere, innbyggere, brukere og andre samarbeidspartnere som skal gjøre oss i bedre i stand til å vareta våre oppgaver som samfunnsutvikler.

Arbeidsgiverpolitikken skal medvirke til:

- Å fremme mangfold og inkludering
- Vilje og kraft til å gjennomføre endringer
- Samsvar mellom kompetanse, myndighet og ansvar
- Rekruttere, utvikle og beholde kompetente medarbeidere
- Utvikle arbeidsglede og stolthet over eget og andres arbeid i kommunen som arbeidsplass
- Å styrke fellesskapsfølelse, identitet og omdømme
- Å fremme likestilling og hindre diskriminering
- Å opptre etisk forsvarlig

Lønnspolitikk

De overordna føringer for lønnspolitikken er nedfelt i sentrale avtaler og i lovverket.

Kommunen har utarbeidet en lønnspolitiskplan og personalpolitiske retningslinjer. Lønnspolitiskplan ble revidert i 2018. Planene er et arbeidsverktøy for arbeidsgiver til å skaffe den arbeidskraft (på alle nivå) som kommunen trenger.

Opplæringsplanlegging

Opplæringsplan. For å kunne skape en strategisk opplæringsplan, er hver enhet pålagt å utarbeide bemanningsplaner for å avdekke manglende kompetanse, mobilisere ny kompetanse og vedlikeholde eksisterende kunnskaper.

HMS – arbeid

Kommunen har utarbeidet et internkontrollsystem for helse, miljø og sikkerhet. Prioriterte mål er medarbeidersamtaler og vernerunder for alle enhetene.

Avvik

Som ledd i vårt HMS-arbeid ble det i 2015 tatt i bruk et digitalt system for registrering og behandling av avviksmeldinger i hele organisasjonen. Avviksmeldinger kan knyttes til prosedyren det meldes avvik i forhold til, og avviket går direkte til leder for behandling.

Beredskap

Det er blitt utarbeidet helhetlig ROS-analyse og oppfølgingsplan for Alstahaug kommune. ROS-analysen følger metodikken som er beskrevet i veileder fra DSB som kom i september 2014. På bakgrunn av ROS-analysen ble det gjennomført en beredskapsanalyse med henblikk på å utforme beredskapsplan. I 2018 ble overordnet beredskapsplan ferdig og godkjent av kommunestyret.

Sykefravær

Reduksjon av sykefravær er et prioritert arbeid. Fra 2011 ble det innført at hver enhet skal rapportere tertialvis om sykefraværet. Samlet rapport vedr sykefravær legges fram i AMU og kommunestyret tertialvis. Ny IA avtale tredde i kraft januar 2019 med nye mål og innsatsområder. Kommune har utarbeidet mål og handlingsplan som er omforent mellom partene og implementert i drift.

Internkontroll

Rådmannen besluttet oppstart av systematisering av internkontrollarbeidet i kommunen våren 2021, videre formalisering av prosjektet som følges i et nettverksamarbeid med flere kommuner og etter initiativ fra KS.

1.5 Usikkerhet

I forbindelse med Forvaltningsrevisjonsprosjekt økonomistyring, vedtatt av kommunestyret 21.04.21 – sak 12/ 21, ble bl.a. følgende vedtatt:

«Rådmannen bør etablere rutine for beskrivelse av usikkerhet i enhetenes budsjettanslag.»

Følgende usikkerhet i enhetenes budsjettanslag er observert. Det vises også til beskrivelse innenfor det enkelte kommunalsjefsområde.

Område	Beskrivelse	Hvem utarbeider prognosen	Forutsetning	Risiko
Finans	Frie inntekter	Egen basert på Statsbudsjettet/ Revidert Nasjonalbudsjett og prognosemodell fra KS.	Forutsetter at folketallet pr. 1. januar er lik folketallet pr. 1. juli. Et lavere folketall vil gi seg utslag på lavere inntektsutjevning.	Middels
Finans	Utbytte Helgelandskraft A/S	Egen	Bygger på tilgjengelig informasjon – tildes store årlige svingninger	Middels
Finans	Rentenivå	Kommunalbankens	Bygger på tilgjengelig informasjon.	Middels
Finans	Havbruksfondet	Telemarksforskning	Bygger på tilgjengelig informasjon fra Fiskeridirektoratet/ beregning fra Telemarksforskning/ egne beregninger.	Middels

Hele budsjettet	Lønnsvekst	Egen	Statsbudsjettet	Lav
Hele budsjettet	Pensjonskostnader	Egen, basert på KLP og SPKs beregninger.	Lønnsvekst, pensjonsuttak, avkastning m.v.	Lav
Oppvekst/kultur	Voksenopplæringa	Egen	Stor usikkerhet til videre inntekt. Uavhengig av dette har kommunen plikt til å gi tilbud med et bredt kravspekter.	Høy
Oppvekst/ kultur	Barnehagetilskudd	Egen	Antall barn og fordeling mellom kommunal og privat. Endring i statlige føringer	Middels
Oppvekst/ kultur	Kulturområdet-inntekter	Egen	Pandemi. Hvordan blir bruken av kultur etter pandemien.	Høy
Oppvekst/ kultur	Flyktninger	Egen	Stor usikkerhet til videre inntekt	Høy
Helse/ velferd	Ressurskrevende tjenester	Egen	Innslagspunkt og antall brukere varierer, sene avklaringer fra staten	Middels
Helse/ velferd	Barnevern	Vertskommune	Ny barnevernreform med uklare forutsetninger og konsekvenser	Høy
Helse/ velferd	Sosialhjelp/ NAV	Egen	Avhengig av samfunnskonjekturer	Middels
Samfunnsutvikling	Selvkost	Egen, samarbeid med Envidan Momentum	Utvikling innen innbyggere/husstander, samt aktivitetsnivå i egen kommune	Lav

Budsjettpremiser – felles

Budsjettpremiser

Budsjettpremiser er forutsetninger som ligger bak budsjettets realisme og andre krav til budsjettets innhold.

Et budsjettpremiss kan forklares som de forutsetninger som årsbudsjettet og økonomiplanen bygger på, slik de fremkommer av kommunestyrets budsjettvedtak. Økonomiplanen og årsbudsjettet skal vise kommunestyrets eller fylkestingets prioriteringer og bevilgninger og de målene og premissene som økonomiplanen og årsbudsjettet bygger på, jf. koml. § 14-4 annet ledd.

Kommunedirektøren/rådmannen skal i årsberetningen rapportere på vesentlige avvik fra budsjettpremiser i tillegg til beløpsmessige avvik, jf. koml. § 14-7 annet ledd b).

Revisor skal kontrollere at kommunedirektøren har gitt en dekkende redegjørelse for avvik/brudd på budsjettpremisser, jf. koml. §§ 24-5 og 24-6. Dette er en ny bestemmelse i kommuneloven..

Lovgiver har nå økt fokuset på budsjettpremisser gjennom at Kommunedirektøren har plikt til å rapportere på vesentlige brudd på budsjettpremissene i årsberetningen.

Videre skal revisor kontrollere at kommunedirektøren har gitt en dekkende redegjørelse for avvik/brudd på budsjettpremisser.

Rådmannen foreslår som standard budsjettpremiss alle tjenesteområder følgende:

Bevilgningen forutsetter at tjenestene drives innenfor lover og normer samtidig som budsjettammer holdes.

Budsjettansvarlige har ansvar for å utvikle tjenestene innenfor økonomiske rammer og slik at innbyggerrettigheter etter lov og normer overholdes. Dersom det likevel oppstår konflikt mellom tilgjengelig ressurs og lovkrav/norm, skal det meldes fra om dette i budsjettoppfølgingsrapporter og budsjettansvarlige skal utrede tiltak som kan gi balanse mellom økonomiske rammer og lovverk.

Tiltakene skal legges fram for avgjørelse administrativt eller politisk. Tiltak som endrer tjenestens grunnpreg skal alltid legges fram for politisk behandling.

1.6 Stats- og nasjonalbudsjettet 2022

Aktuelle saker av betydning for kommunesektoren

Arbeids- og velferdsetaten (NAV)

Regjeringen foreslår å øke Arbeids- og velferdsetatens driftsbevilgning med 50 millioner kroner for å bidra til en styrking av etaten.

Regjeringen foreslår i tillegg en ettårig bevilgningsøkning på 75 millioner kroner til etaten som følge av koronapandemien. Styrkingen foreslås selv om det nå er gode utsikter på arbeidsmarkedet og positiv vaksinesituasjon, fordi ettervirkningene av pandemien også vil prege etatens drift i 2022.

Regjeringen foreslår videre en bevilgning på 221,8 millioner kroner for å legge til rette for utfasing av datasystemene Arena og Abetal. Målet er å sikre nye og gode tjenester til både brukere og arbeidsgivere i forbindelse med dagpenger, arbeidsavklaringspenger og NAVs arbeidsrettede tjenester.

Regjeringen foreslår å sette av 13 millioner kroner til å utvikle digitale løsninger for samhandling mellom brukere og arbeids- og velferdsforvaltningen innen økonomisk rådgivning.

Tolking for hørselshemmede, døve og døvblinde utføres både av fast ansatte tolker ved NAV Hjelpemiddelsentral og av frilanstolker. Retten til tolk er hjemlet i folketrygdloven. For å legge til rette for bedre kvalitet, økt forutsigbarhet for brukeren og bedre tilgang på tolketjenester, foreslår regjeringen å øke antall fast ansatte tolker i tolketjenesten med 25 årsverk fra 2022. Forslaget innebærer at Arbeids- og velferdsetatens driftsbudsjett styrkes med 23,7 millioner kroner til dette formålet.

Arbeidsavklaringspenger

Regjeringen foreslår å bevilge 32,8 milliarder kroner til arbeidsavklaringspenger i 2022. Dette er en økning på 1,4 milliarder kroner sammenlignet med Saldert budsjett 2021. Bevilgningen for 2021 er økt i flere omganger gjennom 1. halvår 2021, vesentlig som følge av koronapandemien.

Det legges til grunn om lag 125 240 mottakere i 2022. Det forventes en nedgang i antall mottakere fra 2021 til 2022.

Regjeringen foreslår å innføre et nytt unntak fra maksimal varighet for arbeidsavklaringspenger med virkning fra 1. juli 2022 hvor det gis mulighet til forlengelse av stønadperioden ved langvarig ventetid på behandling. Det anslås at forslaget vil medføre en merutgift på om lag 11 millioner kroner i 2022. Helårseffekten anslås til 180 millioner kroner.

Arbeidsmarkedstiltak

Regjeringen foreslår en reduksjon i bevilgningen til arbeidsmarkedstiltak for arbeidssøkere, som følge av at utsiktene i arbeidsmarkedet bedres og ledigheten avtar. Reduksjonen er på 580 millioner kroner i 2022 sammenlignet med inneværende års budsjett inkludert personellressurser i Arbeids- og velferdsstaten.

I tillegg foreslås det å redusere bevilgningen knyttet til forslaget om å harmonisere satsen på tiltakspenger med minste sats på dagpenger. Reduksjonen er på 275 millioner kroner. Forslaget til bevilgning gir fortsatt et høyt tiltaksnivå som vil ivareta behovet for arbeidsmarkedstiltak til de som står utenfor arbeidslivet. Forslaget gir grunnlag for å videreføre innsatsen innenfor inkluderingsdugnaden og ungdomsinnsatsen.

Bevilgningen gir beregningsteknisk rom for å gjennomføre om lag 60 300 plasser i 2022, en nedgang på om lag 2 000 plasser sammenlignet med planlagt nivå i 2021.

Regjeringen foreslår å styrke arbeidsmarkedstiltaket varig tilrettelagt arbeid (VTA) med 46,1 millioner kroner i 2022. Forslaget gir rom for å videreføre om lag 300 nye plasser som ble etablert i annet halvår på bakgrunn av revidert nasjonalbudsjett 2021. Beregningsteknisk utgjør dette om lag 12 000 tiltaksplasser i varig tilrettelagt arbeid i 2022.

Dagpenger

Regjeringen foreslår å bevilge 12,9 milliarder kroner til dagpenger i 2022. Dette innebærer en utgiftsreduksjon fra 2021 til 2022. Reduksjonen skyldes i hovedsak at antallet mottakere av dagpenger forventes å falle som følge av lavere arbeidsledighet og avvikling av ekstraordinære og midlertidige tiltak i forbindelse med koronapandemien. I Revidert nasjonalbudsjett 2021 ble bevilgningen satt til 25 480 millioner kroner.

Teknisk sektor

Arealplanlegging i kommunene

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen til tilskuddsordning der kommunene kan søke om midler til å lage kommunedelplaner for natur med 2 millioner kroner. Tilskuddsordningen totalt er på 3 millioner kroner i 2022.

Oppvekst

Barn og unge - kultur

Regjeringen foreslår en bevilgning på 69 millioner kroner til Barne- og ungdomstiltak. Beløpet inkluderer en økning på 7,5 millioner kroner til ordningen Inkludering i kulturliv som del av regjeringens pott til tiltak for barn som vokser opp i lavinntektsfamilier. Det inkluderer også en videreføring av 12 millioner kroner til nye tiltak lagt frem i Barne- og ungdomskulturmeldingen, Meld. St. 18 (2020–2021) Oppleve, skape, dele. Kunst og kultur for, med og av barn og unge.

Barnehage/skole – spesialpedagogikk

Regjeringen foreslår å bevilge 100 mill. kroner til oppbyggingen av kompetanseløftet i spesialpedagogikk og inkluderende praksis.

Barnehage/skole – tiltak konsekvenser av covid-19-pandemien

Regjeringen foreslår å bevilge 240 mill. kroner til tiltak for å støtte barn og unge som følge av konsekvenser av covid-19-pandemien i skole og barnehage. Midlene kan blant annet brukes til tiltak for å støtte den faglige og sosiale utviklingen til barn og unge og til bedre oppfølging av sårbare barn.

Barnekoordinator – likeverdsreformen

Mange familier strever med å finne frem i velferdstilbudene og trenger bedre hjelp og avlastning i hverdagen. Regjeringen foreslår 100 millioner kroner i kompensasjon til kommuner for merutgifter knyttet til lovfesting av rett til barnekoordinator. Det foreslås at lovendringen, som er en del av likeverdsreformen trer i kraft fra 1. august 2022. Helårsvirkningen av forslaget er 180 millioner kroner, tilsvarende om lag 280 koordinatorstillinger.

Barnevern – kompetansekrav

Regjeringen foreslår å kompensere kommunene med 52,5 millioner kroner for merutgifter som følger av kompetansekravet i barnevernet.

Barnevernsreformen – ikrafttredelse

Regjeringen foreslår å øke rammetilskuddet til kommunene med 1,3 milliarder kroner. Dette skal kompensere for kommunenes økte egenandeler for statlige tiltak i barnevernet, som følge av barnevernsreformen.

Bransjeprogram - kompetansereformen

Regjeringen foreslår å bevilge 60 millioner kroner til å videreføre de åtte bransjeprogrammene for kompetanseutvikling som ble etablert som en del av Utdanningsløftet 2020. Dette er en delvis videreføring av økningen i forbindelse med Utdanningsløftet 2020. Forslaget gir også rom for å etablere et nytt bransjeprogram.

Skole – ekstra time i naturfag

Regjeringen foreslår å bevilge 104,2 mill. kroner til å utvide timetallet i grunnskolen med en ekstra time i naturfag.

Skole – lærerspesialister

Regjeringen vil trappe opp satsingen på karriereveier for lærere og foreslår å bruke 271,7 mill. kroner på dette i 2022. Bevilgningen gir rom for å øke antall lærerspesialister til 3 000 fra høsten 2022.

Skole – skolefritidsordning (SFO)

Regjeringen foreslår å bevilge 51,5 mill. kroner til gratis SFO for familier med lav inntekt i utvalgte kommuner.

Skole – videreutdanning lærere

Regjeringen foreslår å bevilge 50 mill. kroner til å opprette flere videreutdanningsplasser innen spesialpedagogikk for barnehagelærere og lærere i skolen. Samlet foreslår regjeringen å bruke 1,7 mrd. kroner til videreutdanning for lærere og skoleledere.

Helse- og omsorg

Omsorgsplasser – heldøgn

Regjeringen foreslår en ramme i 2022 på 951 millioner kroner til om lag 500 heldøgns omsorgsplasser. Rammen er budsjettert med utbetaling på seks år. I 2022 utgjør bevilgningen 95,1 millioner kroner.

Halvparten av rammen er øremerket til heldøgns omsorgsplasser som skal gi netto tilvekst i kommunene som mottar dette tilskuddet.

Psykisk helse barne og unge – lavterskel behandlingstilbud

Regjeringen foreslår 18 millioner kroner til å utvikle og pilotere lavterskel behandlingstilbud i kommunene for barn og unge med lettere psykiske plager og begynnende rusproblemer. Det foreslås også 2 millioner kroner til å evaluere tiltaket.

Psykisk helse barn og unge – oppsøkende tjenester

Regjeringen foreslår 53,5 millioner kroner for å etablere flere FACT ung-team, som er tverrfaglige og oppsøkende team for barn og unge med sammensatte hjelpebehov. Det foreslås også 8,5 millioner kroner til utvikling og evaluering av FACT ung.

Ressurskrevende tjenester i den kommunale omsorgstjenesten

Regjeringen foreslår å øke innslagspunktet med 50 000 kroner for 2022, som vil gi en innsparing på 300 millioner kroner. Innstramningen er liten i forhold til den sterke veksten som har vært i ordningen.

Det er enkelte små kommuner som har spesielt høye utgifter til ressurskrevende tjenester. For å fange opp disse foreslås det å innføre en tilleggskompensasjon på 55 millioner kroner til kommuner med høye utgifter til ressurskrevende tjenester, som har mindre enn 3 200 innbyggere og lavere skatteinntekter enn 120 prosent av landsgjennomsnittet de siste tre årene.

Rusarbeid i kommunene

Regjeringen foreslår 100 millioner kroner til etablering av rådgivende enheter for russaker i kommunene. Enhetene skal ta imot personer der oppmøteplikt er satt som vilkår for en bestemt strafferettslig reaksjon for overtredelse av narkotikalovgivningen.

Selv mord – kompetanse

Regjeringen foreslår 5 millioner kroner til å styrke kompetansen om selvskading og selvmord hos personell i den kommunale helse- og omsorgstjenesten, psykisk helsevern, tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) og somatikk.

Annet

Bostøtte

Regjeringen foreslår å styrke bostøtten med 71 millioner kroner i 2022. Bostøtten går til personer med lav inntekt og høye bostøtter. Styrkingen vil komme barnefamilier og andre store husstander til gode, og er en del av regjeringens barnefattigdomspott.

Eiendomsskatt

Regjeringen foreslår ingen endringer i eiendomsskatteloven. Kommunene kan selv endre satser, bunnfradrag mv. innenfor de rammer loven setter.

Flom- og skredforebygging

Regjeringen foreslår å bevilge i overkant av 660 millioner kroner, inkludert drift, til arbeidet med å forebygge flom- og skredskader under Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Midlene skal blant annet gå til kartlegging av nye flom- og skredutsatte områder, sikrings- og miljøtiltak, fjellskredovervåking, varsling og bistand til kommunenes arealplanlegging og arbeid med overvann.

Det foreslås å bevilge 150 millioner kroner til krise- og hastetiltak, herunder gjennomføring av krisetiltakene etter kvikkleireskredet i Gjerdrum kommune.

Regjeringen foreslår også å bevilge 25 millioner kroner til skredsikring i Longyearbyen over Justis- og beredskapsdepartementets budsjett for å slutføre skredsikringstiltak under fjellet Sukkertoppen.

Husbankens låneramme

Regjeringen foreslår en låneramme på 19 milliarder kroner i 2022. Det er 3 milliarder høyere enn før covid-19-pandemien. Startlån er det viktigste virkemiddelet for å hjelpe vanskeligstilte familier fra leid til eid bolig.

Startlån prioriteres først innenfor lånerammen.

Regjeringen foreslår at Husbanken kan bruke inntil 1 milliard kroner til lån til boligkvalitet og utleieboliger i distriktskommuner i 2022.

Like muligheter i oppveksten

Regjeringen foreslår satsinger på om lag 400 millioner kroner som bidrar til å nå målene i Like Muligheter i oppveksten. Regjeringens samarbeidsstrategi for barn og ungdom i lavinntektsfamilier (2020–2023).

Midlene går til satsinger på flere departementer sine områder. Sentrale satsinger i 2022 er:

- 225 millioner kroner til å starte nasjonal utrulling av fritidskortet
- 35 millioner kroner til å styrke den nye tilskuddsordningen Tilskudd til inkludering av barn og unge
- 7,5 millioner kroner til å styrke tilskuddsordningen Inkludering i kulturliv
- 15 millioner kroner til å utvide ordning med gratis SFO for familier med lav inntekt i utvalgte kommuner
- 20 millioner kroner til økt pedagogtetthet i barnehager i levekårsutsatte områder
- 71 millioner kroner til å styrke bostøtten for barnefamilier og andre store husstander
- 23,5 millioner kroner til å heve inntektsgrensene for fri rettshjelp med ti prosent.

DEL 2 ØKONOMIPLAN DRIFT 2022-2025

2.1 Driftsbudsjett 2025

Rammetilskuddet

Beregning av rammetilskuddet er gjort med basis i Grønt heft – Beregningsteknisk dokumentasjon til St.prp. nr. 1 (2021-2022).

Innbyggertilskudd før omfordeling

Innbyggertilskudd før omfordeling

Innbyggertilskuddet blir først fordelt med et likt beløp per innbygger. Dette beløpet er **26 133 kroner** i 2022.

For Alstahaug kommune utgjør dette: 26 133 kroner x 7 375 innbyggere = **192 734 716 kroner**.

Utgiftsutjevning

Innbyggerne i landets kommuner etterspør kommunale tjenester i ulik grad. I tillegg er det relativt store forskjeller mellom kommunene i hvor mye det koster å produsere og tilby de samme kommunale tjenestene.

Målet med utgiftsutjevningen er å fange opp og korrigere for slike variasjoner. Det foretas en omfordeling i innbyggertilskuddet fra de kommunene som er billigere å drive enn landsgjennomsnittet, til de kommunene som er dyrere å drive enn landsgjennomsnittet.

Kriteriene beskriver trekk ved kommunene og befolkningen i kommunene, som i statistiske analyser har en effekt på kommunenes utgifter.

Vektene viser hvor stor betydning det enkelte kriterium har i å forklare kommunenes samlede utgifter.

Kommunens kriterieverdier multipliseres med kriteriets vekt, og summen av alle kriteriene utgjør en indeks for beregnet utgiftsbehov som i neste trinn i beregningen brukes til å beregne kommunens trekk eller tillegg i innbyggertilskuddet.

	Kriterium	Vekt		Indekskriterium		Pst.utslag	Kr. pr. innb.	1000 kr.
1	Innbyggere 0-1 år	0,0057	*	0,9690	=	-0,02 %	-10	-77
2	Innbyggere 2-5 år	0,1355	*	0,8533	=	-1,99 %	-1174	-8 661
3	Innbyggere 6-15 år	0,2632	*	0,9374	=	-1,65 %	-975	-7 182
4	Innbyggere 16-22 år	0,0236	*	1,0482	=	0,11 %	67	495
5	Innbyggere 23-66 år	0,1051	*	0,9561	=	-0,46 %	-272	-2 009
6	Innbyggere 67-79 år	0,0570	*	1,2512	=	1,43 %	846	6 239
7	Innbyggere 80-89 år	0,0775	*	1,2087	=	1,62 %	955	7 045
8	Innbyggere 90 år og over	0,0389	*	0,9032	=	-0,38 %	- 222	-1 641
9	Indeks landbrukskriterium	0,0021	*	1,2757	=	0,06 %	34	252
10	Sone	0,0100	*	1,4122	=	0,41 %	244	1 796
11	Nabo	0,0100	*	1,0324	=	0,03%	19	141
12	Indeks basisbehov	0,0159	*	1,6173	=	0,98 %	580	4 276
13	Innvandrere 6-15 år	0,0070	*	1, 2433	=	0,17 %	101	742
14	Dødelighetskriterium	0,0459	*	1, 0316	=	0,15 %	86	633
16	Barn 0-15 m enslig forsørger	0,0186	*	1,1286	=	0,29%	141	1 042
17	Lavinntektskriteriet	0,0117	*	0,7861	=	-0,25 %	-148	- 1 090
18	Uføre 18-49 år	0,0063	*	1,3379	=	0,21 %	126	928
20	Flyktninger uten integreringstilskudd	0,0082	*	0,8009	=	-0,16%	- 96	- 711
21	Opphopingsindeks	0,0093	*	0,5776	=	-0,39 %	-232	-1 711

22	Aleneboende 30-66	0,0189	*	0,9476	=	- 0,10%	- 59	- 431
23	Pu- 16 år og over	0,0491	*	1,5061	=	2,49 %	1 468	10 826
24	Ikke gifte 67 år og over	0,0459	*	1,1709	=	0,78 %	463	3 418
25	Barn 1 år uten kontantstøtte	0,0165	*	1,1809	=	0,30 %	176	1 300
26	Innbyggere med høyere utd.	0,0181	*	0,8395	=	- 0,29 %	-172	-1 266
	Sum	1,000		1,03295		3,29 %	1 946	14 354

Landsgjennomsnittet = 1,0000.

Alstahaug kommune har i 2021 et beregnet utgiftsbehov på 1,03295

Beregnet utgiftsbehov på landsbasis er 59 073.

$$1,03055 \times 59\,073 = 61\,019$$

$$61\,019 - 59\,073 = 1946$$

Alstahaug kommunes utgiftsutjevning: 1946 x 7 375= 14 354 000 kr.

Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler

Enkelte kommuner har elever i statlige og private grunnskoler. Disse elevene har ikke kommunene utgifter for. Trekkordningen for statlige og private skoler medfører at kommuner med elever i statlige og private skoler trekkes et gitt beløp per elev for de elevene kommunene ikke yter grunnskole tjenester til. Summen av trekk fra kommuner med elever i statlige og private skoler fordeles ut igjen til alle landets kommuner etter kommunenes andel av beregnet utgiftsbehov (kostnadsnøkkelen). Korreksjonsordningen for elever i statlige og private skoler omfordeler midler fra kommuner med mange elever i statlige og private skoler til kommuner med få eller ingen elever i statlige og private skoler.

Det er gitt trekksetter for ulike skolekategorier, og trekket for hver kommune blir beregnet:

Alstahaug kommune har ingen elever i statlige og private skoler og blir trukket 0 kroner.

Summen av beløpene som er trukket inn på landsbasis fordeles ut igjen til alle kommuner på følgende måte:

Landssum x Kommunens andel av utgiftsbehovet = Tilbakeført beløp

$$2\,815\,466\,100 \qquad \qquad 0,00141 \qquad \qquad = \qquad \mathbf{3\,970\,543}$$

Tilskudd med særskilt fordeling

1 735 000 kr

Tilskudd med særskilt fordeling

Noen enkeltsaker fordeles ikke etter inntektssystemets ordinære kriterier, men gis en særskilt fordeling. I 2021 er tilskudd til frivilligsentraler flyttet over til øremerket tilskudd.

Tilskudd med særskilt fordeling for Alstahaug kommune:

Fordeling beløp	
Enkeltsaker	
Inndelingstilskudd	0 kr
Helsestasjon/skolehelsetjeneste	1 244 000 kr
Særskilte saker enkeltkommuner	205 000 kr
Sum Alstahaug kommune	1 449 000 kr

Inntektsgarantiordningen (INGAR)

Endringer i kriteriedata, befolkningsnedgang og systemendringer i inntektssystemet kan for enkeltkommuner føre til brå nedgang i rammetilskuddet fra et år til det neste. Inntektsgarantiordningen (INGAR) skal skjerme kommunene mot slike endringer.

Ordningen er utformet slik at ingen kommune skal ha en vekst i rammetilskuddet fra et år til det neste som er lavere enn 400 kroner under veksten på landsbasis, målt i kroner per innbygger.

Ordningen finansieres ved et likt trekk per innbygger i alle landets kommuner.

Endringer som omfattes av inntektsgarantiordningen er strukturelle endringer i inntektssystemet, innlemming av øremerkede tilskudd, endringer i befolkningstall og kriteriedata, og endringer i regionalpolitiske tilskudd.

Endringer i skjønntilskuddet, veksttilskuddet og i skatteinntektene eller skatteutjevningen inngår ikke i beregningsgrunnlaget for inntektsgarantiordningen.

Veksten i rammetilskuddet fra 2021 til 2022 er på landsbasis 1 028 kroner per innbygger. Dette innebærer at kommuner som har en vekst i rammetilskuddet som er lavere enn 628 kroner per innbygger, vil bli kompensert opp til denne vekstgrensen.

Alstahaug kommunes vekst i rammetilskuddet fra 2020 til 2021 er 786 kroner per innbygger, og kommunen får derfor 0 kroner per innbygger gjennom inntektsgarantiordningen.

Alle kommuner er med på å finansiere inntektsgarantiordningen og blir trukket med et likt beløp per innbygger i innbyggertilskuddet. For 2020 er trekket på -48 kroner per innbygger.

Inntektsgarantitilskudd til Alstahaug kommune	
Inntektsgarantitilskudd per innbygger	0 kr
Finansiering per innbygger	-48 kr
Inntektsgarantitilskudd, inkl. finansiering per innbygger	-48 kr
Inntektsgarantitilskudd, inkl. finansiering totalt	-48* 7 375 innbyggere = -355 775 kr

Distriktstilskudd Nord-Norge

Distriktstilskudd Nord-Norge gis til kommuner i Nord-Norge.

Tilskuddet går til alle kommuner i Namdalen og de tre nordligste fylkene og gis som en sats per innbygger. Satsen differensieres mellom ulike områder. I tillegg gis det et småkommunetillegg til kommuner med under 3 200 innbyggere. Dette tillegget gis med en sats per innbygger, som differensieres etter distriktsindeksen.

Distriktsindeksen måler graden av distriktsutfordringer i en kommune og består av ulike indikatorer som måler forskjeller i geografi, demografi, arbeidsmarked og levekår.

Distriktstilskudd Nord-Norge 13 760 000 kr.

Skjønnstilskudd

Skjønnstilskuddet blir brukt til å kompensere kommuner for spesielle lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntektssystemet.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet fastsetter de fylkesvise rammene, mens fylkesmannen foretar fordelingen til den enkelte kommune.

Fylkesmannen i Nordland har innført en ordning der kommunene må søke om skjønnsmidler. Disse blir behandlet påfølgende høst.

Skjønnstilskudd til Alstahaug kommune = 0 kroner

Totalt rammetilskudd ekskl. inntektsutjevning	2022
Innbyggertilskudd	192 734 716
Utgiftsutjevning	14 353 781
Distriktstilskudd Nord-Norge	13 760 000

INGAR	- 355 755
Tilskudd med særlig fordeling	1 455 000
Statlige og frittstående skoler	3 970 543
Skjønnstilskuddet	0
Totalt rammetilskudd ekskl. inntektsutjevning	225 912 000

2.2 Skatt og inntektsutjevning

Skatt

Forslag til kommunale og fylkeskommunale skattører er fremmet i St.prp. nr. 1 (2020-2021) Skatte-, avgifts- og tollvedtak. Skatt for Alstahaug kommune er for 2021 beregnet til **201 236 000 kroner**.

Inntektsutjevning

Skatteutjevningen jevner delvis ut forskjeller i skatteinntekter mellom kommunene. Skatteutjevningen for kommunene omfatter inntekts- og formuesskatt fra personlige skatteyttere og naturressursskatt fra kraftforetak.

Kommuner med skatteinntekter under landsgjennomsnittet blir kompenserte for 60 pst. av differansen mellom egen skatteinngang og landsgjennomsnittet. Kommuner med skatteinngang over landsgjennomsnittet blir trukket for 60 pst. av differansen mellom egen skatteinngang og *landsgjennomsnittet*.

Kommuner med skatteinntekter under 90 pst. av landsgjennomsnittet blir i tillegg kompensert for 35 pst. av differansen mellom egne skatteinntekter og 90 pst. av landsgjennomsnittet. Finansieringen av tilleggskompensasjonen skjer ved at hver kommune blir trukket med et likt beløp pr. innbygger.

Skatteutjevningen for hver kommune blir beregnet fortløpende ti ganger i året, etter hvert som skatteinngangen foreligger og trukket eller tillegg i skatteutjamninga blir avregnet mot kommunens utbetaling av rammetilskudd. Endelig fordeling av rammetilskuddet til kommunene vil ikke være klar før i februar 2023, når endelige skattetall for 2022 foreligger.

Netto inntektsutjevning er for Alstahaug kommune i 2022 er beregnet til **34 305 000 kroner** med skatteinngang stor kr. **200 966 000**.

Oppsummering skatt og inntektsutjevning:

Rammetilskudd ekskl. inntektsutjevning	225 912 000
Skatt på inntekt og formue	210 602 000
Netto inntektsutjevning	33 364 000
Sum (avrundet)	469 878 000

Det er i tillegg lagt til grunn 4,3 millioner kroner i skjønnstilskudd som følge av anslag på ikke-kompenserte utgifter i forbindelse med barnevernsreformen.

2.3 Utgiftsforutsetninger

Lønns- og prisvekst

I Statsbudsjettet antar at deflatoren (lønns- og prissveksten) vil være på 2,5 % prosent i 2021. Denne er sammensatt av en lønnsvekst på 3,2 % og en prisvekst på 1,6 %.

Pensjonsutgifter

Prosentsatsen er regulert i tråd med oppgaver fra Kommunal Landspensjonskasse og Statens Pensjonskasse om forventede pensjonskostnader i 2020. Anslagene er basert på forventninger om rente, avkastning, lønnsvekst og G-regulering. Amortiseringstiden for nye premieavvik er 7 år.

2.4 Oversikt over finansområdet i ØP-perioden

Frie inntekter

Frie inntekter (skatt og rammetilskudd) er budsjettert for 2022 med i henhold til spesifikasjon under avsnitt 2.1. Videre beregninger er gjort med bakgrunn i KS sin prognosemodell. Det er lagt til grunn SSB befolkningsframskriving, MMMM-alternativet, siste framskriving fra august 2020. Faste priser, 2021-nivå.

Antall pr. 01.07. året før	2022	2023	2024	2025
Sum	7 375	7 432	7 430	7 428
0-1	144	144	143	144
2-5	271	289	286	293
6-15	819	813	805	797
16-22	646	642	613	594
23-66	4055	4093	4102	4068
67-79	1065	1075	1087	1119
80-89	317	321	331	341
90 +	58	55	63	72

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Skatt på inntekter og formue						
AVDRAG PÅ LÅN	487 620	0	0	0	0	0
Sum utgifter	487 620	0	0	0	0	0
SKATT PÅ FORMUE OG INNTEKT	-192 056 233	-204 818 000	-210 602 000	-210 331 000	-209 324 000	-208 147 000
Sum inntekter	-192 056 233	-204 818 000	-210 602 000	-210 331 000	-209 324 000	-208 147 000
Nettoutgift	-191 568 613	-204 818 000	-210 602 000	-210 331 000	-209 324 000	-208 147 000

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Rammetilskudd						
Sum utgifter	0	0	0	0	0	0
RAMMETILSKUDD	-231 841 134	-229 870 134	-230 212 134	-232 605 134	-234 420 134	-238 012 134
INNTEKTSUTJEVNING	-29 303 281	-32 646 000	-33 364 000	-33 601 000	-33 426 000	-33 252 000
Sum inntekter	-261 144 415	-262 516 134	-263 576 134	-266 206 134	-267 846 134	-271 264 134
Nettoutgift	-261 144 415	-262 516 134	-263 576 134	-266 206 134	-267 846 134	-271 264 134

De frie inntektene for 2021 er reelt sett ca. 6,6 mill.kr. høyere – grunnet høyere anslag på frie i inntekter som ikke er budsjettregulert.

I rammetilskuddet er det lagt inn 4,3 mill.kr. årlig i forventede skjønnsmidler som følge av barnevernsreformen, jfr. tiltak 56 i Arena.

Eiendomsskatt

Maksimal skattesats for boliger og fritidsboliger er 5 promille fra 2020 og 4 promille fra 2021, og det innføres en obligatorisk reduksjonsfaktor på 30 % i takstene for disse eiendomskategoriene. Endringen berører kun utskrivning av skatt på boliger og fritidsboliger. For verker og bruk er det forutsatt 7 promille som i dag.

	R2020	B2021	B2022	ØP2023	ØP2024	ØP2025
Eiendomsskatt verker og bruk	10 653 000	11 100 000	11 400 000	11 800 000	11 800 000	11 800 000
Eiendomsskatt annen fast eiendom	15 849 000	12 700 000	12 784 000	12 868 000	13 036 000	13 204 000
SUM	26 502 000	23 800 000	24 184 000	24 668 000	24 836 000	25 004 000

Avskrivninger

For å gi et bilde av de utgifter som er relatert til selvfinansierende investeringer er disse utgiftsført på de enkelte ansvarssteder og inntektsført på ansvarssted 8099. Føringerne er tekniske og gir derfor ingen resultateffekt. Endringer sammenheng med endring i kapitalkostnader innen VA-området.

	2022	2023	2024	2025
Motpost avskrivninger	37 000 000	37 000 000	37 000 000	37 000 000

Renter

	R 2020	B 2021	B 2022	ØP 2023	ØP 2024	ØP 2025
Renteutgifter	16 047 000	13 114 000	15 565 000	17 713 000	18 569 000	19 078 000
Renter havnekapitalen			2 339 000	2 479 000	2 517 000	2 471 000
Ref. havn			- 2 339 000	- 2 479 000	- 2 517 000	- 2 471 000
Renteinntekter	-3 205 000	-1 363 000	-4 702 000	-4 842 000	- 4 880 000	- 4 834 000
SUM	12 841 000	11 751 000	13 202 000	15 350 000	16 205 000	16 715 000

Det er her lagt til grunn en rente de rentebindinger kommunen har i 2020 og forslag til budsjettrente fra Kommunalbanken i ØP-perioden.

årstall	rente
2021	1,70
2022	2,18
2023	2,38
2024	2,41

Det er rentebinding på ca. 41 % av låneporteføljen. Fordelingen er innenfor rammene av vedtatt Finansreglement. For ny investeringstiltak er det lagt til grunn en rente på 2,5 % som er tilsvarende 10-årsrenten i Kommunalbanken med 30 års løpetid.

Utbytte

Budsjettetert utbytte i økonomiplanperioden:

	R 2020	B 2021	B 2022	ØP 2023	ØP 2024	ØP 2025
--	--------	--------	--------	---------	---------	---------

Utbytte HK	7 837 000	11 928 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000	6 000 000
------------	-----------	------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Helgelandskraft A/S betaler også rente og avdrag på et ansvarlig lån stort 400 mill. kr. f.o.m. 2007. Avdragene skal etter gjeldende regelverk benyttes i investeringsbudsjettet.

Avdrag på lån

	R 2020	B 2021	B 2022	ØP 2023	ØP 2024	ØP 2025
Avdrag	29 908 000	33 000 000	35 500 000	36 452 000	37 136 000	37 863 000
Avdrag havn			6 299 000	6 217 000	6 134 000	6 134 000
Ref. havn.			-6 299 000	-6 217 000	-6 134 000	-6 134 000
Nto.avdrag	29 908 000	33 000 000	35 500 000	36 452 000	37 136 000	37 863 000

Kommunen har i tillegg avdragsutsettelse på lån i størrelsesorden 210 mill.kr. noe som tilsvarer «sparte» årlige avdragsutgifter på i underkant av 9 millioner kroner.

DEL 3 DRIFTSBUDSJETT 2022 ENHETSNIVÅ

3.1 Stab og støttefunksjoner

Stab/ støtte består av følgende enheter:

- HR
- IKT
- Bygg og eiendom

HR-sjef rapporterer i tillegg på områdene politisk utvalg og rådmannens kontor. For hele området er det til sammen tatt ned 7 % i 2022 sammenlignet med budsjett 2021.

HR

Regnskap og budsjett HR

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
HR						
Sum utgifter	8 013 347	8 900 217	8 908 378	8 908 378	8 908 378	8 908 378
Sum inntekter	-1 000 043	-696 600	-696 600	-696 600	-696 600	-696 600
Netto utgift	7 013 304	8 203 617	8 211 778	8 211 778	8 211 778	8 211 778

Personellinnsats

- HR 2,5 årsverk på personal inklusiv HR- sjef
- Lønn 2,5 årsverk herunder 60 % salg av tjenester til Dønna.
- Arkiv 3 årsverk inklusiv arkivleder.
- Informasjonsansvarlig, digitaliseringsrådgiver 50 % stilling

Fra 2020 ble lønnsutgifter til frikjøp av ansatte med verv i kommunen flyttet til fellesområdet med ansvarssted: 7900. Løpende utgifter til å drifte funksjoner som hovedtillitsvalgt og hovedverneombud, samt permisjoner og kurs for øvrige ansatte med verv i kommunen, ligger fortsatt på HR-området. Utgifter til bedriftshelsetjeneste er også budsjettført på dette området.

Personell har under hele pandemien blitt brukt til andre arbeidsoppgaver enn primær oppgavene. Bistand i koronateam, kommunikasjon internt og eksternt, personellhåndtering og oppfølging av lokale tiltak har medført til dels store endringer i arbeidsoppgaver og prioriteringer i perioden.

Ressursinnsats HR

HR dekker følgende arbeidsområder:

- Administrasjonsoppgaver støtte/ stab, IKT, bygg/eiendom.
- Personalforvaltning og organisasjonsutvikling
- Rekruttering, ansettelse og avslutning av arbeidsforhold
- Leder og medarbeiderutvikling
- Opplæring og kvalitetssikring for ansatte og ledere
- Systemansvar for internkontrollsystem og kompetanseplattformen KS Læring
- Utarbeiding og utvikling av reglement og prosedyrer
- Lønnsforvaltning for to kommuner og 4 småselskaper.
- Rapportering og kontroll
- Sykefraværsoppfølging
- Lokale forhandlinger og særavtaler
- Overordnet HMS
- Digitaliseringsarbeid- digital forvaltning
- Sikkerhet/ beredskap og informasjonssikkerhet
- Intern og ekstern informasjon/kommunikasjon
- Dokumentasjonsforvaltning
- Postmottak
- Politiske prosesser/politisk sekretariat

Framtidige utfordringer

Det er i dag knappe personalressurser for å få gjennomført alle arbeidsoppgavene som normalt tilligger en personalavdeling, og sikre utførelsen av tjenester av forsvarlig og god

kvalitet. Herunder organisasjonsutvikling, personaloppfølging, sykefraværsoppfølging og lederveiledning. Dette krever at god forvaltning innen støtte/stab området, med tilhørende kompetanse for å imøtekomme kommunes utfordringer fremover i tillegg til få ansatte innebærer en sårbarhet som bør ha fokus fremover.

Organisasjonen er i stadig endring for å imøtekomme krav til omorganisering og digitalisering for å oppnå mer effektiv drift. Samtidig merker vi at behovet for bistand, service og opplæring i nye løsninger som skal gi innsparing på sikt er krevende. Omorganisering utløser behov for opplæring og systemendringer, og er også krevende for støttefunksjonene. Samtidig skal selvsagt lov og avtaleverk følges. Konkurransen om hvilke arbeidsoppgaver som skal prioriteres er tilspisset, og det er avgjørende at Stab til enhver tid innehar kompetanse og ressurser til å forvalte dette på en forsvarlig måte.

Det er knapphet på ressurser og kompetanse fremover for hele regionen, og rekruttering fra andre kommuner/bedrifter, eller intern rekruttering, løser ikke denne utfordringen.

Vi har i dag god kontroll på utkjøring av lønn og refusjoner fra NAV. Det forventes bedre digitale løsninger i fremtiden, slik at vi på sikt håper å kunne friggi personell til andre oppgaver. Det er behov for å dreie arbeidsinnsatsen mer over på kvalitetskontroll og oppfølging av overholdelse av lov- og avtaleverk. Alstahaug kommune er en stor bedrift med ca. 730 fast ansatte med totalt ca. 1100 lønnsutbetalinger pr. måned. Lønnsbudsjettet utgjør ca. 2/3 av kommunes totale budsjett.

Arkivet er marginalt bemannet sett ut fra oppgavene som påligger. Gamle lovkrav må oppfylles – kommunen står uten lovpålagt arkivplan, det skal avleveres store mengder eldre arkiv, og det skal utarbeides bevarings- og kassasjonsplan. Ny arkivlov og ny forvaltningslov er på gang og vil medføre nye krav. I ny forvaltningslov er det f.eks. krav til at forvaltningen skal bruke et klart og tydelig språk. Det vil innebære arbeid internt for å kartlegge, gjennomføre opplæring og følge opp nye språkkrav i kommunens saksbehandling.

Det er naturlig at arkivmedarbeiderne deltar i flere av digitaliseringsprosjektene i kommunen, og det kan være med på å øke kompetansen i arkivet. Men det trekker også ressurser og kan bli belastende for de som må gjøre mer av de daglige oppgavene og derigjennom risikerer vi redusert kvalitet og redusert tid til nødvendig kvalitetsarbeid i arkivet.

Nytt sak-arkivsystem fra 2021 betyr at arkivet skal drive opplæring og brukerstøtte, i tillegg til systemansvar og administratoroppgaver. God utnyttelse av systemet er nødvendig for å oppnå ønskede digitaliseringseffekter. Dette igjen er betinget av god brukerstøtte, og krever ressurser i form av tid og oppfølging av brukerne.

Riksarkivet er i gang med tilsyn. Slik arkivsituasjonen er i kommunen må man påregne pålegg med kort frist.

Intern sammenkobling av ressursene arkiv og møtesekretariat vil fremover gjøre utførelsen av arbeidsoppgavene mindre sårbare i og med at kompetansen kan fordeles på flere ansatte og arbeidsoppgaver kan fordeles på flere. En intern omstilling er satt i gang og vil videreføres i økonomiplanperioden uten økning i budsjett.

Kommunikasjon og samhandling med innbyggerne har vært under endring. Vertsfunksjon antas ikke lengre å være nødvendig da fysisk publikums-pågang ikke lengre er til stede.

Rådhuset har dreid kontakten med innbyggere fra fysiske møter til digitale flater.

Det tidligere området for infotorget er i liten grad egnet som arbeidsområde som kan kombineres med publikumsmottak. Vi ønsker nå at digitale plattformer og direktekontakt med saksbehandlerne skal overta dette. Behov for ombygging vil dermed ikke være like påtrengende.

Telefonliste er tilgjengelig på hjemmesiden, men etter omlegging av personalsystem er ikke lenger telefonlisten oppdatert. HALD-IKT jobber med en løsning for å få dette på plass igjen. Chatbot-løsningen er sagt opp da det ikke var satt av ressurser til å oppdatere innholdet. Dermed ble løsningen statisk og i liten grad til hjelp for kommunens innbyggere ved informasjonsinnhenting. Man bør se på tiltak som kan heve den digitale kompetansen hos innbyggerne.

Ressursinnsats digital forvaltning

- Personvernombud/ GDPR
- Digital strategi
- Prioriteringsråd
- Prosjektleder i ulike prosjekter i hele kommunen
- Intern og ekstern kommunikasjon og informasjon

Framtidige utfordringer

GDPR/personvernombud: Det er utnevnt personvernombud i Alstahaug kommune, og vår personvernerklæring er oppdatert etter ny forordning. Det er lagt til rette i Compilo for avviksmeldinger som gjelder informasjonssikkerhet, med mulighet for å angi at personvernombudet skal ha lesetilgang til avviket. Det er ikke meldt avvik innenfor ansvarsområde Personvernombud i år.

Det gjenstår fortsatt en rekke aktiviteter i forbindelse med å tilfredsstille kravene til internkontroll knyttet til personvernlovgivningen. Her er en oversikt over de viktigste tiltakene for å komme i gang:

- Etablere oversikt over behandlinger
- Etablere sikkerhetsorganisasjon med mål, strategi og avklarte roller
- System for å melde og behandle avvik knyttet til personvernlovgivningen
- Systematikk for gjennomføring av ROS-vurderinger.

Det er et omfattende arbeid å få dette på plass, og det vil kreve dedikerte ressurser og bevisstgjøring i organisasjonen.

Digital strategi

Digital strategi ble enstemmig vedtatt i kommunestyret i mars 2018. En gjennomgang av status for tiltak i den vedtatte strategien viste at tiltak knyttet til informasjonssikkerhet, personvern og dokumentasjonsforvaltning i liten grad er iverksatt. Det er også en rekke tiltak

knyttet til styrking av digital kompetanse og deltakelse som ikke er iverksatt. Gjennomgangen av tiltak viste også at stab/støtte har gjennomføringsansvar for svært mange av tiltakene i digital strategi, uten at det er tilført ressurser til gjennomføring. Status for digital strategi er uendret i 2021.

Prioriteringsråd ble opprettet som tiltak i Digital strategi for Alstahaug kommune. Prioriteringsrådet skulle sørge for styring og gjennomføring av digitaliseringsprosjekter. Prioriteringsrådet er inne i en prøveperiode som strekker seg til april 2020. Det ble ikke avsatt ekstra ressurser til gjennomføring av tiltaket. Prioriteringsrådet har i år utarbeidet metodikk for kartlegging og prioritering av prosjekter. I forkant av dette års budsjettprosess ble det gjennomført kartlegging, og tre prosjekter ble meldt inn. Ingen av disse var kandidater for prioritering ettersom de enten allerede var besluttet finansiert eller var å regne som oppgraderinger av systemer som allerede er i bruk. Status for prioriteringsråd er uendret i 2021.

KS Læring

Høsten 2019 ble KS Læring innført i Alstahaug kommune. KS Læring er en plattform for internopplæring i form av fysiske og digitale kurs. KS Læring er også en plattform for deling av læringsressurser mellom norske kommuner, og gjennom KS Læring får Alstahaug kommune tilgang til kurs og ressurser utviklet av andre kommuner. Ved strategisk bruk av KS Læring er det ikke bare en økonomisk gevinst, men også i form av dokumentasjon i henhold til krav om internkontroll og systematisk arbeid for å heve kompetansen til våre ansatte. Vi vil i løpet av vinteren 2021/2022 være klar med kompetansepakke for egne ledere.

En vil anbefale at det satses på følgende i 2022:

- Videre arbeid med kommunens målsettinger og strategier, slik at organisasjonen kan samarbeide om felles gode resultater.
- Utarbeiding og utvikling av reglement og prosedyrer
- Revisjon av reglement og retningslinjer
- Systematisere opplæring av ledere og ansatte gjennom KS læring.
- Videre implementering av kommunens IA- mål og handlingsplan.
- Ekstra innsats på lang og/eller hyppige fravær med avklaring som mål.
- Overordnet kompetanseplan
- Oppfølging av- og å effektivisere HMS-arbeidet
- GDPR/personvern

Flere av disse målene ble også foreslått i forrige BP periode. Forsinkelsen på grunn av personellomdreining under pandemien er årsaken til at dette ikke er igangsatt.

ØP 2022 - 2025:

Vertsfunksjon blir ikke videreført. Omorganisering av personell blir videreført for mindre sårbarhet i henhold til ressursmangel, og for å imøtekomme behov for felles nedtrekk i økonomiplanperioden. Nesten halve budsjettet på området går til fellesutgifter som programvarer, lisenser, innkjøp og annen drift for hele kommunen. Selv om det er innført nye digitale løsninger dreier utgiftene seg til andre områder som lisenser og kostnader knyttet til eksempelvis andre leveringsmetoder. Selv om det i tabell indikerer en svak ut økning er det i realiteten et nedtrekk på nesten 3 %.

Politisk utvalg

Regnskap og budsjett politisk utvalg

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Politisk sekretariat						
Sum utgifter	3 008 935	3 759 372	3 341 858	3 650 052	3 341 858	3 650 052
Sum inntekter	-120 710	-58 000	-58 000	-58 000	-58 000	-58 000
Netto utgift	2 888 225	3 701 372	3 283 858	3 592 052	3 283 858	3 592 052

Ressursinnsats

Sekretærtjeneste for politiske utvalg herunder: kommunestyre, formannskap, valgstyre, valgutvalg, planutvalg, eldreråd, råd for likestilling av funksjonshemmede, sakkyndig nemnd- og ankenemnd. Delegert myndighet for behandling av skjenkesaker, salg av tobakk.

Personellinnsats

Formannskapssekretær i 100% stilling. I tillegg dekker området frikjøp av ordfører og varaordførere, samt møtegodtgjøring og tapt arbeidsfortjeneste for folkevalgte politikere.

ØP 2022 - 2025:

Planen er justert for kostnader i forbindelse med kommunevalg i 2023 og stortingsvalg 2025. Det er gjort nedtrekk i kostnader knyttet til møteaktivitet og reiser i 2022 på bakgrunn av erfaringstall fra 2020/2021. I denne perioden ble en stor del av reise- og møteaktiviteten redusert og erstattet med digitale plattformer på grunn av koronarestriksjoner. Vi forventer at denne trenden vil fortsette, og derfor er området tatt ned med ca 6 % i 2022 sammenlignet med forrige ØP periode og hele 11 % sammenlignet med budsjett 2021.

Rådmannens kontor

Regnskap og budsjett rådmannens kontor

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Rådmannen						
Sum utgifter	3 806 983	8 896 011	5 772 353	5 772 353	5 772 353	5 772 353
Sum inntekter	-2 319 131	-4 025 000	-4 025 000	-4 025 000	-4 025 000	-4 025 000
Netto utgift	1 487 852	*4 871 011	1 747 353	1 747 353	1 747 353	1 747 353

Ressursinnsats

Ansvarssted 1100 består av personalressurs til rådmannen. Øvrige tilfeldige inntekter og utgifter er også budsjettert på dette området.

ØP 2022 - 2025:

Alstahaug kommune er vertskommune for Digitale Helgeland og er budsjettert med 4 mill i utgifter/ inntekter er lagt inn i budsjettplanen fra 2020 og ut økonomiplanperioden. Området er tatt ned med ca 2,7 % år 2022 sammenlignet med forrige ØP periode.

*Omstillingstiltak ble lagt på rådmannsområdet med 500 000,- i forrige BP-periode. I tillegg inneholder tallene 2,6 mill i avsetning bundne fond som nå er tatt ut.

IKT

Budsjett/regnskap HALD-IKT

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
IKT						
Sum utgifter	12 245 215	12 347 231	13 440 571	13 867 749	14 649 749	14 649 749
Sum inntekter	-7 218 454	-5 727 535	-6 317 535	-6 452 535	-6 921 535	-6 921 535
Netto utgift	5 026 761	6 619 696	7 123 036	7 415 214	7 728 214	7 728 214

Samarbeid

HALD-IKT er et samarbeid mellom Herøy, Alstahaug, Leirfjord og Dønna som ble formelt inngått i 2012. Kostnadsfordelingen er fastsatt til 20/40/20/20 % (HALD) for drift og investeringer. Avtalen ble revidert i 2019.

Alstahaug er vertskommune.

Formålet er en IKT-tjeneste som skal:

- Utføre de oppgaver som kommunene er pålagt etter gjeldende lovverk
- Være kostnadseffektiv
- Ha god service og tilgjengelighet
- Øke kvaliteten
- Være et miljø med høy faglig kompetanse
- Bidra til redusert sårbarhet i tjenesteytingen
- Utvikle tjenesten i tråd med sentrale føringer

Personalinnsats

Enheten har 5,5 årsverk. I tillegg har enheten lærling.

IKT enheten utfører drift, support og innkjøp for HALD-kommunene. Enheten utfører også prosjektledelse/deltagelse i digitaliserings prosjekter. Enheten har også vaktordning for å bistå ved problemer på kveldstid og i helger. Det er i hovedsak Helse sektoren i de fire kommunene som kan benytte seg av denne tjenesten.

Ressursinnsats

- Drift, vedlikehold og support av alle IKT systemer i HALD
- Prosjektledelse/deltagelse i digitaliserings prosjekter
- Implementering av nye datasystemer, primært skyløsninger
- Integrasjon mot Microsoft Azure og innføring av to-faktor autentisering
- Administrere drift, vedlikehold og innkjøpsavtaler
- Innkjøp av alt datautstyr inkl. mobiltelefoner

Kommunen har hybrid IKT-infrastruktur, dvs. servere/applikasjoner plassert i eget datarom i tillegg til såkalte skyløsninger. Leverandører av fagprogram leverer support og konsulentbistand på sine applikasjoner lokalt og i skyløsninger.

HALD-IKT support hadde ca. 13000 telefon henvendelser i 2020 fra de fire HALD-kommunene. I tillegg kommer henvendelser i supportsystem og e-post. Support tar en stor del av ressursene til avdelingen.

Framtidige utfordringer

- Ressurser og kompetanse til å videreutvikle IKT-tjenesten og samtidig opprettholde en god supporttjeneste.
- Bidra til å skape gode digitale tjenester til innbyggerne og næringsliv.
- Bistå organisasjonen med digitalisering/automatisering av arbeidsrutiner.

- Øke andelen skyløsninger i h.h.t nasjonal strategi.
- Holde et høyt fokus på datasikkerhet hos ansatte
- Ressurser og kompetanse til å ivareta datasikkerheten i systemer og nettverk
- Øke kompetansen på prosjektgjennomføring for å kunne ta ut digitaliseringsgevinster ved innføring av nye systemer.

Overgang til skyløsninger vil øke driftsutgiftene og redusere investerings utgifter. Dette blir en utfordring når man forventer at driftsbudsjettene skal ned hvert år.

Det er høye krav til nettverksstabilitet, spesielt trådløst. «Alt» skal på nett i dag og dette krever mye ressurser, bla. for å ivareta sikkerheten. Det er derfor behov for økte ressurser på avdelingen, noe som skal gjennomføres i 2022.

For 2022 er det lagt inn følgende driftstiltak:

- **Uttrekk og deponering av historisk arkiv (arkiv fra ca. 1995-2020)**

Historiske databaser for arkiv skal avleveres Arkiv i Nordland. Dette medfører at historiske data blir bevart for all fremtid. Databasene vil samtidig bli gjort tilgjengelig i dagen arkivsystem(skyløsning) for oppslag, dette medfører også at lokale servere kan fjernes. Prosjektet er påbegynt og vil bli fullført i 2022. Rådmannsmøte i HALD 18.oktober, besluttet at dette skal gjennomføres.

- **Virksomhetsstyring**

Rådmennene/ kommunedirektørene har gått inn for å vurdere nye felles virksomhetsstyringsprogrammer i 2022. Disse vurderes gjennomført fra 2023-2024.

- **Lærling**

Midler til lærlingeplass innen IKT videreføres. Dette gjør det mulig å ta inn lærling i juni 2022.

Bygg/Eiendom

Budsjett/regnskap Bygg og eiendom

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Bygg og eiendom						
Sum utgifter	71 470 864	68 422 072	55 611 051	55 551 051	55 551 051	55 551 051
Sum inntekter	-28 673 404	-18 637 000	-17 237 000	-17 237 000	-17 237 000	-17 237 000
Netto utgift	42 797 460	49 785 072	38 374 051	38 314 051	38 314 051	38 314 051

Personalinnsats

Enheten har 33 årsverk fordelt på:

- Rengjøringspersonell
- Driftspersonell bygg
- Boligkontor
- Adm/ Prosjektledelse

Tiltak knyttet til renhold i forbindelse med Covid 19 er nå fjernet fra budsjettet. Fra 2022 er avskrivninger tatt ut av budsjettet med 10 200 000.-

Ressursinnsats

- Drift, vedlikehold og forvaltning av kommunale bygg og eiendommer (herunder byggherredrift og renhold)
- Byggherreansvar og prosjektledelse ved gjennomføring av kommunale byggeprosjekt.
- Saksbehandling for tilskudd og startlån på vegne av Husbanken
- Oppfølging av den boligpolitiske handlingsplan
- Bistå andre kommunale enheter med prosjektutredning og planlegging
- Administrering av flyktningeboliger (inn/utleie både eksternt og kommunale boliger)

Driftstiltak

Over tid har deler av byggvedlikeholdet blitt definert som enkelttiltak og lagt inn som driftstiltak i budsjettet. Dette skaper en uforutsigbarhet på planlagt vedlikehold, da politikere har kunnet foreta valg av ulike driftstiltak uten å ha foretatt risikovurdering. Vi starter nå med å forvalte byggene våre på en forutsigbar måte, og definerer vedlikeholdet etter en vedlikeholdsplan som går over 4 år (og langsiktig 10 års plan).

Et generelt nedtrekk i fjor (1,7 mill) var avhengig av salg av bla Austbø skole og Tjøtta eldresenter, dette er ikke gjennomført.

Usikkerhet

Det ble i juni 20 lagt inn et nedtrekk på strøm på 1 mill, som er videreført i økonomiplanen, dette kan være et usikkert sparetiltak med de strømutfgiftene vi har i dag. Totalt er området tatt ned med 3,5 % fra 2021 budsjettet (når man har tatt ut avskrivninger på 10 mill). Et større behov for forvaltning og vedlikehold er ikke tatt med i budsjettplan, og gjør usikkerheten for drift betydelig.

Omorganisering

Det ble i sak 9/2019 bedt om å utrede en evt opprettelse av et «KF Bygg». I februar i år ble det vedtatt:

Rådmannen ønsker å sette i gang forberedende arbeider med å innføre internhusleie. Dette vil etter rådmannens vurdering kunne være et effektivt virkemiddel for å synliggjøre verdier og pengestrømmer, bidra til mer optimal arealbruk på lengre sikt og være et bedre grunnlag for

god forvaltning av kommunens eiendommer. Vi vil få et klart bilde av hva bygg til ulike formål koster.

Det settes i gang et strategiarbeid som skal forankres politisk. Dette skal gi en bedre oversikt over eiendomsmassen og tilstanden med oversikt over vedlikeholdsetterslepet på bygnivå og vedlikeholdsplan for byggene i et 4 års og 10 års perspektiv.

Det skal, innen utgangen av juni, legges frem en oversikt over bygningsmassen og et forslag på etablering av internhusleie. I tillegg skal det lages et strategidokument for stabsenheten med:

- Tydelig politisk forankring av formål, målsettinger og strategi
- Tydelig definert rolleavklaring, ansvar, myndighet og mandat
- Økt politisk fokus på effektiv eiendomsforvaltning og verdibevaring av eiendomsmasse, herunder behov og prioriteringer av løpende vedlikehold, arealbruk, kostnader energi mv.

Det ble i formannskapet i oktober vedtatt prinsipper for internhusleie, og dette skal innføres fra 01.01.22. Det vil bli forelagt en større sak med strategidokument og vedlikeholdsplan for Bygg og Eiendom i formannskapet 1. desember i år.

Framtidige utfordringer

- Branntetting på gjenstående bygg etter tilsyn, og utbedring av klimaskall, vil være en utfordring å få gjort da det nesten ikke er vedlikeholdsmidler på driften de neste år, budsjettet vil kun dekke absolutte minimumsbehov slik som erstatning av havari på tekniske og bygningsmessige deler
- Innføre automatiske driftssystem (SD- Basert drift) på alle bygg
- Innføre skallsikring på større kommunale bygg, slik som idrettsanlegg, skoler etc.
- Beholde og utvikle kompetanse hos ansatte ved enheten for å imøtekomme utviklingen av digitale og mere komplekse styringssystemer både på byggene og drift generelt (renhold og boligkontoret)
- Sikre stabile driftsrammer for alle formålsbygg
- Modernisere og framskaffe tilstrekkelig kommunale utleieboliger
- Videreutvikle driftsavtalene og inngå flere rammeavtaler
- Fortsette å bygge kompetanse innenfor offentlig anskaffelse og prosjektgjennomføring
- Videreutvikle samarbeidet med andre kommuner på byggforvaltning, anskaffelse og drift
- Innføre verdibevarende vedlikehold på den kommunale bygningsmassen
- Utvikle byggene i henhold til lover og forskrifter
- Følge opp boligpolitisk handlingsplan
- Vedlikeholde Clean Pilot (web basert planleggingsverktøy for renhold) for å få enda bedre rutiner og kontroll på renhold, og innføre dette på alle formålsbygg (er innført på alle bygg der renholdsavdelingen har ansvaret, ønsker å innføre Clean Pilot også i de bygg der bygg og eiendom ikke har ansvaret for renhold).

Alstahaug kommune har over år styrket den driftsmessige delen av kjernevirksomheten ved forbruk av realkapital, dvs. å drifte på vedlikeholdsetterslep. Kommunen har en bygningsmasse på om lag 70 000 kvm, og gjenanskaffelsesverdien på bygningsmassen er estimert til mellom 2,5 til 3 milliarder kroner. Dette er store verdier som det er viktig å bevare og vedlikeholde på en god måte for å sikre et trygt og forsvarlig arbeidsmiljø og inneklima for alle brukerne. Vi har et stipulert vedlikeholdsetterslep på 50 mill, som resultat av underbudsjetteringen over år.

En bør tilstrebe å øke Forvaltning-, drift- og vedlikeholdsbudsjettet over tid og tilstrebe rundt 135,- pr kvm bygg (anbefalt nivå). Dette vil være en start på verdibevarende vedlikehold, og en mulighet til å stoppe forfallet på kommunale bygg. Til sammenligning ligger dagens budsjett på omtrent 60,- pr kvm, altså under halvparten av anbefalt nivå.

Byggeprosjekter

- Småhus (robuste boliger)
- Skoleoppgradering ifm. skolepolitisk plan (Sandnes barneskole og Sandnessjøen Ungdomsskole)

Ønsket investeringstiltak

Driftsbudsjettet til vedlikehold på skoler (skoleprosjektet) var underfinansiert med 9,4 mill i 2021. Sandnes barneskole og Ungdomsskolen gjenstår i det planlagte skoleprosjektet, og er lagt inn med 10 mill (prisøkning) som investeringstiltak nå. Videre er det behov for skallsikring skoler og idrettsanlegg samt solavskjerming.

Boligkontoret

Dette ble i 2020 et eget ansvarssted, for å kunne ta ut rapporter ved behov etter at personrettet tilskudd fra Husbanken (tilskudd til tilpasning, etablering og utredning og prosjektering) det er nå gått inn i rammetilskuddet til kommunene. Det er lagt inn 1,4 mill til tilskudd fra husbanken på dette ansvarsstedet.

Boligutleien ble fra 01.01.21 overført fra NAV flyktning til Boligkontoret på Bygg. Flyktningeboliger er fortsatt et eget ansvarsområde, dette for å kunne ha kontroll på pengestrømmen på området. I rammen fulgte det med 3,7 mill (som allerede var tatt ned med 4,1 mill fra året før). Fra 2022 er ansvarsstedet ytterligere redusert med 900 000,- i tiltak. Overtakelsen har så langt bidratt til bedre kontroll på fremleie og mindre utgifter ved avslutning av disse.

3.2 Økonomi

Felles økonomienhet HALD:

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Økonomiavdelingen						
Sum utgifter	7 701 014	5 872 095	6 046 952	6 046 952	6 046 952	6 046 952
Sum inntekter	-4 218 411	-3 101 522	-3 089 522	-3 089 522	-3 089 522	-3 089 522
Netto utgift	3 482 603	2 770 573	2 957 430	2 957 430	2 957 430	2 957 430

Området innbefatter kommunens utgifter til regnskap, budsjett- og økonomiplanarbeid, økonomioppfølging, intern og ekstern rapportering, fakturering, innfordring, overordnet innkjøps- og forsikringsarbeid, m.v. Alstahaug kommune samarbeider med de øvrige HALD - kommunene om disse tjenestene.

Avdelingen fører regnskap for Herøy kommune, Alstahaug kommune, Leirfjord kommune og Dønna kommune; Herøy kirkelige fellesråd, Alstahaug kirkelige fellesråd, Leirfjord kirkelige fellesråd, Dønna kirkelige fellesråd, Regionalt Kompetansekantor, Sekretariatskontoret for Kontrollutvalg og Helgeland Politiske Råd.

Budsjettet er behandlet av rådmennene/ kommunaldirektørene i HALD i samarbeidsmøte 18. oktober.

Tilskudd interkommunale selskap

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Tilskudd interkommunale selskap						
Sum utgifter	13 117 278	12 490 546	13 356 441	13 356 441	13 356 441	13 356 441
Sum inntekter	-730 873	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Netto utgift	12 386 405	12 390 546	13 256 441	13 256 441	13 256 441	13 256 441

Art 10106:10999 – Lønn og sosiale kostnader

Lønn tillitsvalg, 2,12 årsverk fordelt på 5 stillinger

Budsjett samlet for lønn og sosiale kostnader er på kr. 1 423 609,- i 2022.

Art 10904 – Kommunal egenandel AFP

Kommunens utgifter for avgåtte AFPere mellom 62 og 65 år. Kommunen betaler 50 % pensjonen til den avgåtte AFP'er, i praksis vil dette si ca. 33 % av den lønn vedkommende hadde ved sluttdato. Budsjetteres med kr. 100 000,- i 2022

Art 11002 – Kartverk

Årlige utgifter til Norkart – Turkart- Budsjetteres med kr. 10 000,-

Art 11850 – Forsikring av personell

Lovpålagt yrkesskadeforsikring av personell. Dette er ikke oppgavepliktig for den enkelte ansatte og skal dermed ikke utgiftsbelastes sosiale utgifter.

Budsjetteres med kr. 457 900,- i 2022

Art 11852 Forsikring bygg og anlegg

Økning i forsikringspremien for bygg og anlegg fra år 2021 til år 2022. Kr. 269 000,- Legges midlertidig inn på område 7900.

Art 11853 - Servicepensjon

Pensjon til tidligere ansatte som ikke var innmeldt i pensjonsordningen, eller avgåtte med egen avtale med kommunen, hvor inndekkingen må skje av kommunen.

Budsjetteres med kr. 50 000,-, etter regnskapstall for 2021

Art 11859 – Andre forsikringer

Her er kommunens forsikring for underslag rettslig erstatning (byggherreansvar)Forsikring kriminalitet og forsikring tyveri.

Meglerprovisjon forsikring er også tatt med her. Provisjonen er trukket ut av selve forsikringen og vi betaler meglerprovisjon direkte til megler.

Budsjettert med kr. 694 000,- i 2022.

Art 11952 – Kontingenter

Her budsjetteres kommunens utgifter til KS. Kontingenten til KS har et grunnbeløp samt et beløp pr. innbygger. Videre budsjetteres utgifter til kommunens andel av OU-midler. OU-midlene benyttes til opplæringstiltak med en fordeling på 70 % til tillitsvalgtopplæring og 30 % til arbeidsgiveropplæring. Finansieringen er 0,24 % av lønnsmassen i KS'tariffområde med 2/3 på arbeidsgiversiden og 1/3 av arbeidsgiversiden pr. ansatt pr. år

Budsjettert med kr. 1 100 000,- i 2022

Art 11959 - Andre avg., gebyrer og lisenser

Her budsjetteres med abonnement til tilskuddsportalen Scan4news. For 2022 budsjetteres det med kr. 40 000,-

Art 12709 - Andre konsulentttjenester

Det er budsjettert med kr. 170 000,- i veiledningstjenester og kr. 15 000 for aktuarfaktura fra Statens pensjonskasse. Til sammen er det budsjettert med kr. 185 000,- i 2022.

Art 12710 – Innkjøp

Drift rammeavtaler og lisenser til Merzell budsjetteres under denne arten. For 2022 budsjetteres det med kr. 184 000,-

Art 13505 Kjøp av andre kommuners tjenester

Alstahaug kommune har et innkjøpssamarbeid med Salten innkjøp. Det er budsjettert med et årlig beløp til innkjøpssamarbeidet. Her budsjetteres også årlig kontingent til Helgeland friluftsråd. Til sammen budsjetteres det med kr. 285 000,- i 2022.

Art 13500 - Tilskudd til revisjon

Revisjonshonoraret for 2022 budsjetteres med kr. 968 000,- jfr. opplysninger fra ledelsen i Revisjon Midt-Norge SA. Dette er foreløpig et forslag og ØK-plan er pt. ikke vedtatt av årsmøte. I summen kr. 968 000,- inngår også revisjon for Alstahaug kirkelige fellesråd og RKK.

Art 13501 Tilskudd kontrollutvalget

Tilskuddet er budsjettert i henhold til styrets budsjettvedtak.

Budsjettert med kr. Kr 397 801,- i 2022,-.

Art 13503 Tilskudd Helgeland Interkommunalt Politiske Råd

Tilskuddet er budsjettert i henhold til representantskapets budsjettvedtak. Budsjettert tilskudd for 2022 er på kr. 450 391,-

Art 13704 Kjøp av tjenester fra private

Trykkeritjenester – årsrapport. Budsjetteres med kr. 37 000,-

Art 14752– Overføring RKK

Driftstilskudd for 2022 er satt til kr. 749 130,-

Alstahaug kommune har tidligere beholdt momskompensasjon. i 2022 er RKK organisert som kommunalt oppgavefellesskap og egen juridisk enhet. Moms til kommunen vil dermed utgå.

Art 14707 og 14709 – Kirkelig Fellesråd

Her budsjetteres kommunens tilskudd til Kirkelig Fellesråd og tjenesteytingsavtalen kommunen har med Kirkelig Fellesråd. Tjenesteytingsavtalen innebærer et tilskudd til Kirkelig Fellesråd i form av regnskap, lønn, brøyting og IKT. Tjenesteytingsavtalen er budsjettert med kr. 357 400,-. Budsjettforslag fra kirkelige fellesråd er på kr. 5 908 535. Det er en økning på kr. 544 427,- fra budsjett 2021 til 2022. Rådmannen har i sitt budsjettforslag

for 2022 lagt til grunn en deflator på 2,5 % og budsjettet med kr.5 498 210,- i tilskudd til kirkelige fellestråd. Differansen er lagt inn som tiltak.

3.3 Oppvekst og kultur

Omfatter gruppeansvar:

- 20: Administrasjon
- 21: Kultur
- 22: Bofellesskapet for enslige mindreårige flyktninger
- 23: Pedagogisk- psykologisk tjeneste (PPT)
- 24: Barnehage
- 25: SFO
- 26: Grunnskole
- 27: Spesialundervisning
- 28: Voksenopplæring
- 29: Kulturskole

Tjenesteomfang:

Ansvarsområdet oppvekst og kultur, er i økonomisystemet organisert med 48 ulike ansvarsområder, fordelt på 14 enheter, og 10 tjenesteområder inkludert administrasjonen. I budsjettkommentaren her er de ulike tjenesteområdene oppsummert og kommentert på tvers av enhetene.

- 330 barn har barnehagetilbud i Alstahaug kommune, fordelt på 479 plasser. 156 barn er i kommunale barnehager.
- Grunnskolen har 806 elever, fordelt på 6 skoler.
- Totalt er det 48 elever i voksenopplæringa
- 223 barn og unge får undervisning i kulturskolen (173 stk fra Alstahaug)
- PPT server 6 kommuner
- Flyktningetjenesten følger opp 25 enslige mindreårige og 43 flyktninger i introduksjonsprogrammet

De store trekkene ved budsjett for oppvekst og kultur.

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sum utgifter	244 354 000	241 086 000	237 833 000	235 358 000	234 039 000	234 039 000
Sum inntekter	-87 707 000	-82 090 000	-66 193 000	-66 004 000	-65 752 000	-65 652 000
Netto utgift	156 647 000	158 997 000	171 640 000	169 355 000	168 287 000	168 387 000

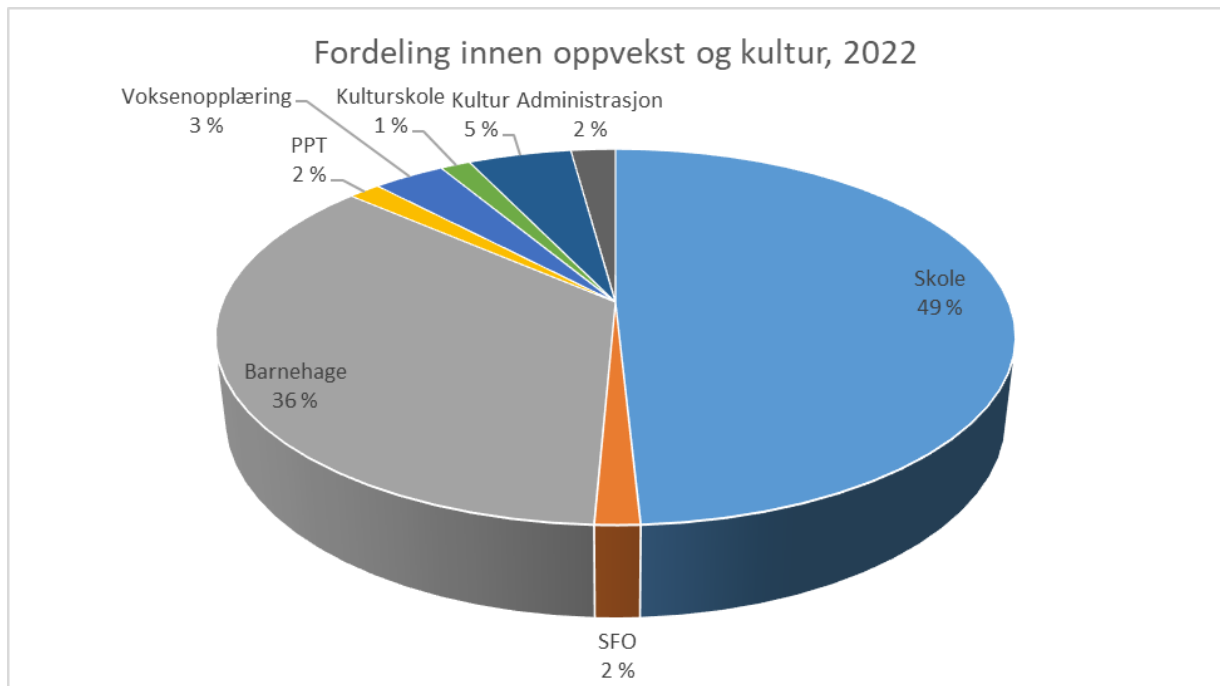
Oppvekst og kultur har et netto budsjett på ca 172 mill. Utgiftene er redusert med 3,3 mill. Likevel er netto økning på 12,64 mill. Dette bunner i et tap av inntekt på 15,9 mill fra 2021 til

2022. Det var et tilsvarende tap av inntekt fra 2020 til 2021, på drøyt 16 mill. Sammenligner vi med regnskap for 2019, har budsjett 2022 et tap av inntekt på over 44 mill.

Tap av inntekt er i hovedsak knyttet til Flyktningetjenesten, med redusert inntekt fra 2021 til 2022 på beregnet 11 mill, eller 17,4 mill i forhold til regnskap 2020. Det er også budsjettert med forventet reduksjon av inntekt innen grunnskole og kultur.

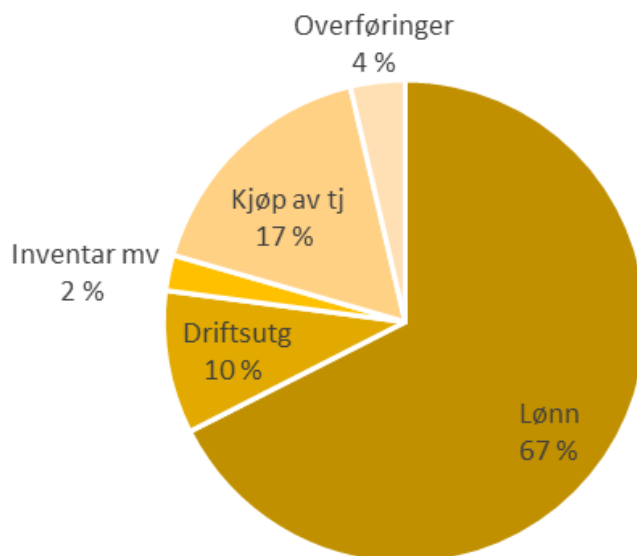
Fordelingen innen Oppvekst og kultur

Kakediagrammet under viser prosentvis fordeling innen Oppvekst og kultur (prosenten viser ikke andel av det totale kommunebudsjettet).

Lønn er den største utgiften innen Oppvekst og kultur. Tilskudd til private barnehager utgjør den største utgiften utover lønn. Tilskuddet representerer indirekte også i stor grad lønnsutgifter, - hos de private barnehagene. Kjøp av tjenester i andre kommuner for fosterhjemplasserte barn, utgjør også en vesentlig utgift innen Kjøp av tjenester. Se illustrasjon under.

Fordeling av utgiftene innen oppvekst og kultur

Lønn

Lønn er den største utgiften innen Oppvekst og kultur. Hvis vi ser bort fra tilskuddet til private barnehager, utgjør lønn 78 % av utgiftene. Lønnsutgiften i budsjett 2022 utgjør 160,5 mill. Dette er en reduksjon på 1,1 mill fra budsjett 2021, og en reduksjon på 7,5 mill fra regnskap 2020.

Ordinær lønnsvekst (3,2 %) utgjør 4,5 mill, - på tross av dette er lønn redusert med 1,1 mill. Dette utgjør til sammen en reduksjon tilsvarende 5,6 mill.

De største endringene

- Oppvekst og kultur øker sitt netto budsjett med 7,9 % fra 2021 til 2022. Økningen bunnar i hovedsak i tap av inntekt på 15,9 mill fra 2021 til 2022.
- Oppvekst og kultur har redusert utgiftene med 3,26 mill for 2022 i forhold til budsjett 2021. Det er lagt inn innsparingstiltak for 6,5 mill fra 2023, og 7,3 mill fra 2024.
- Flyktningetjenesten har redusert utgiften med 5,6 mill kroner fra budsjett 2021.
 - Tiltaket er allerede effektivert inn i konsekvensjustert budsjett og kan derfor ikke velges i Arena. Over en fireårs periode har enheten håndtert tap av inntekt på 24,3 mill.
- Totalt er det lagt inn innsparingstiltak på 1,6 mill innen kultur for 2022. Alle tiltakene er knyttet til Kulturbadets drift, og har konsekvenser for det tilbudet som gis her.
- Ungdomstrinnet ved Tjøtta skole foreslås samlet ved Søvik skole fra høsten 2023. Faglig vil dette styrke tilbudet for elevene ved å kunne delta i en større klasse. Netto innsparing ved full års effekt er beregnet til 850 000.

- Det er lagt inn et kutt i skolen på 19 % av den totale ressurs til styrking. Konkret reduksjon er 2 av totalt 10,6 årsverk. Dette reduserer skolens kapasitet til å støtte elever med utfordringer.
- Det foreslås å samle barnehagetilbudet for Tjøtta og Søvik ved Søvik oppvekstsenter. Innsparingen er stipulert til 1,8 mill i arena. Effekt første halvår er ca 0,5 mill. Innsparing i kommunal drift er ca 1 mill. Søvik barnehage får økt lønnsutgifter med 1,1 mill. Innsparing på tilskudd vil bli minimum 800 000. Til sammen 1,8 mill i innsparing.
- Det er lagt inn et generelt kutt på voksenopplæringa på 900 000 for 2022. Med helårsvirkning er dette 1,2 mill fra 2023.

Tabellen viser endringer fra 2021 til 2022 for de ulike tjenesteområder:

		Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Diff budsjett
Skole	Sum utgifter	89 439 000	88 084 000	89 440 000	1 356 000
	Sum inntekter	-12 415 000	-9 411 000	-6 231 000	3 180 000
	Netto utgift	77 022 000	78 673 000	83 211 000	4 538 000
Spes	Sum utgifter	7 100 000	9 094 000	7 488 000	-1 606 000
	Sum inntekter	-468 000	-201 000	-201 000	0
	Netto utgift	6 635 000	8 893 000	7 287 000	-1 606 000
SFO	Sum utgifter	5 621 000	5 106 000	6 278 000	1 172 000
	Sum inntekter	-3 546 000	-4 506 000	-3 675 000	831 000
	Netto utgift	2 075 000	600 000	2 603 000	2 003 000
Barnehage	Sum utgifter	62 704 000	64 983 000	66 843 000	1 860 000
	Sum inntekter	-7 096 000	-5 563 000	-6 433 000	-870 000
	Netto utgift	55 611 000	59 421 000	60 410 000	989 000
PPT	Sum utgifter	7 534 000	7 813 000	8 177 000	364 000
	Sum inntekter	-6 208 000	-5 350 000	-5 555 000	-205 000
	Netto utgift	1 326 000	2 463 000	2 622 000	159 000
Voksenopplæring	Sum utgifter	10 596 000	8 337 000	8 753 000	416 000
	Sum inntekter	-4 329 000	-2 595 000	-2 895 000	-300 000
	Netto utgift	6 267 000	5 742 000	5 858 000	116 000
Kulturskole	Sum utgifter	4 945 000	5 325 000	5 097 000	-228 000
	Sum inntekter	-2 255 000	-2 633 000	-2 633 000	0
	Netto utgift	2 691 000	2 692 000	2 464 000	-228 000
Kultur	Sum utgifter	19 641 000	22 111 000	20 812 000	-1 299 000
	Sum inntekter	-7 033 000	-14 288 000	-12 377 000	1 911 000
	Netto utgift	12 609 000	7 825 000	8 436 000	611 000
Flyktning	Sum utgifter	32 391 000	26 681 000	20 926 000	-5 755 000

	Sum inntekter	-43 243 000	-37 169 000	-25 820 000	11 349 000
	Netto utgift	-10 853 000	-10 488 000	-4 894 000	5 594 000
Administrasjon	Sum utgifter	4 379 000	3 550 000	4 014 000	464 000
	Sum inntekter	-1 116 000	-375 000	-375 000	0
	Netto utgift	3 263 000	3 175 000	3 639 000	464 000
Totalt		244 350 000	241 084 000	237 828 000	-3 256 000
		-87 709 000	-82 091 000	-66 195 000	15 896 000
		156 646 000	158 996 000	171 636 000	12 640 000

Kommuneadministrasjonen innen oppvekst og kultur

Kommunenivåets fagavdeling innen skole og barnehage, representerer kommunen som skoleeier, samt skole- og barnehagefaglig myndighet.

Undervisningsadministrasjonen, ansvar 2002, dekker foruten lønn til administrasjonen og rene kontorutgifter, en del utgifter for ledelse av skoler og barnehage; bla ledernettsverk, kompetansehevingstiltak for ledere og fellesutgifter vedrørende utviklingsprosjekter. Ansvar 2002 må sees i sammenheng med ansvar 2400 (Barnehager generelt), og ansvar 2600 (Grunnskole generelt). De nevnte ansvarsområdene ligger knyttet til undervisningsadministrasjonen. All lærlingelønn knyttet til skole og barnehage er samlet felles under ansvar 2400 og 2600.

Regnskap og budsjett administrasjon oppvekst og kultur

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sum utgifter	4 378 897	3 550 055	4 013 941	4 013 941	4 013 941	4 013 941
Sum inntekter	-1 116 205	-375 000	-375 000	-375 000	-375 000	-375 000
Netto utgift	3 262 692	3 175 055	3 638 941	3 638 941	3 638 941	3 638 941

Endringer i budsjett 2022

- Administrasjonen består av ordinært av 4 stillinger. For budsjettåret 2021 var 60 % stilling satt vakant. Denne stillingen er tilbakeført.

Innsatsområdene for administrasjonen er;

Administrasjonen ivaretar i hovedsak de lovbestemte oppgaver for kommunen som skoleeier, barnehageeier, skole- og barnehagefaglig myndighet. Den viktigste aktiviteten er:

- Ledelse og personalarbeid knyttet til 13 enheter

- Saksbehandling innen barnehageloven og opplæringsloven, herunder enkeltvedtak om spesialundervisning for førskole, grunnskole og voksne, og saksbehandling av alle typer klagesaker i forhold til nevnte lovverk
- Tilrettelegging for ivaretagelse av lovbestemt rett til barnehageplass.
- Oppfølging og tilsyn skole, herunder registrering og oppfølging av avvik
- Pedagogisk utviklingsarbeid innen skole og barnehage, herunder utarbeidelse av kommunale planer og oppfølging av kompetanseutvikling, og gjennomføring av statlige satsinger. Jf Opplæringsloven §13.10. For tiden pågår et større prosjekt, God Opplæring for Alle, der Alstahaug kommune er koordinator i det regionale samarbeidet.
- Oppfølging og ledelse av Kulturskolen for Alstahaug og Leirfjord kommune
- Oppfølging og ledelse av PPT for Ytre Helgeland
- Regionalt samarbeid for interkommunale tjenester innen undervisning og barnehage, herunder Karrieresentret og RKK .
- Organisering og oppfølging av lærlinger

Utfordringer fremover:

- Arbeide for kostnadseffektiv drift innen alle tjenesteområder.
- Ivareta lokalt kulturmiljø innen de gitte økonomiske rammer.
- Oppfølging på kvalitet og kompetanseutvikling for skoler og barnehager, inkludert de ikke-kommunale barnehagene.
- Utvikle bedre kommunikasjon rundt Tilstandsrapporten for politisk behandling, jf Opplæringslovens §13.10
- Fra 2018 til 2023 har kommunen inngått samarbeid med Senter for Praktiskrettet Utdanningsforskning, i lag med Lurøy, Leirfjord og Træna kommune. Samarbeidet har som mål å øke kvaliteten på opplæringa i barnehage og grunnskole.
- Samhandling internt i kommunen for arbeid med trygg skolevei
- I drift er spesielt behov for å videreutvikle oppfølgingsdialogen med den enkelte enhet.
- Tilgjengelighet og service på nett fremover.

PPT

Pedagogisk.-psykologisk tjeneste er en lovpålagt tjeneste hjemlet i opplæringslovens § 5-6. Tjenesten skal hjelpe skole og barnehage med tilrettelegging for barn, unge og voksne med særlige behov. Videre har PPT en lovpålagt funksjon som sakkyndig, før enkeltvedtak om spesialundervisning fattes.

Alstahaug kommune er vertskommune for Ytre-Helgeland PPT, etter avtale fra 2013. Fordeling av driftsutgiftene er fastlagt i politisk vedtatt samarbeidsavtale mellom samarbeidskommunene på ytre Helgeland. Netto utgift i tabell under viser Alstahaug kommunes andel av driftskostnadene.

Endringer i budsjett 2022

- Utgiften for 2022 er økt med kr 346 000. Netto økning er på kr 157 000.
- Økningen er ordinær lønnsvekst, samt noe økt stilling for å håndtere større sykefravær/ustabilitet i bemanningen.
- Øvrig drift holdes på samme kronenivå som 2021.
- For 2022 er det forslag om bruk av fond på kr 500 000.
- Utvikling blir påvirket av folketall og forbruk (aktive saker) fremover. For 2022 vil netto utgift kunne bli inntil kr 300 000 lavere enn budsjettert.

Alstahaug kommune betaler drøyt 30 % av kostnadene til PPT. Fordelingsnøkkelen tar hensyn til «forbruk», målt i andel aktive saker i grunnskolen. Alstahaug kommune har redusert markant sin andelen aktive saker etter 2018.

Barnehage

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sum utgifter	7 533 885	7 813 312	8 176 798	8 176 798	8 176 798	8 176 798
Sum inntekter	-6 208 273	-5 350 000	-5 555 000	-5 555 000	-5 555 000	-5 555 000
Netto utgift	1 325 612	2 463 312	2 621 798	2 621 798	2 621 798	2 621 798

Retten til barnehageplass er lovbestemt. Barn mellom 1 og 5 år har rett til barnehageplass. Alle barn født før 1. desember har rett på barnehageplass året etter. Alstahaug kommune ivaretar sin plikt til å tilby barnehageplasser ved å ha både kommunale og ikke kommunale barnehager.

Høsten 2021 er det 330 barn i barnehage i Alstahaug, fordelt på 479 plasser.

Regnskap og budsjett barnehager

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sum utgifter	62 707 572	64 983 884	66 842 865	66 296 865	65 496 865	65 496 865
Sum inntekter	-7 095 626	-5 562 666	-6 432 666	-6 432 666	-6 432 666	-6 432 666
Netto utgift	55 611 946	59 421 218	60 410 199	59 864 199	59 064 199	59 064 199

Fordeling innen barnehageområdet

Alstahaug kommune har totalt 510 barnehageplasser tilgjengelig. Kostnaden pr plass avgjøres av at barnehagen «fyller» hver pedagog med maks antall barn, samt fordeling av små og store barn mellom kommunale og private tilbydere.

Høsten 2021 har de private barnehagene 53 % av barna i barnehage og de kommunale 47 %. Antall barnehageplasser fordelt som beskrevet i tabell under;

Høst 2020	Barn	Plasser	Andel barn	Andel plasser
Kommunale barnehager	156	218	47 %	46 %
Private barnehager	174	261	53 %	54 %
Sum	330	479		

Barnehage er i en ny situasjon der vi går med et antall ledige plasser. De kommunale barnehagene har 24 ledige plasser. Dette kan gi en krevende situasjon med store svingninger i kostnad for kommunen, og i inntekt for de private barnehagene alt etter hvilke barnehager som fyller sine plasser og ikke fremover.

Spesialpedagogisk hjelp har vært organisert i gjennom støtteteamet som fordeles mellom både kommunale og ikke-kommunale barnehager. Fra og med 2021 er spesialpedagogisk hjelp organisert og ivaretatt av den enkelte kommunale barnehage. For å løse dette er noe av ressursene overført fra støtte teamet til den enkelte barnehage. Støtteteamet vil fortsatt organisere for spesialpedagogisk hjelp i de private barnehagene, samt gi veiledning til de kommunale. Støtteteamets leder er også enhetsleder i Stamnes barnehage. Ansvar 2427 regnskapsføres som eget ansvarsområde.

		Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Diff budsjett	Diff regnskap	% økning
Barnehage totalt	Sum utgifter	62 704 000	64 983 000	66 843 000	1 860 000	4 139 000	2,9
	Sum inntekt	-7 096 000	-5 563 000	-6 433 000	-870 000	663 000	15,6
	Netto utgift	55 611 000	59 421 000	60 410 000	989 000	4 799 000	1,7
Kommunale	Sum utgifter	28 420 000	29 408 000	31 714 000	2 306 000	4 585 000	7,8
	Sum inntekt	-6 860 000	-5 013 000	-5 883 000	-870 000	663 000	17,4
	Netto utgift	21 563 000	24 396 000	25 831 000	1 435 000	5 245 000	5,9
Ikke-kommunale	Sum utgifter	30 655 000	32 971 000	32 431 000	-540 000	-540 000	-1,6
	Sum inntekt	-4 000	0	0	0	0	#DIV/0!
	Netto utgift	30 651 000	32 971 000	32 431 000	-540 000	-540 000	-1,6
Støtteteam	Sum utgifter	3 629 000	2 604 000	2 698 000	94 000	94 000	3,6
	Sum inntekt	-232 000	-550 000	-550 000	0	0	0,0
	Netto utgift	3 397 000	2 054 000	2 148 000	94 000	94 000	4,6

Utgiftene innen barnehageområdet mellom kommunale og ikke-kommunale barnehager og spesialpedagogisk hjelp.

Endringer i budsjett 2022

- Barnehageområdet er økt med kroner 989 000 i budsjett 2022, i forhold til budsjett 2021. Dette er en økning på 1,7 %. Økningen er knyttet til kommunal drift av barnehager.
- Endring i beregningsmodellen fra staten gir økt tilskudd til private barnehager. For Alstahaug kommune er dette beregnet til kroner 1,19 mill. Tiltaket må velges.

- Det foreslås å samle barnehagetilbudet for Tjøtta og Søvik ved Søvik oppvekstsenter. Innsparingen er stipulert til 1,8 mill i arena. Effekt første halvår er ca 0,5 mill. Innsparing i kommunal drift er ca 1 mill. Søvik barnehage får økt lønnsutgifter med 1,1 mill. Innsparing på tilskudd vil bli minimum 800 000 som lagt inn i arena, men kan bli opp mot det dobbelte. Tiltaket krever imidlertid noe tilrettelegging av lokalene ved Søvik oppvekst senter.
- Det er i foreliggende statsbudsjett foreslått en maksimalpris på barnehageplass skal på 3315 kroner per måned fra 1. januar 2022. Hvis dette blir gjennomført vil det for Alstahaug kommune bety økt inntekt på kr150 000 i 2022. Dette er ikke lagt inn i innstilt budsjett siden det er signaler om endringer her fra ny regjering. Maksimalprisen er i dag på 3230 kroner.
- Inntektsgrensen for gratis kjernetid i barnehage for barn i alderen 2–5 år i familier med lav inntekt prisjusteres til 598 825 kroner fra 1. januar 2022.
- Regjeringen viderefører ordningen med redusert foreldrebetaling for familier med lav inntekt. Det vil si at en husholdning ikke skal betale mer enn seks prosent av inntekten sin for en barnehageplass. For 2022 vil alle barn som bor i husholdninger med samlet årsinntekt under 607 750 kr ha rett til redusert foreldrebetaling.

Driftstilskudd til ikke-kommunale barnehager.

Driftstilskuddet beregnes ut fra regnskapsår 2 år før. Sats for tilskudd beregnes ut fra barn over og under 3 år. Små barn har høyere kostnad pga bemanningsnorm og krav til større lokaler. Driftsutgift for alle kommunens barnehager ligger til grunn for beregningen. For 2022 er satsene beregnet til:

Sats små barn: 233 334

Sats store: 112 214

I tillegg er det kr 9 300 pr barn i kapitaltilskudd. Sats for kapitaltilskudd er på bakgrunn av barnehagelokalenes alder.

Siste endring i beregningsmodellen fra staten ble utsendt 28.oktober. Dette er derfor ikke lagt inn i konsekvensjustert budsjett eller rådmannens innstilling. Kommunen kan likevel ikke velge seg bort fra denne kostnaden. Tiltak på 1,19 mill til tilskudd til private barnehager må velges i arena.

Faktisk tilskudd beregnes etter antall barn i de ikke-kommunale barnehagene har pr 15.desember, og kan derfor ikke beregnes helt nøyaktig før etter dette.

Samlet oversikt over estimerte utbetalinger til private barnehager:

Tilskudd	31 425 000
Spes.ped hjelp/styrking	1 321 000
Red.foreldrebet/gratis kjernetid	595 000
Søskenmoderasjon	280 000
SUM	33 621 000

Innsatsområder for barnehageområdet

- Det er nasjonalt og kommunalt et fokus på å styrke kvaliteten i barnehagetilbudet. Statsbudsjettet har foreslått ca 200 millioner kroner til den regionale ordningen for kompetanseutviklingen. Alstahaug kommune bruker disse midlene i prosjektet God Opplæring for Alle.
- Det er et nasjonalt fokus på inkludering.

Utfordringer fremover:

- Pedagogiske:
 - Styrke kvaliteten i barnehagen gjennom kompetanseheving. Spesielle områder her er inkludering, relasjonskompetanse og språkstimulering. Barnehagene deltar i det regionale prosjektet «God opplæring for alle». Prosjektet går over 5 år og er et samarbeid mellom fire kommuner på Ytre Helgeland. Prosjektet har en estimert kostnad på 13,5 mill.
- Fysiske rammer:
 - Økonomi, kapasitet og kompetanse til utvikling og vedlikehold av uteområdene i barnehagene. Utfordringene øker når vedlikehold og nødvendig fornyelser av utstyr og inventar ikke blir ivaretatt fortløpende.

Grunnskole

Det er 806 elever i grunnskolen i Alstahaug kommune pr 1.oktober 2021. Antallet elever er relativt stabilt i forhold til forrige år.

Regnskap og budsjett grunnskole

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sum utgifter	96 538 910	97 177 289	96 931 226	95 945 226	95 509 226	95 509 226
Sum inntekter	-12 882 765	-9 611 500	-6 431 210	-6 431 210	-6 431 210	-6 431 210
Netto utgift	83 656 145	87 565 789	90 500 016	89 514 016	89 078 016	89 078 016

Skole er stabil i utgift på i kroner. En ordinær lønnsvekst på 3,2 %, forutsatt ingen andre endringer, ville for skoleområdet utgjøre en økt utgift på 2,34 mill. Dette tas inn.

Tap av inntekt gjør at området likevel får et netto budsjett med en økning på 2,9 mill som utgjør 3,3 %.

Skole har en redusert inntekt fra regnskap 2019 til regnskap 2020 på drøyt 8 mill. Av dette utgjør reduserte overføringer fra staten 2,5 mill, og redusert refusjoner fra andre kommuner 3,5 mill. En vesentlig del av de statlige midlene er gått inn i ramma.

Skolestruktur

2020 er det første hele budsjettår i ny skolestruktur. Den budsjetterte innsparingen er 8,7 mill etter kommunestyrets vedtak. Høsten 2019 ble det redusert med 11 lærerstillinger. Denne innsparingen videreføres i 2022. Høsten 2021 utgjør undervisningspersonalet i grunnskolen 80,3 årsverk. Dette er 16,3 færre årsverk enn våren 2019.

Indikator og nøkkeltall	2015-2016	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020
Årsverk for undervisningspersonale	93,1	95,3	94,2	96,7	85,6

Antall klasser er den viktigste driveren for utgift i skolen. En kostnadseffektiv drift av skolen fordrer derfor at klassene fylles opp, så langt mulig. Samtidig skal rettighet jf nærhetsprinsippet ivaretas. Nærhetsprinsippet bidrar til at noen kull gir flere klasser i sentrum, enn elevtallet skulle tilsi. En klasse i 1.-4. trinn ved fulldelt skole koster ca 1,9 mill.

Fordelingen av 1.-4. trinn i byen, gjør at Sandnes barneskole har to paralleller på alle trinn. Dette ser ut til å bli situasjonen frem til høsten 2026, men kan elevtallet høsten 2023 er på vippen og kan redusere dette. Åtte klasser på Sandnes barneskole er full skole. Klassene er i tillegg relativt store. Det betyr også en større andel lærere. Sandnes barneskole har høsten 2022; 175 elever.

Sandnes barneskole har tilstrekkelig antall klasserom, og SFO-areal for åtte klasser. Sandnes barneskole har for lite fellesareal i forhold til vedtatt areal- og funksjonsplan. I vedtaket for endret struktur ble tilstrekkelig klasserom vurdert som det viktigste momentet. I praksis med mange og større klasser har det vært to forhold som har blitt utfordrende; garderobestørrelsene og tilstrekkelig arbeidsplasser for ansatte. Garderobene ble løst gjennom driftsmidler i 2020. Arbeidsplasser i tråd med krav, gjenstår. Dette er derfor lagt inn som eget tiltak til investering.

Endringer i budsjett 2022

- Det er lagt inn et kutt i skolen på 19 % av den totale ressurs til styrking. Konkret reduksjon er 2 av totalt 10,6 årsverk. Dette reduserer skolens kapasitet til å støtte elever med utfordringer.
- Kroner 650 000 er kuttet til videreutdanning og gen kompetanseheving. Alstahaug kommune har vedtatt plan for kompetanse og rekruttering i grunnskolen I tråd med politisk vedtatt plan, utgjør kostnaden 1,3 mill i 2022. Budsjetterte midler ble imidlertid halverte fra budsjett 2021 og kuttet videreføres også i 2022 med halvparten av beløp i forhold til plan.
- Andelen gjesteelever i egen kommune er blitt redusert de siste år, samtidig som andelen elever fra Alstahaug, som er plasserte i andre kommer er relativt stabil. Dette gir Alstahaug en netto økt utgift på ca 3,5 mill
- Økt timetall i ungdomsskolen jf Statsbudsjettet har en årlig kostnad på ca kroner 120 000. Dette er lagt inn i konsekvensjustert budsjett.

Endringer i økonomiplanperioden

- Ungdomstrinnet ved Tjøtta skole foreslås samlet ved Søvik skole fra høsten 2023. Faglig vil dette styrke tilbudet for elevene ved å kunne delta i en større klasse. Elevtallet er fallende, slik at det samlede ungdomstrinn vil til sammen ikke bli større enn dagens ungdomstrinn ved Søvik. Se tabell. Økonomisk innsparing er beregnet til netto kroner 850 000, ved full års effekt.

Skolestart	Skoleslutt	Søvik	Tjøtta	Sum	Hele u.sk	ÅR
2024	2034	10	2	12	23	28 29
2023	2033	5	3	8		
2022	2032	9	0	9	28	27 28
2021	2031	6	1	7		
2020	2030	3	5	8	30	26 27
2019	2029	5	2	7		
2018	2028	7	1	8	29	24 25
2017	2027	9	4	13		
2016	2026	7	2	9	29	23 24
2015	2025	5	2	7		
2014	2024	13	0	13	31	

Lærertetthet og lønnskostnad:

Lærerlønn er den største enkeltutgiften i drift av skole.

I 2017 vedtok Stortinget å innføre en øvre grense for hvor mange elever det skal være per lærer. Fra høsten 2019 skal det maksimalt være 15 elever per lærer i ordinær undervisning på 1.-4. trinn og maksimalt 20 elever på 5.-10. trinn. Beregningen av lærertetthet gjelder per skole. Til tross for lavere tall for kommunen samlet, balanserer enkelte av skolene i byen hårfint i forhold til krav til lærertetthet. Samlet har Alstahaug kommune en lærertetthet på 14 elever per lærer, mot gjennomsnitt for landet på 15,8 elever per lærer.

Innsatsområder for grunnskolen

- Personal:
 - Rekruttering og kompetansebygging i forhold til nye kompetansekrav i skoleverket. Kommunen har store utfordringer for å nå nye krav.
 - Systemer for god personaloppfølging for å sikre kvalitet i det pedagogiske arbeidet.
- Pedagogiske:
 - God opplæring for alle elever gjennom økt inkludering, økt profesjonskunnskap og mindre bruk av spesialundervisning. Prosjektet går over 5 år og er et samarbeid mellom fire kommuner på Ytre Helgeland. Prosjektet har en estimert kostnad på 13,5 mill.
 - Satsing på lese- og skriveopplæring for bedre læringsresultater

- Opprusting av skolebibliotek i tråd med lov og forskrift, samt kommunal strategisk plan. Skolebibliotektilbudet i kommunen er for over halvparten av elevene kritisk.
- IKT – hensiktsmessig tilrettelegging og oppfølging av utstyret. Kompetanse innen bruk av digitale hjelpemidler for elever med lese- og skrivevansker.
- Fysiske rammer:
 - Utvikling og vedlikehold av uteområdet. Tiltak er lagt i Arena, men ikke sett rom for i Rådmannens innstilling.
 - Digitale verktøy i skolen gir mange utfordringer i drift, i forhold til praktisk vedlikehold, support og ajourføring.

Skolefritids ordning (SFO)

Regnskap og budsjett voksenopplæring

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sum utgifter	5 620 704	5 106 453	6 278 732	6 278 732	6 278 732	6 278 732
Sum inntekter	-3 545 629	-4 505 956	-3 675 486	-3 675 486	-3 675 486	-3 675 486
Netto utgift	2 075 075	600 497	2 603 246	2 603 246	2 603 246	2 603 246

Endringer i budsjett 2022

- SFO har en økning i netto budsjett på 2 mill. Økningen på utgifts siden er imidlertid i en omfordeling av personalet fra spesialundervisning til SFO, og ikke nye årsverk.
- Redusert inntekt på 813 000 er dels en konsekvens av rett til redusert foreldrebetaling, dels færre barn på SFO og dels feilbudsjettert inntekt i 2021.

Voksenopplæring

Voksenopplæringa gir opplæring etter flere ulike rettigheter. De kan grovt deles inn i følgende områder;

1. Norsk og samfunnsopplæring i introduksjonsprogrammet
2. Spesialpedagogisk tilbud for voksne
3. Grunnskoleopplæring for voksne

I tillegg har Voksenopplæringa salg av opplæring til bedrifter og til privatpersoner.

Høsten 2022 er det 48 elever i Alstahaug voksenopplæring.

Regnskap og budsjett voksenopplæring

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sum utgifter	10 596 002	8 336 970	8 753 647	8 553 647	8 553 647	8 553 647
Sum inntekter	-4 328 934	-2 595 000	-2 895 000	-2 995 000	-2 995 000	-2 995 000
Netto utgift	6 267 068	5 741 970	5 858 647	5 558 647	5 558 647	5 558 647

Voksenopplæringas netto budsjett er økt med 2 %, i forhold til budsjett 2021. Utgiftene er redusert med 1,8 mill i forhold til regnskap fr 2020. Redusert inntekt er på 1,4 mill i forhold til regnskap 2020. Omstillingen i tjenesten er krevende på grunn av det store spennet i behov og rettighet for opplæring som fortsatt skal ivaretas av en mindre tjeneste. Opplæring sentral del av introduksjonsprogrammet. Opplæringens form og innhold er svært ulikt på bakgrunn av den enkeltes skolebakgrunn. En kompetent og veldreven voksenopplæring er avgjørende for å være attraktiv kommune i bosetting av flyktninger. Denne delen (opplæring i introduksjonsprogrammet) av tjenesten gir også inntekter direkte til voksenopplæringa.

Spesialpedagogisk tilbud for voksne er rettigheter som fullt ut finansieres av kommunen selv. Det samme gjelder grunnskoleopplæring for voksne.

Endringer i budsjett 2022

- Det er lagt inn et generelt kutt på voksenopplæringa på 900 000 for 2022. Med helårsvirkning er dette 1,2 mill fra 2023. I hovedsak vil dette være kutt i stillinger, men så langt mulig vil reduksjonen i budsjettet forsøkes å tas inn med økt salg. Når kjernedriften er marginal, er det krevende å selge tjenester uten å samtidig øke utgiften, - og dermed bare gå i null.
- For 2022 er statlig refusjon beregnet til knapt 2 mill. Dette er en reduksjon på ca 6 mill i forhold til regnskap 2018. Samtidig skal skolen fortsatt gi tjeneste med samme bredde som i 2018.

Usikkerhet

Voksenopplæringa driver med en tjeneste hvor en stor del av oppdragene er refusjonsbaserte. Samtidig krever oppdragene at skolen til enhver tid har riktig kompetanse. Det er krevende – og kanskje umulig – å ha en fleksibel tilnærming til pedagogisk bemanning i vår del av landet. Når disse oppdragene varierer mellom år, eller har perioder med betydelig mindre

	Regnskap 2014	Regnskap 2015	Regnskap 2016	Regnskap 2017	Regnskap 2018	Regnskap 2019
Fagansvar: Voksenopplæring						
Utgifter	12375	13311	13667	13677	12990	11901
		-936	-356	-10	687	1089
Inntekter	-9444	-11887	-9151	-10407	-7909	-4763
		2443	-2736	1256	-2498	-3146
Sum	2931	1423	4517	3270	5081	7138

oppdrag i omfang – skaper dette stor usikkerhet til økonomi og indirekte kompetanse i organisasjonen. Voksenopplæringa har hatt endringer mellom 30 % -50 % i inntektgrunnlag mellom år. Relativt små endringer i elevgrunnlag kan utgjøre større «hopp» i netto budsjett, både opp og ned.

Tabellen illustrerer svingninger mellom år. Tall med rød skrift viser differansen fra forrige år.

Alstahaug kommune har tidligere, over tid, hatt en relativt stor voksenopplæring. Kommunen har over flere tiår hatt en voksenopplæring med 150-170 elever. Tjenesten driver fortsatt med et bredt spekter i tjenester, selv om elever per gruppe er færre. Dette gir selvsagt høyere enhetskostnader.

Utfordringer fremover:

- Reduksjon i elevtall medfører også reduksjon av ansatte og tap av spisskompetanse i en relativt liten organisasjon.
- Samhandling med videregående skole må sees på, slik at vi til sammen gjør en hensiktsmessig jobb slik at flest mulig for et opplæringsgrunnlag for å kunne jobbe og bo i kommunen.
- Mange ansatte med høy kompetanse har også høy alder. Det kreves derfor aktive tiltak for å fortsatt sikre høy og relevant kompetanse i organisasjonen.

Kulturskolen

Kulturskolen drives av Alstahaug kommune som vertskommune i samarbeid med Leirfjord kommune. Kulturskolens drift er en enhet under i Alstahaug kommune, på linje med øvrige skoler.

Fordeling av kostnadene til kulturskolen beregnes av en nøkkel der 15 % fordeles likt mellom kommunene (delt kostnad på ledelse og administrasjon), og det resterende budsjett (85%) fordeles 50/50 i forhold til kommunens folketall og elevtall.

Regnskap og budsjett kulturskolen

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sum utgifter	4 945 153	5 325 223	5 097 362	5 097 362	5 097 362	5 097 362
Sum inntekter	-2 254 541	-2 633 000	-2 633 000	-2 633 000	-2 633 000	-2 633 000
Netto utgift	2 690 612	2 692 223	2 464 362	2 464 362	2 464 362	2 464 362

Endringer i budsjett 2022

- Kulturskolen har reduksjon i netto utgift på kr 228 000 i 2022 i forhold til 2021. Reduksjonen er knyttet til omorganiseringer og ikke til reduksjon i tilbud.

Aktivitet

Kulturskolen gir i dag undervisning i et bredt kulturuttrykk; musikk, teater, dans og visuell kunst til 223 elever. 173 av disse er fra Alstahaug. Kulturskolen representerer en fordypning utover grunnskoletilbudet. Kostnaden kulturskolen har er relativt liten i forhold til aktivitet i antall elever og øvrig utøving. Kulturskolen har høsten 2021, 80 barn på venteliste.

Kulturskolen drifter Ensemble Helgeland, som er en utøvende del hos lærere inntil 80 % stilling tilsammen. Ensemblet driftes med å tjene inn sine stillinger i salg av konserter/oppdrag. Ensemblet har betydning for kompetanse og stabilitet i lærerstaben. Ensemblet gir mulighet til utøvelse og kompetanseutvikling for lærere, og er grunnpilaren ved større prosjekter. Ensemblet fremmer motivasjon og status hos elevene i Kulturskolen. Det arbeides stadig for å få varig støtte fra Fylkeskommunen til utvidelse av Ensembles aktivitet.

Utfordringer fremover:

- Økt kompetanse for bedre læringsutbytte hos elevene
- Utfordring i å tilby alle søkere elevplass ved skolen. Ventelisten er i dag på 80 stk.
- Det er utfordrende i et økonomisk perspektiv å ivareta balansen mellom bredde tilbud som kan ta større grupper og være mindre kostnadskrevenende og samtidig løfte enkelt elever med et spisset mer kostnadskrevenende tilbud.
- Det er vanskelig å holde på kompetanse når skolen i stor grad kun kan tilby deltidstillinger. I dag har skolen 6,8 årsverk fordelt på 16 lærere/instruktører. Små delstillinger er et sårbart system og vanskelig å lede. Det er derfor ønskelig å arbeide for flere hele stillinger i Kulturskolen.

Kultur

Kultur innbefatter kommunens forvaltningsoppgaver innen kultur, drift av en lovpålagt bibliotekjeneste, samt lokalt vedtatte kulturtjenester herunder drift av Kulturbadet.

Regnskap og budsjett kultur

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sum utgifter	19 641 996	22 111 812	20 813 180	20 070 180	19 987 180	19 987 180
Sum inntekter	-7 031 968	-14 287 710	-12 376 114	-12 086 286	-11 834 944	-11 734 786
Netto utgift	12 610 028	7 824 102	8 437 066	7 983 894	8 152 236	8 252 394

Kultur har en netto økning i budsjett på kroner 611 000. Dette til tross for at utgiftene er tatt ned med ca 1,3 mill i forhold til budsjett 2021. Inntekten er imidlertid budsjettert 1,9 mill lavere enn 2021. Dette gir en netto økning i budsjett. Inntekten er stipulert til 0,5 mill lavere enn budsjett for normalåret 2019. Dette er 3 mill lavere enn regnskap for 2019.

Kulturfeltet er det området som har hatt størst inngripen i budsjett i forbindelse med koronasituasjonen. Det ble gjort betydelig budsjettjusteringer i 2020. Også 2021 har regnskapstall som er farget av koronasituasjonen. Det gjør det vanskelig å sammenligne direkte fra 2020 og 2021 til 2022. I den grad man forventer normal drift innen kultur i 2022 er det derfor mest hensiktsmessig å bruke tall fra 2019 til sammenligning.

	Regnskap 2018	Budsjett 2018	Regnskap 2019	Budsjett 2019
Sum utgifter	24 323	24 079	25 269	22 889
Sum inntekter	-14 543	-13 785	-15471	-12 834
Netto utgift	9 780	10 294	9 789	10 054

Endringer i budsjett 2022

- Totalt er det lagt inn innsparingstiltak på 1,6 mill innen kultur for 2022. Her under er 0,3 mill lagt inn som uspesifisert kutt.
- Bad/kino/kiosk holdes fortsatt stengt mandager på ettermiddag, og ledelse av området omorganiseres. Besparelser på ca. 150 % stilling. Tiltaket er beregnet å ha full årseffekt i 2022 på kr 690 000
- Det er lagt inn tiltak om stengt bad på ukedagene. Skolesvømming og annen utleie av badet berøres ikke av dette Innsparing kroner 500 000. Badet har en netto kostnad på drøyt 1 mill. Badet har driftsutgifter(lønn) på ca 3,35 mill og inntekt på 2,2 mill (2019). Det gir en netto kostnad på ca 1,1 mill. Billettinntektene utgjør 1,9 mill av samlede inntekter i 2019.
- Ved å prioritere utleie av lokaler foran kommunal bruk er det beregnet økt inntekt, beregnet til kroner 400 000.
- Ren utleie av storsal, kan gi en innsparing på drøyt 0,9 mill. Innsparingen er delt mellom redusert stilling og andre utgifter knyttet til forestillinger og bruk av salen. Tiltaket vil begrense mulige aktiviteter og det generelle kulturtilbudet.

Usikkerhet

Kultur har de siste årene hatt stadige endringer i sine rammeforutsetninger. Den vesentligste er koronasituasjonen som har påvirket mulighetene for aktivitet og inntekt. Videre har lokaler og ansatte vært brukt til å ivareta ulike oppgaver i en unntakssituasjon.

Også i tider uten pandemi, er inntekter og dermed netto kostnad forbundet med en viss usikkerhet innen kulturdrift. Innsparingskrav som baserer seg på økt inntekt er derfor i stor grad forbundet med usikkerhet.

Aktivitet

Administrasjon

Ledelse og administrasjon for hele kulturfeltet.

Allmenn kultur

Allmenn kultur følger opp forvaltning knyttet til kulturliv generelt. Herunder kontakt med allment frivillig kulturliv, lag og foreninger. Alstahaug kommune er vertskommune for sceneinstruktøren på Ytre-Helgeland. Denne sorterer også under dette området. Kultur har fra i 2020 overtatt oppgavene; sekretær for idrettsrådet og ansvaret for spillemidler. Ansvaret ligger hos kulturkonsulent.

Kulturkonsulent har ansvar for;

- Styrke og videreutvikle kulturtjenesten i Alstahaug kommune.
- Kontakt og samarbeid med lag og organisasjoner, være fagressurs og koordinerende og utviklende kraft overfor kultur- og organisasjonslivet
- Generelt kulturarbeid og saksbehandling, blant annet av tilskuddsordninger og gjennomføring av faste kulturarrangementer
 - Kulturmidler, arrangementsstøtte
 - Spillemidler/anleggsmidler
 - støtte til andre trossamfunn
- Arbeid for idrett i kommunen i samarbeid med Alstahaug idrettsråd, sekretær i idrettsråd
- Planarbeid innen kultur- og idrettsfeltet, herunder oppfølging av kulturminneplan og kommunedelplan for fysisk aktivitet og naturopplevelser for Alstahaug kommune
- Fagressurs på kultur og idrett inn mot kommunale prosesser

Idrett og fritid

Ungdomstjeneste, utleie av haller, frivilligsentral og BUA er samlet under Idrett og fritid.

Bibliotek

Driftes i tråd med Lov om Folkebibliotek. Biblioteksjef er også ansvarlig for drift av Kulturbadet galleri.

Bad, kiosk og kino

Aktivitet gir ytterligere aktivitet. Et åpent bad eller bibliotek gir flere solgte billetter på kino. Suksessfaktor her er at kino driftes parallelt med kiosk og bad.

Kulturbadet kino drifter betydelig mer lønnsomt enn sammenlignbare kinoer, mye grunnet effektiv bemanning.

Badet har per i dag daglig utleie, og badets åpningstider henger sammen med kiosk og kino. Her organiseres skolesvømming for kommunens skoleelever. Badet med bemanning, leies også ut til skolesvømming for våre nabokommuner.

Scener og utleierom

Det arbeides for å gi et godt tilbud innen strenge rammer. Her ivaretas kontakt med Riksteater, Nordland teater og artisters management. I stillingen ligger også kontakt med lag og foreninger i samarbeid med Kulturbadet.

Kommersielle arrangementer vs lokale arrangementer

Kommersielle arrangementer: primært utleie til nasjonale og regionale artister; teater, konserter, stand-up mm genererer inntekter i drift. Dette er helst utleie av storsal, utstyr og personell til forestillinger, og representerer liten økonomisk risiko. Å «kjøpe» en artist mot et honorar gjøres i liten grad da dette medfører økonomisk risiko. Å redusere i denne aktiviteten gir mindre inntekter, direkte økonomisk tap.

Lokale utøvere, kommuneinterne, betaler mindre leie og får også mer hjelp og veiledning i prosessen fram til forestilling. Her er inntektsmuligheter mindre, men disse aktivitetene er meget viktige i et lokalsamfunn som vårt. Et dramatisk kutt i Kulturs budsjett vil kunne gi begrensinger også på dette punkt.

Utfordringer innen kultur

- Usikkerhet i forhold til påvirkning av koronasituasjonen fremover.
- Enhet for kultur har de siste årene hatt uforutsigelige rammer, noe som gir slitasje på organisasjonen. De ansatte har over tid i stor grad utført andre oppgaver enn de som tilhører stillingen. Dette er en utfordring i ivaretagelsen av de ansatte og videre rekruttering.
- Det er viktig at Kulturbadet har hensiktsmessige åpningstider for å ha tilgjengeligheten for vårt publikum både internt i kommunen og som regionscenter.
- Programmering i sammenheng med andre aktiviteter på Helgeland. Her er stor konkurranse om publikum. Vi må søke å være på forskudd mot det publikum forventer. Det gjelder alle avdelinger innen enheten.
- Ungdomstjenesten klarer ikke å levere i forhold til behov med dagens budsjett.
- Det er stort behov for å legge til rette for et bredt tilbud til barn og unge for å styrke oppvekst tilbudet. Dette handler både om aktivitet i ungdomstjenesten, gode arenaer for barn og unge ute og tilrettelagt tilbud for barn og unge på Kulturbadet.
- Det er for lite kapasitet i eksisterende idrettsanlegg til å oppfylle idrettens behov. Her mangler fasiliteter til en rekke idretter, både innendørs og utendørs.

Flyktingetjenesten

Tjenesten består av to avdelinger, Bosetting av enslige mindreårige flyktninger og Bosetting av voksne flyktninger med familier. Dette utgjør i tillegg til intern drift; kjøp av tjenester fra barneverntjenesten, private institusjoner og fra private fosterfamilier.

Per oktober 2021, følger tjenesten opp 25 enslige mindreårige og 43 voksne i introduksjonsprogrammet.

Regnskap og budsjett Flyktingetjenesten

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sum utgifter	32 390 843	26 681 358	20 925 559	20 925 559	20 925 559	20 925 559
Sum inntekter	-43 243 409	-37 168 925	-25 819 925	-25 819 925	-25 819 925	-25 819 925
Netto utgift	-10 852 566	-10 487 567	-4 894 366	-4 894 366	-4 894 366	-4 894 366

Flyktingetjenesten er budsjettert med et overskudd på 4,9 mill. Dette er 5,6 mill mindre enn for 2021. Imidlertid er reduksjon av inntekt på 11,35 mill fra 2021 til 2022.

Over en fireårs periode har enheten håndtert tap av inntekt på 24,3 mill.

Endringer i budsjett 2022

- Flyktingetjenesten har tap av inntekt på vel 11 mill kroner fra 2021 til 2022. Dette er konsekvenser av nedgang i bosettinger i perioden 2018 – 2021. Integreringstilskuddets faller bort når flyktningene har en botid på mer enn 5 år i kommunen. For enslige mindreårige flyktninger bortfaller alle tilskudd det året de fyller 21 år.
- Utgiften er tatt ned med 5,6 mill fra budsjett 2021. Reduksjon i utgifter er tatt ned både i bemanning, diverse drift, og direkte kostnader knyttet til færre brukere.
- Nedbemanning av 5 stillinger. Tiltaket er allerede effektivert inn i konsekvensjustert budsjett og kan derfor ikke velges i Arena.
 - Flyktingetjenesten har gjort en midlertidig omorganisering av driften av bofellesskapet i Sorenkrivergården, da grunnlaget for døgnturnus ble borte. Bofellesskapet er i dag bemannet 2-3 dager i uken samt hver 3. helg, dette for å ivareta de som ser på bofellesskapet som sitt hjem. Ungdommene som er over 16 år, har flyttet ut i egne bopeler med oppfølging og de som er under 16 år er i varetatt av andre omsorgspersoner.

Utfordringer og usikkerhet innen tjenesten

Statlige tilskudd tilknyttet mottak av flyktninger er en forholdsvis stor andel av kommunens økonomi.

Alstahaug kommune har lang tradisjon for bosetting av flyktninger, både voksne og enslige mindreårige. De siste årene har antall flyktninger i Norge gått ned. Per i dag kommer det svært få flyktninger til landet, og dermed er det få mennesker med rett til opphold i Norge

som bosettes ut i kommunene. Dette har ført til at færre og færre kommuner blir anmodet om å bosette flyktninger. Alstahaug kommune har blitt anmodet om å bosette 22 flyktninger i 2021, hvorav ingen enslige mindreårige flyktninger. Kommunestyret har de siste årene fattet vedtak om bosetting av inntil 40 flyktninger årlig.

I 2019 mottok kommunen vel 49 mill. To år tidligere mottok kommunen over 77 mill. Tilskuddene går i stor grad til utgifter knyttet til arbeid med tilrettelegging og mottak, samt stønad i introduksjonsprogrammet. Tilskuddene skal også bidra til å styrke kommunale tjenester generelt, som for eksempel helsestasjon og skole.

Tilskudd totalt	ENHET	ÅR	ALSTAHAUG
totalt	Kroner	2014	43 088 300
totalt	Kroner	2015	47 103 536
totalt	Kroner	2016	42 163 157
totalt	Kroner	2017	77 229 455
totalt	Kroner	2018	68 109 822
totalt	Kroner	2019	49 626 218
Totalt	Kroner	2020	41 800 000

Det er behov for å effektivisere kompetanse og ivaretagelse av oppgavene i mottak av flyktninger innen stadig endrede økonomiske rammer. Det skal være et sentralt mål at den enkelte nye innbygger skal støttes og veiledes mot en reell deltakelse i lokalt samfunn og arbeidsliv. Kvaliteten på kommunens tiltak i introduksjonsprogrammet har stor betydning for videre tildeling og bosetting av flyktninger i Alstahaug kommune.

3.4 Helse og velferd

Helse og velferd generelt

Enheter:

- Helse
- NAV
- Barne- og ungdomsvern
- Omsorg og mestring

Budsjettramme 2019 for område helse og velferd:

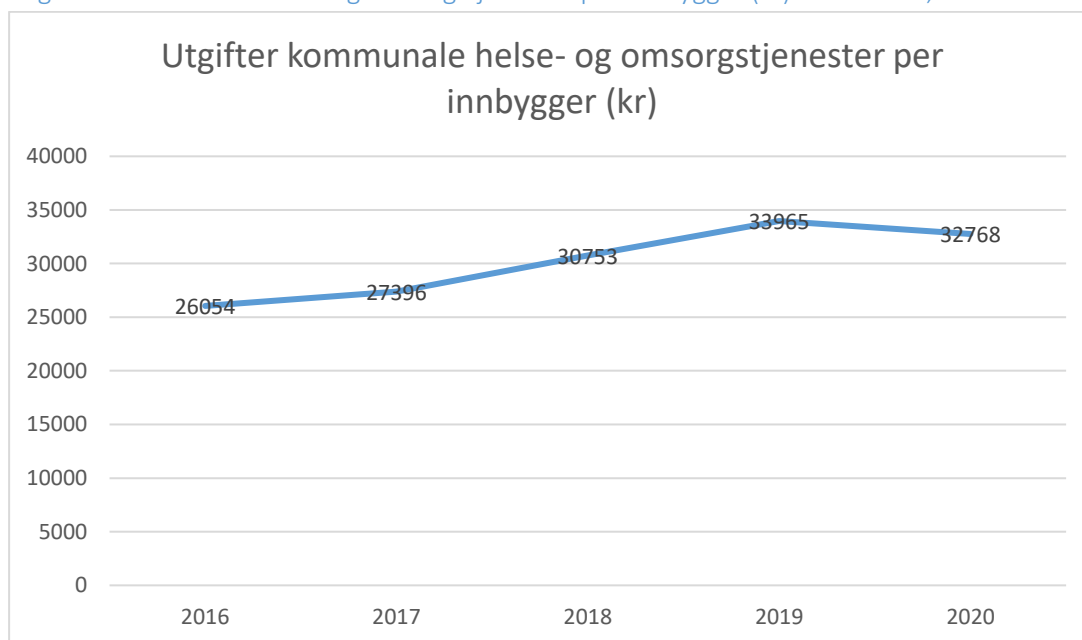
Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
HELSE OG VELFERD			
Sum utgifter	287 006	285 718	295 707

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Sum inntekter	-73 243	-62 536	-66 824
Netto utgift	213 763	223 182	228 882

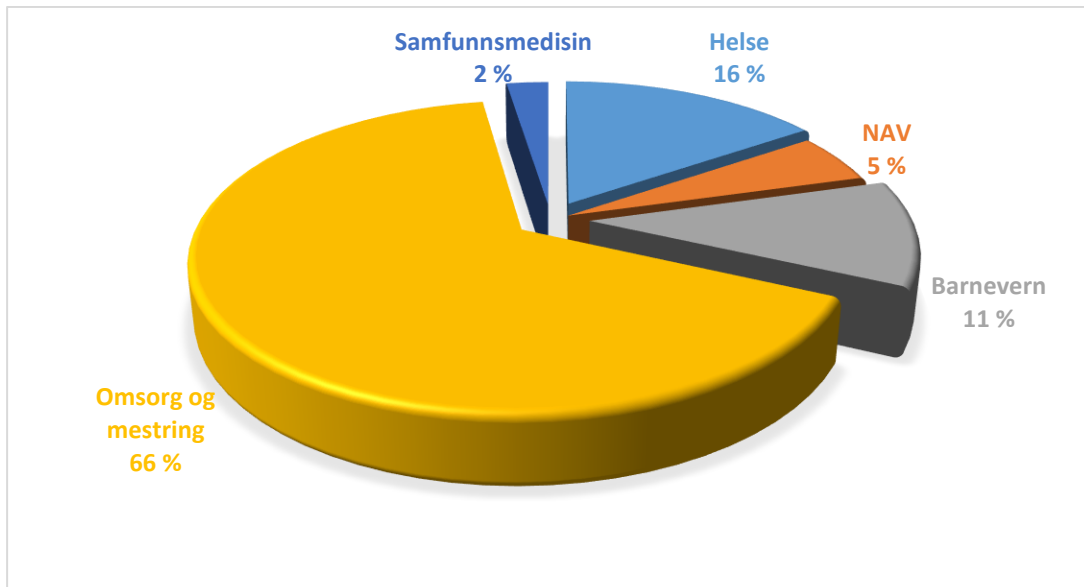
Sektoren tilbyr helse- og omsorgstjenester til innbyggerne i alle aldre og i alle livsfaser.

Budsjettrammen for helse og velferd økes totalt med netto 5.7 millioner kroner fra 2021 til 2022. Dette er en økning på 2.5 %. Lønnsveksten som er lagt inn i budsjettet er på 3.2 %. Dette betyr at økningen i budsjettet på Helse og velferd ikke dekker lønnsveksten. Barnevernet alene øker med 7 millioner på området helse- og velferd. Her er det lagt inn en forventet refusjon fra staten på 4.3 millioner kroner, men denne er inntektsført på finansområdet, og synliggjøres ikke i tallene for helse- og velferd. Andelen av midler til barnevern har derfor økt fra 8 til 11 prosent på helse og velferdsbudsjettet fra 2020 til 2021. Hovedgrunnen til denne forventede kostnadsøkningen er barnevernsreformen, også kaldt oppvekstreformen, som skal fases inn fra 2022.

Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr) 2016-2020, Kostra 2021:

Følgende sektordiagram viser fordelingen av budsjettresurser mellom enhetene i helse- og velferdssektoren:

Nedtrekk

For å imøtekomme behovet for økonomisk balanse er det lagt inn betydelige beløp i administrasjonens budsjettforslaget knyttet til nedtrekk av stillinger og reduksjon i drift. Dette tilsvarer et nedtrekk på ca 6.6 millioner kroner i 2022.

Nedtrekkene som er foreslått og lagt inn i Rådmannens budsjettforslag er som følger:

NEDTREKK DRIFT HELSE OG VELFERD BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN		
3100 NAV Alstahaug	Beholde ubesatt 100 % stilling vakant i 2022	-600 000
3300 Pleie og omsorg	Nedtrekk 50 % spesialkonsulent HR	-365 000
3300 Pleie og omsorg	Beholde ubesatt 100% ass enhetsleder vakant i 2022	-800 000
3531 Støttekontakttjenester	Nedtrekk 50 % administrativ ressurs	-300 000
3021 Fellesutgifter	Nedtrekk 50 % merkantil ressurs	-215 000
3021 Fellesutgifter	Nedtrekk 50 % Spesialsykepleier	-370 000
3041 Helse og Velferd	Nedtrekk 100 % sykepleier koronastilling	-622 000
3100 NAV Alstahaug	Nedtrekk drift 11900 + 11909	-660 000
3154 NAV-Sosialhjelp	Nedtrekk sosialstønad	-1 000 000
3481 Avlastningsbolig	Nedtrekk drift 10502 + 12000 + 12300 + 12401 + 12500 + 12509 +	-370 000
3480 Administrasjon	Nedtrekk husleie omsorgsboliger pga omgjøring internhusleie	-250 000
3021 Fellesutgifter	Nedtrekk drift 11001 + 11302 + 12601 + 13704 +	-1 100 000
Sum nedtrekk		-6 652 000
Antall bortfall av stillinger	7 stillinger, totalt 5 årsverk	

Nedtrekk av denne dimensjonen, etter to år med pandemihåndtering i tillegg til en betydelig omstillingsprosess, vil gi sektoren betydelig økte utfordringer i økonomiplanperioden.

Usikkerhet:

Det ligger en betydelig usikkerhet i tallene som ligger til grunn for budsjett og økonomiplan i perioden. Alle prognoser tilsier at sektoren framover vil få behov for en betydelig ressursøkning som følge av den demografiske utviklingen. Dette er det ikke tatt høyde for i budsjett eller økonomiplan.

NAV slås sammen til en interkommunal tjeneste med Alstahaug som vertskommune. Det ligger en usikkerhet i budsjetteringen da en slik sammenslåing kan føre til uforutsette utgifter. I tillegg er sosialstønadens redusert med 2 millioner fra budsjett 2021, og det knyttes stor usikkerhet til om sosialstønaden er rett dimensjonert.

Refusjon fra staten for tjenester knytte til ekstra ressurskrevende brukere er et annet usikkerhetsmoment i økonomiplanperioden. Dersom inntektene svikter fra dette området, er dette så store summer at det vil få store konsekvenser for kommunens samlede økonomi.

Barnevernsreformen implementeres fra 2022. Akkurat hvordan dette vil slå ut økonomisk er fremdeles noe uklart. Det som er sikkert er at statens utgifter til barnevern skal overføres til kommunene. Det er lagt inn både en forhøyet ugift, men også refusjon i forhold til barnevernsreformen i budsjettet. Denne reformen medfører en stor usikkerhet i budsjettåret 2022 og den videre økonomiplanen.

Økonomiplan og budsjett må følges nøye gjennom regnskapsåret, for fortløpende vurdering av om den faktisk er realistisk og gjennomførbart slik det foreligger.

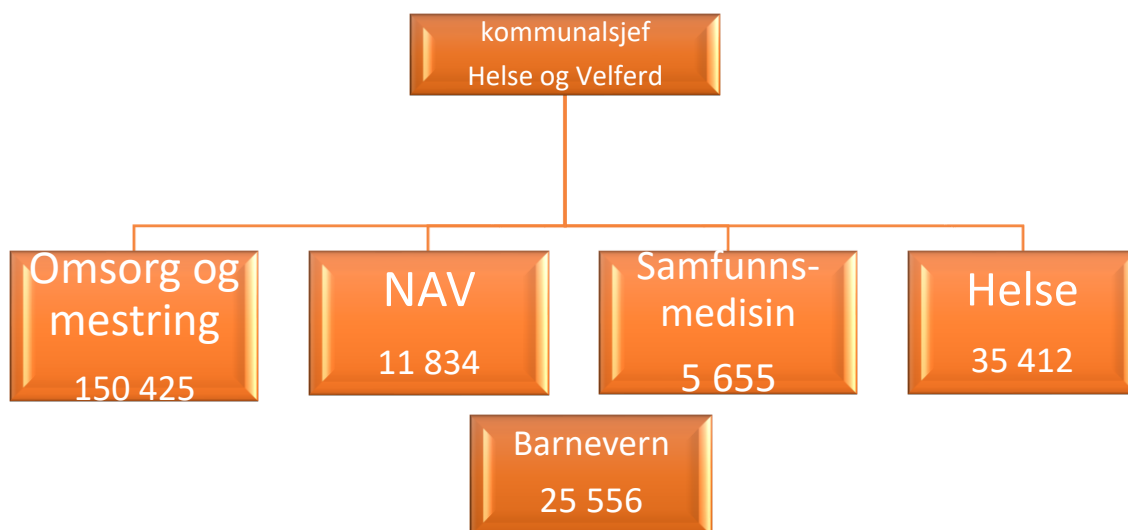
Organisering

Området består av fire enheter; Omsorg og mestring, Helse, Samfunnsmedisin og NAV.

Samfunnsmedisinsk enhet er en ny enhet, der de overbyggende funksjoner som arbeider inn i alle enhetene er samlet. Eksempelvis er tildelingskontor, smittevern, miljørettet helsevern, Folkehelse noen av tjenestene som ligger i denne enheten.

Barnevern er en egen interkommunal enhet, som har leirfjord som vertskommune. Den administrative styringen av barneverntjenesten ligger derfor til Leirfjord kommune.

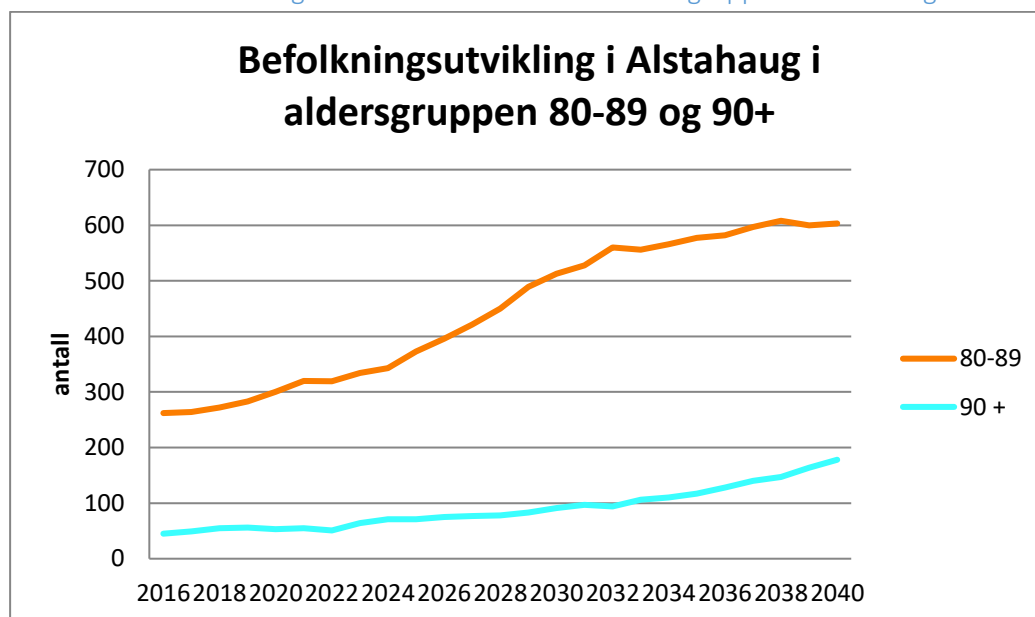
Skjematisk oversikt over organiseringen av tjenestene med budsjettandel i millioner kroner:

Demografisk utvikling:

Befolkningssammensetningen i kommunen har stor betydning for beregningen av behov for tjenester i årene framover. Befolkningsendringen er fremskrevet av SSB og framstilt for aldersgruppene 80-89 og 90+ i grafen gjengitt under:

Grafen viser framskrivings-tall fra SSB i de to eldste aldersgruppene i Alstahaug:

Grafen viser at antall eldre over 80 år vil mer enn doble seg de neste 20 årene.

Det er likevel prosentvis størst økning i den eldste gruppen, aldersgruppen 90+. I følge SSB blir det nesten 4 ganger så mange innbyggere over 90 år i 2040 i Alstahaug kommune enn det vi har i dag.

SSBs befolkningsframskriving fra juni 2020 viser andel av befolkningen på 80 år og eldre øker dramatisk fram til 2050 i hele Norge, også i Alstahaug.

SSB, ANDEL 80 ÅR OG ELDRE 1820 Alstahaug kommune:

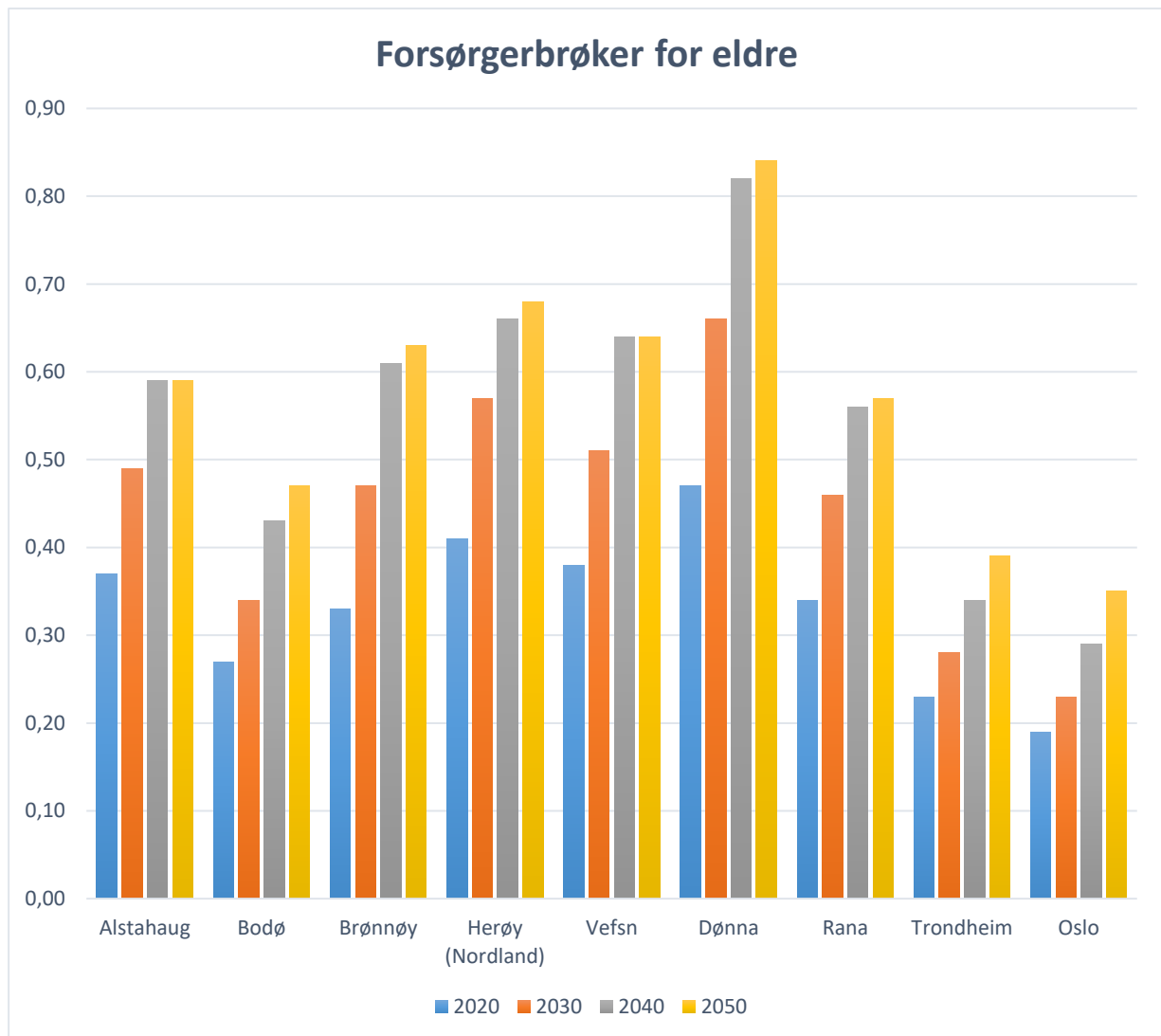
	Antall eldre over 80 år, Alstahaug	Prosent av den totale befolkningen, Alstahaug	Prosent av den totale befolkningen, hele landet
2020	348	4.7	4.3
2050	954	13.0	10.5

Denne tabellen viser at antallet eldre over 80 år omtrent vil tredobles de neste tretti årene. Denne utviklingen må ses i sammenheng med hvor stor del av befolkningen denne andelen utgjør. Her er det en dramatisk utvikling, som viser at dagens 80+ utgjør 4.7 % av befolkningen, som vil stige til 13.0 % av befolkningen i 2050. I realiteten vet man at dette tallet vil nås før 2050, kanskje allerede om 15-20 år. Denne endringen i prosentandel eldre viser at det blir flere eldre per yngre innbygger.

De siste årene har den demografiske profilen endret seg i Alstahaug, fra å være en ung befolkning til gradvis å bli eldre. I 2016 hadde Alstahaug en helt gjennomsnittlig stor eldrebefolkning, der omtrent 4 % av befolkningen er over 80 år.

Framover vil forskjellen mellom distrikts- og sentrale kommuner utvikle seg ulik, der det i distriktskommunene vil bli en stadig eldre befolkning i forhold til arbeidsaktive innbyggere. Dette kan vises på en annen måte, kalt «forsørgerbrøk». Forsørgerbrøk er beregnet som antallet som er over 64 år relativt til antallet i alderen 20-64 år. Det vil si personer i eldre der man ofte er ferdig med sin yrkesaktive periode relativt til personer i aldersgruppen der man typisk er i arbeid. Et lavt tall angir en relativt stor andel i typisk yrkesaktiv alder. Forsørgerbrøken bør ha betydning ved planlegging hvordan kommunene skal rigge seg i forhold til rekruttering av rett kompetanse, tjenester som må prioriteres og samfunnsutviklingen generelt.

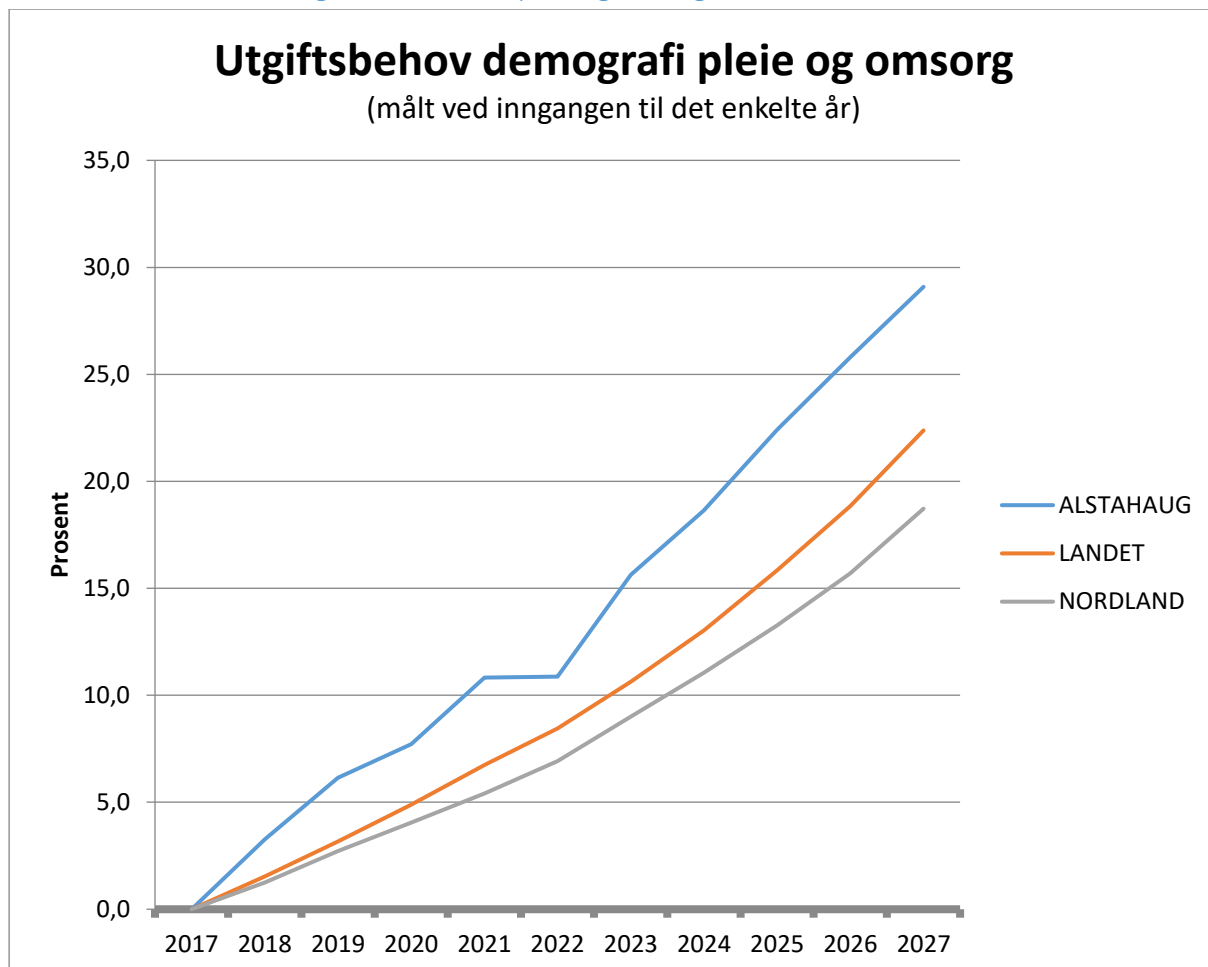
Diagrammet viser forsørgerbrøk i utvalgte kommuner for eldre i 2020 og beregnet framskrivning fram til 2050 (kilde SSB):

Høye søyler vil her altså si kommuner med høyt antall eldre i forhold til innbyggere i yrkesaktiv alder, mens lavere søyler har flere yrkesaktive innbyggere relativt til eldre innbyggere.

Økende utgiftsbehov

Helse- og omsorgssektoren begynner allerede å merke utfordringene som bare vil øke fremover, knyttet til demografiutvikling og økt behov for tjenesteproduksjon innen alle enhetene i helse og velferdsområdet. Tjenestetilbudet innen flere fagfelt har på grunn av den demografiske utviklingen og oppgaveglidningen fra spesialisthelsetjenesten generelle kapasitetsproblemer. KS har beregnet forventet utgiftsbehov innen pleie- og omsorgsområdet for alle landets kommuner. Alstahaug vil få et større behov enn landet for øvrig ut fra denne beregningen.

Denne grafen viser at Alstahaug forventet trenger å øke budsjettet for pleie- og omsorgsenhetene hvert år framover, og er høyere enn beregnet verdi for både Nordland og landet for øvrig. Grunnen til at Alstahaug kommune vil ha større økonomiske utfordringer innen denne sektoren enn landet for øvrig henger sammen med den totale befolkningsutviklingen i landet og i Alstahaug.

Det er ikke tatt høyde for denne utviklingen på området i økonomiplanen. En reell bekymring er at kommunen derfor ikke vil kunne oppfylle sine forpliktelser på pleie- og omsorgsområdet i fremtiden, dersom det ikke skjer radikale endringer framover. Dette handler ikke bare om sykehjemsplasser, men om det totale tjenestetilbudet innen helse- og omsorgssektoren som helhet.

Den demografiske utviklingen i kommunen er den aller største utfordringen innen helse- og omsorg i årene framover. Selv om mange eldre nå er friskere og sprekere enn før, vil mange til sist bli syke og trenge helse- og omsorgstjenester. Eksempelvis er demenssykdom en sykdom som til dels henger sammen med alder. Omtrent 40 % av alle mennesker over 90 år utvikler en demenssykdom. Demens er en uhelbredelig sykdom med dødelig utfall, som bringer med seg en betydelig sykdomsbyrde både for pasient og pårørende over år. Å ikke

planlegge for en økning av demens i samfunnet med kunnskapen som foreligger, er i praksis det samme som å bygge ned tilbudet til denne pasientgruppen med alvorlig pleietung sykdom.

I tillegg har kommunen et betydelig antall innbyggere som trenger hjelp og støtte til å utføre dagliglivets aktiviteter i alle aldersgrupper (miljøtjenester). Det finnes brukere med behov for miljøtjenester i alle aldersgrupper, med og uten diagnoser. Det er en faglig kartlegging med enkeltvedtak som legger grunnlaget for tjenester som tildeles fra kommunen. Lovverket som regulerer dette er stort sett den kommunale helse- og omsorgstjenesteloven, samt pasient- og brukerrettighetsloven. Det er en reell fare for at problemstillingen inne eldreomsorg kan bli så store i Alstahaug at det vil gå ut over tjenestetilgjengeligheten også i de øvrige aldersgruppene.

Nye utfordringer

Alstahaug kommune vil ha betydelige utfordringer med å opprettholde dagens tjenestetilbud i årene framover. Flere utfordringer står i kø i årene som kommer. Fra 2020 ble det lovpålagt å ha et dagtilbud til hjemmeboende demente. Et dagtilbud kan utvikles på ulike måter, men mest vanlig er det å ha et dagsentertilbud, med mulighet for aktivitet og hvile, stell og skjerming.

Det arbeides med mulige alternativer for å få dette på plass, og det er satt av investeringskostnader til dette siste året i budsjettperioden. Det vil imidlertid ta lang tid til et slikt tilbud er etablert og i drift. Inntil dette er etablert kan Alstahaug kommune ikke tilby sine innbyggere denne lovpålagte tjenesten.

En annen lovpålagt oppgave som slo inn i 2020, er plikten til å tilby befolkningen en kommunal psykolog. Dette ble valgt bort fra økonomiplanen i fjordårets budsjettprosess, og det er heller ikke funnet rom for dette i årets budsjett- eller økonomiplan. På dette feltet vil kommunen derfor ikke kunne tilby befolkningen de lovpålagte tjenestene. Det kan være mulig å se dette i sammenheng med etableringen av et interkommunalt NAV, og vurdere å få en interkommunal psykologstilling tilknyttet dette kommunale samarbeidet. Dette er ikke drøftet med nabokommunene, men det er en kjensgjerning at heller ikke våre samarbeidskommuner har kommunepsykolog på plass ved inngangen til 2022.

Gjennom media har innbyggerne i høst kunne lese om familier som opplever problemer med å få hverdagen til å gå rundt som følge av den ekstra belastningen det er å få et barn med ulike utfordringer. Kommunen tilbyr tjenester som avlastning, omsorgslønn og hjelpestønad, men familiene etterlyser noe mer, en helhetlig tilnærming fra kommunen. Dette har administrasjonen forsøkt å finne en mulig løsning på, og har derfor lagt inn et tiltak om barnekoordinator i budsjettdokumentet. Dette har ikke fått plass i administrasjonens forslag, men tiltaket bør likevel nevnes. Parallelt med at dette forslaget ble utarbeidet lokalt, har samme tanke blitt løftet også sentralt. Retten til barnekoordinator skal derfor lovfestes fra 2022. Det er gitt ekstra penger i rammen til kommunene for å opprette barnekoordinatorstillinger.

På regjeringen.no sår det følgende om barnekoordinatorstillingen:

Gjennom Likeverdsreformen ønsker regjeringen å gjøre hverdagen enklere for familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller funksjonsnedsettelse. En hyppig tilbakemelding i arbeidet med Likeverdsreformen var at velferdstjenestene ikke samarbeider godt nok. Familier må ofte forholde seg til flere deler av det offentlige tjenesteapparatet, og dette beskrives som både arbeids- og tidkrevende.

Regjeringens mål er at barna og deres familier skal motta gode og sammenhengende tjenester, og at de skal oppleve sømløse overganger.

– For å bidra til dette, foreslår regjeringen at den lovfestede retten til barnekoordinator trer i kraft fra 1. august 2022 og at kommunene kompenseres med 100 millioner kroner i 2022, sier helse- og omsorgsminister Bent Høie.

Koordinatorgarantien vil være viktig for å avlaste familiene. Barnekoordinatoren skal blant annet sørge for koordinering av det samlede tjenestetilbudet å ha oversikt over og bidra aktivt til å ivareta kommunens ansvar for nødvendig oppfølging og tilrettelegging for familien og barnet i form av tilbud om eller ytelse av helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester at familien og barnet får nødvendig informasjon og helhetlig veiledning om helse- og omsorgstjenestetilbudet, andre velferdstjenester og relevante pasient- og brukerorganisasjoner. Dette kan blant annet være hjelp til å finne frem i alle hjelpetilbud og å bistå med søknader

– Barnekoordinatoren skal bidra til at familien og barnet får et velferdstjenestetilbud som er koordinert og helhetlig og at de får nødvendig informasjon og veiledning. Dette vil forhåpentligvis gjøre hverdagen enklere for disse familiene, sier Høie.

– Foreldre skal slippe å måtte kjempe mot systemet og bruke verdifull tid på å finne frem i skjemaveldet. Vi gjør dette for at foreldre skal kunne være mer foreldre, og bruke mindre tid på å administrere offentlige tjenester. Koordinatorgarantien vil være viktig for å avlaste familiene med blant annet å finne frem i alle hjelpetilbud, bistå med søknader og sørge for bedre koordinering av velferdstjenestene. Vi ønsker at disse barna og familiene får oppleve et samfunn som stiller opp, og at de blir ivaretatt og inkludert, sier barne- og familieminister Olaug Bollestad.

Det er et viktig prinsipp at en slik barnekoordinator skal være fristilt fra forvaltningen forøvrig. Dersom det ikke settes av penger til en slik stilling, vil Alstahaug kommune ikke kunne imøtekomme denne oppgaven, som sannsynligvis blir lovpålagt fra august 2022.

[Sykehjem og framtidens eldreomsorg](#)

Per i dag har Alstahaug kommune ingen vedtatt plan som tar inn over seg den voldsomme veksten i antall eldre i tiden som kommer. Kommunen står ovenfor enorme utfordringer på dette området, og allerede er belastningen høy på alle tjenestene inne helse- og omsorg. Ventelisten på sykehjemsplass er en dynamisk størrelse, og per skrivende stund i 2021 står 11 pasienter på venteliste for sykehjemsplass. Denne ventelisten har blitt lengre og lengre år for år. Det er ikke de samme pasientene som står på listen kontinuerlig, men stadig nye kommer til og dermed utøkes listen selv om andre får plass eller faller fra.

Dagens sykehjem er for lite, utdatert og er ikke tilpasset mennesker med demenssykdom. Demens er en uheldelig sykdom med stor lidelsesbelastning. Det eneste som per i dag kan lette sykdomsbyrden er gode og tilpassede miljøtiltak, slik at den syke beholder sin autonomi,

mestrer sin livssituasjon og finner glede i hverdagen. I Norge har de første demenslandsbyene nå blitt etablert. Dette er en moderne måte å gi demensomsorg på som har vokst frem i Europa, der pasienten får beholde sin egenart og preferanser inn i sykdommen. Per i dag har Alstahaug kommune *ingen* botilbud spesielt tilpasset demenssyke, langt mindre tilpassede bomiljøer. Dette medfører at kommunen ikke kan tilby tilpasset hjelp og omsorg til denne pasientgruppen. Å bygge et nytt sykehjem vil på ingen måte løse alle framtidens utfordringer på helse- og omsorgsområdet. Men å få sykehjemsplasser tilpasset en voksende pasientgruppen som faktisk trenger sykehjemsplassene ville vært en stor forbedring fra dagens situasjon.

Pasienter med behov for sykehjemsplass har en lovbestemt rett til dette eller tilsvarende tilbud. Dersom det ikke finnes sykehjemsplasser, har pasienten likevel krav på et omsorgstilbud tilsvarende sykehjemsplass. Alternativt til nye institusjonsplasser er å bemanne opp omsorgsboliger, eller andre små enheter med døgkontinuerlig pleie. Dette er ressurskrevende, både i forhold til kostnader men ikke minst personell. Eksempelvis vil det koste ca 4,5 millioner kroner å bemanne opp en leilighet med døgkontinuerlig drift tilsvarende ett sykehjemsrom per år. Det vil altså i prinsippet være dyrere å bemanne opp små enheter for 3 pasienter enn å drive en avdeling med døgnbemanning for inntil 16 pasienter.

Dagens situasjon gjør det også vanskelig å imøtekomme etterspørselen fra sykehuset om å ta imot ferdigbehandlede pasienter etter sykehusopphold. Dette er pasienter som vurderes for dårlige til å reise hjem til egen bolig etter endt sykehusopphold. Dersom man ikke utøker kapasiteten i tjenestene, vil man komme til å måtte ha ferdigbehandlede pasienter på sykehuset i en større skala enn i dag, i påvente av et forsvarlig omsorgstilbud i kommunen. En ferdigbehandlet pasientseng på sykehuset vil koste kommunen ca 1,6 millioner kroner årlig.

2.etasje Åsheim Terrasse

I Alstahaug har omsorgstjenestene et prinsipp om at alle som ønsker det skal få bo hjemme så lenge som mulig. For å få dette til, trenger man en målrettet innsats innen flere ulike fagmiljø; hverdagsrehabilitering, rehabilitering, opptrening og hverdagsmestring er områder som jobber tverrfaglig for å gi den enkelte mestring og styring i sitt eget liv. Målsetningen er å gjøre den enkelte trygg og kapabel til å klare seg hjemme og fortsette med de hverdagssystemene den enkelte trives med. For å få dette til, trenger man en rehabiliteringsavdeling, der personalet er drillet på teknikker og prinsipper innen dette området. Siden det ikke er rom for en slik avdeling på sykehjemmet, er det etablert en egen korttidsavdeling i 2. etasje på Åsheim Terrasse. Leilighetene i denne etasjen blir nå kun benyttet til korttidsopphold med intensive treningsopplegg. Dette mener tjenestene er en god investering for den enkelte pasient, og også for kommunen som helhet.

Framtidens utfordringer

Uansett hvordan man velger å imøtekomme framtidens omsorgsutfordringer på, vil det være viktig parallelt å implementere nye effektive måter å jobbe på, velferdsteknologiske løsninger og hjelpetiltak i hjemmet. Men uansett hvilke nye og kreative arbeidsmetoder fremtiden bringer, så vil situasjonen inne helse og omsorgssektoren bli den altoverskyggende utfordringen innen tjenesteproduksjon i de neste årene.

Behovet for en kapasitetsøkning og tilbudsutvikling i framtidens eldreomsorg i Alstahaug kommune er udiskutabel sett i forhold til demografiutvikling og krav til tjenestene. Tjenesten arbeider kontinuerlig med effektivisering av drift, iverksetting av nye behandlingsmetoder, samt investering i nye teknologiske løsninger. Det er unison enighet i tjenesten om at det er behov for mer kapasitet og fleksibilitet innenfor institusjonsdriften for å imøtekomme behovet for forsvarlig helse- og omsorgstjenester i kommunen. Det er svært bekymringsfullt at det ikke tas høyde for dette i økonomiplanområdet, og at det faktisk legges inn en forventet innsparing på området i planperioden.

Velferdsteknologi

Helse- og omsorgstjenesten er satsingsområde når det gjelder innføring av nye velferdsteknologiske løsninger i Alstahaug kommune og gjennom utforming av den digitale strategien har behovskartlegging og anskaffelsesprosesser allerede startet i denne tjenesten. Legemiddelhåndtering, trygghetskapende teknologi og velferdsteknologisk plattform er definert som hovedområder i den videre satsningen.

Viktige forutsetninger for prosjektet er tydelig definert i tiltaksplan for digital strategi 2018-2022. Resultater fra behovskartlegging hos ansatte, brukere og pårørende og interne prosesser førte til vedtak om anskaffelse av velferdsteknologi i flere trinn:

- *I 2018 gjennomføres anskaffelse av velferdsteknologisk plattform og sykesignalanlegg på Alstahaug sykehjem og Åsheim Terrasse (heldøgnsbemannet omsorgsbolig)*
- *I 2018 og 2019 gjennomføres kurs og opplæring for å øke kompetanse innen velferdsteknologi hos ansatte*
- *I første og andre kvartal 2019 oppgraderes nettdækning i Åsheim Terrasse og Alstahaug sykehjem, implementering av velferdsteknologisk plattform og sykesignalanlegg på Alstahaug sykehjem og Åsheim Terrasse. Ved implementering av velferdsteknologisk plattform gjennomføres også integrasjon til CosDoc, AD og brannalarm.*
- *I 2019/2020 starter anskaffelse og implementering av digitale trygghetsalarmer, pilotering og utrulling av medisindispensere og evt. e-lås til tjenestemottakere.*
- *I 2020 skaleres utrulling av trygghets- og mestringsteknologi.*

På grunn av koronapandemien ble framdriftsplan for 19/20 forsinket. Arbeidet med utrulling av trygghets- og mestringsteknologi i hjemmetjenesten pågår nå og fortsetter inn i 2022

Det er knyttet store kvantitative og kvalitative gevinster til investering og drift av velferdsteknologi.

Dette er velfundert i rapporter fra kommunene som deltar i Nasjonalt velferdsteknologiprogram:

Medisindispenser: Til nå har kommunene rapportert om gode resultater, blant annet redusert antall hjemmebesøk, bedre helse gjennom riktigere medisinerings samt et potensielt mer aktivt liv ved at bruker ikke blir bundet til hjemmet for medisineringsbesøk fra hjemmesykepleien.

Elektronisk dørlås: har vist gode resultater med gevinster i form av både unngåtte kostnader, spart tid og økt kvalitet i tjenesten. Tidsmålinger har vist at elektronisk nøkkelsystem frigjør arbeidstid hos de ansatte i tjenesten sammenlignet med bruk av fysiske nøkler. De ansatte bruker ikke lenger tid på å få med seg riktige nøkler fra basen eller kjøretid på å hente/utveksle nøkler ved endring av oppdrag.

Digitalt tilsyn: Mange kommuner har unngått økt bemanning på natt ved å ta i bruk digitalt tilsyn på natt.

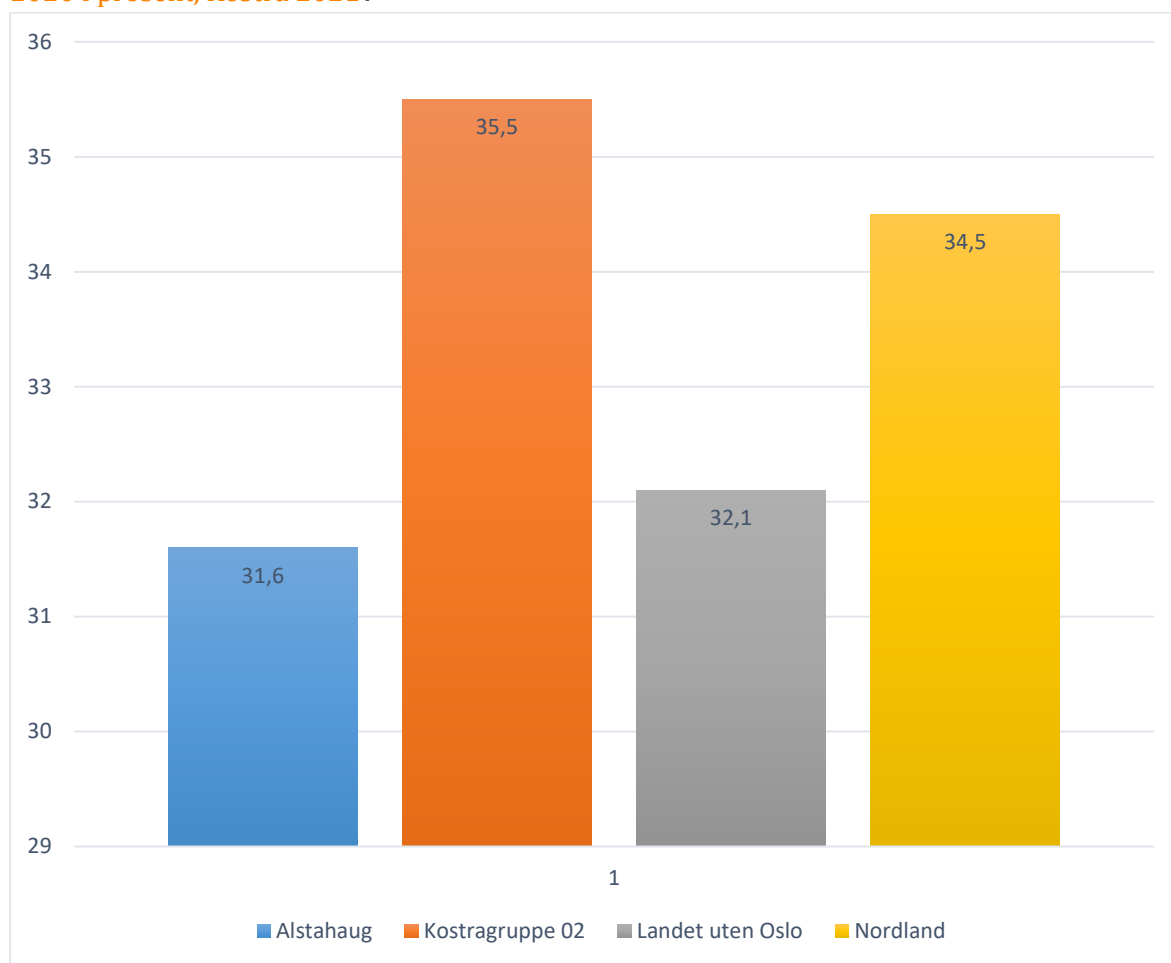
Det vil framover satses på velferdsteknologiske løsninger i hele helse- og omsorgssektoren i Alstahaug kommune. Imidlertid er det viktig å ha realistiske forventninger til gevinsten i denne satsningen, som kan effektivisere drift og redusere behovet for mer ressurser. Likevel vil velferdsteknologi alene aldri kunne løse de enorme utfordringene Alstahaug kommune står foran inne denne sektoren de neste tiårene.

Ressursbruk i tjenesten

Kostratallene publisert i 2021 viser at Alstahaug kommune driver relativt rimelig innen helse og omsorgsområdet.

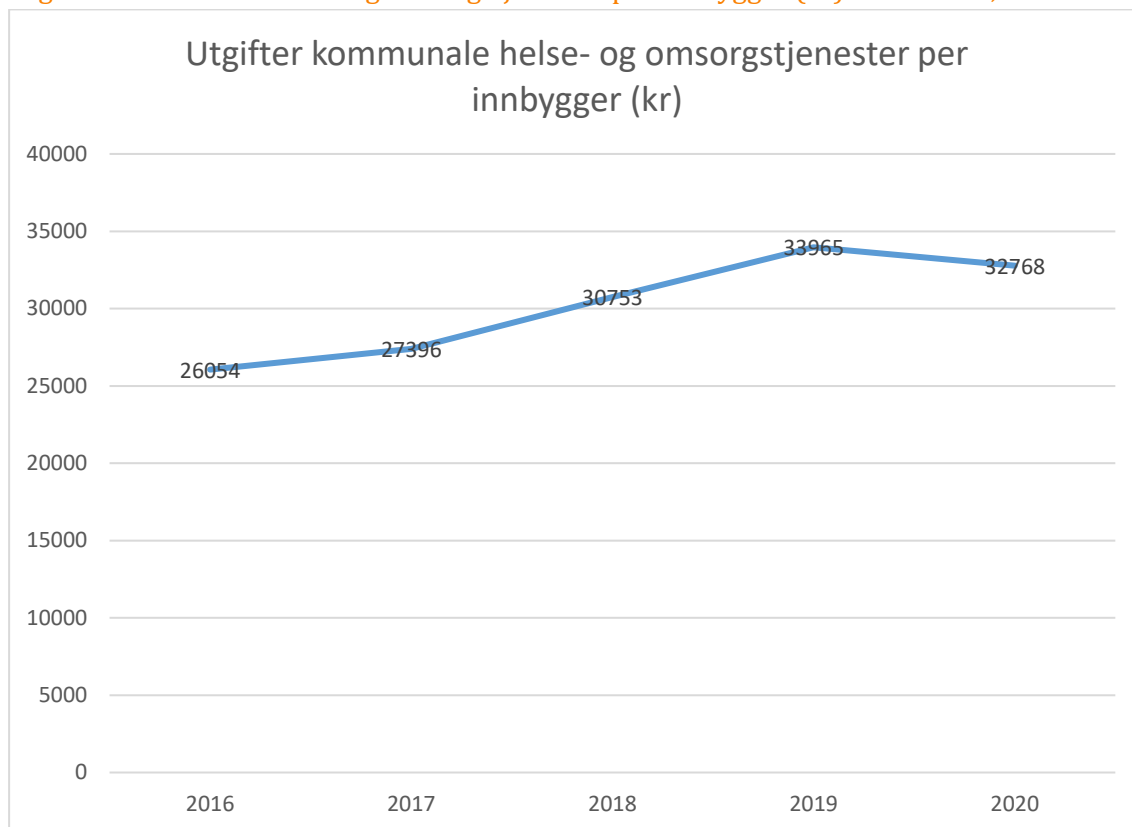
Diagrammet viser samlede utgifter til helse- og omsorgssektoren i prosent av kommunens samlede drift.

Netto driftsutgifter til omsorgstjenester i prosent av kommunens samlede netto driftsutgifter 2020 i prosent, Kostra 2021:

Imidlertid har tallet steget de siste årene. Dette har ikke minst sammenheng med overforbruket det har vært på den tidligere enheten TFF. Som forventet snur tendensen på kostratallene for 2020 som ble publisert i år. Utviklingen kan ses på denne grafen der effekten av omstillingen i 2020 vises:

Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr) 2016-2020, Kostra 2021:

Nivået på tjenestene

Det er alltid mulig å arbeide smartere og mer effektivt. Ikke minst er det viktig å evaluere det vi til enhver tid gjør, og vurdere om dette har den forventende kost/nytte-effekten som ble beregnet ved igangsetting. Imidlertid er mange av oppgavene på helse- og omsorg knyttet til rettigheter og vedtak knyttet til brukerne, som gjør at tjenestene i seg selv vanskelig kan fjernes. Imidlertid vil alltid nivå av tjeneste kunne diskutere. Hvor mye kan man kutte bort av tilbud før man når den nedre grensen for forsvarlighet? Helse, omsorg og velferd reguleres av flere lover og forskrifter. Nesten alle tjenester som produseres er lovregulert i en eller annen form. Lovverket endres jevnlig, og er utformet slik at nivået på tjenesten hele tiden er en skjønnsvurdering. Lovens krav er forsvarlige tjenester, som i juridisk forstand er en minstestandard, altså hvor «dårlige» kan tjenestene være før de er uforsvarlige og dermed bryter lovkravet. Dette er vanskelige vurderinger, som tjenestene hele tiden jobber med.

Enhet Helse:

Regnskap og budsjett på helseenheten

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Helse			
Sum utgifter	46 332	46 735	49 302
Sum inntekter	-14 973	-12 850	-13 890
Netto utgift	31 358	33 886	35 412

Helseenheten har en budsjettøkning fra 2021 til 2022 på 1.5 millioner kroner. Ca 500 000 av disse er tilknyttet leie av lokaler for Fysioterapitjenestene i 2022. Resterende økning er i all hovedsak knyttet til lønnsøkningen som er satt til 3.2 %. Dette utgjør ca 1 million kroner på helsebudsjettet.

Enheten helse består av 11 ansvarsområder organisert i avdelinger, som server svært forskjellige deler av den kommunale helsetjenesten. Det er derfor vanskelig å se på denne tjenesten som en «enhet», man opererer med flere autonome avdelinger med ulike oppgaveportefølje med svært selvstendig drift.

Budsjettet for avdelingene er fordelt som følger:

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Helse - Helsestasjon	4 698	4 807	4 883
Helse - Legekontor	10 974	11 102	11 146
Helse - Frisklivssentral	1 426	1 407	1 602
Helse - Fysioterapi	3 758	4 483	4 907
Helse - Ergoterapi	2 328	2 491	2 441
Helse - Psykisk helse og rus	5 532	5 555	5 791
Helse - Sigurd Hersesgate bofellesskap	2 643	4 040	4 642

Innsparingstiltak i enheten

Det er ingen direkte nedtrekk lagt til enheten.

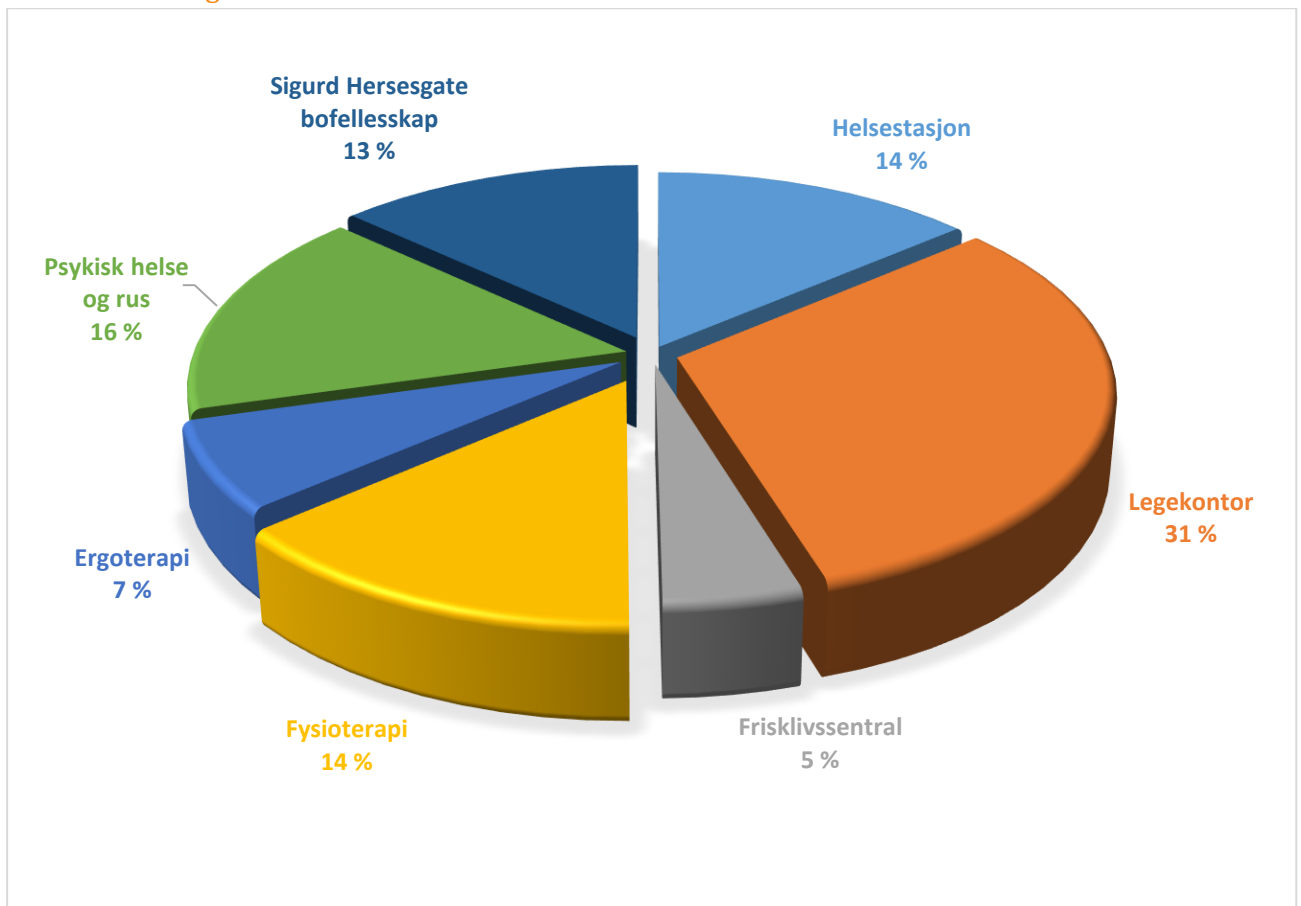
Fra 2020 er det lovpålagt for kommunene å ha psykolog tilsatt i kommunen. Det ble heller ikke i 2021 lagt inn lønnsmidler til psykolog i den endelige økonomiplanen. Psykolog er det derfor ikke funnet midler til i 2022. Dette vil medføre at Alstahaug kommune ikke vil oppfylle sin lovpålagte plikt om å ansette psykolog i økonomiplanperioden.

Resursfordeling:

Det er 10 ansvarssteder i helseenheten. Ser man på fordelingen av budsjettressurser internt, er det legekantoret som er den klart største avdelingen med 31 % av ressurstilgangen. Deretter følger psykisk helse- og rustjenesten og helsestasjonen.

Dette kan framstilles grafisk i et sektordiagram:

Ressursfordeling Helse:

Litt om avdelingene:

Helsestasjonen

Helsestasjonen er en viktig og lovpålagt forebyggende og helsefremmende aktør i alle kommuner. Tilbudet er rettet mot barn og unge i aldersgruppen 0-20 år.

Helsestasjonen har ansvar for småbarnskontroller og barnevaksinasjonsprogrammet, som er et av de aller viktigste forebyggende tiltakene i verden. I Alstahaug foregår også det meste av

andre typer vaksinasjoner også på helsestasjonen, som reisevaksinasjon og influensavaksinasjon. Koronavaksinasjon vil overføres helsestasjonen når omfanget blir lite nok til at det kan håndteres på helsestasjonen.

Skolehelsetjenesten er en annen lovpålagt oppgave som helsestasjonen har ansvaret for. Her tilstreber kommunen å ha helsesykepleier tilgjengelig på alle skolene, som et lavterskeltilbud til elevene. Dessverre ser vi at det er kan være vanskelig å holde god nok kontinuitet i skolehelsetjenesten. I Alstahaug kommune er det tre ungdomsskoler, fem barneskoler og en videregående skole, som alle skal ha sin andel av skolehelsetjenesten. Med dagens skolestruktur er det krevende for fem helsesykepleiere å ha nok tid til forebyggende og behandlende arbeid på alle enhetene. Valg av struktur har derfor også en betydning dimensjonering av tjenestene som skal yte tjenester inn i skolene.

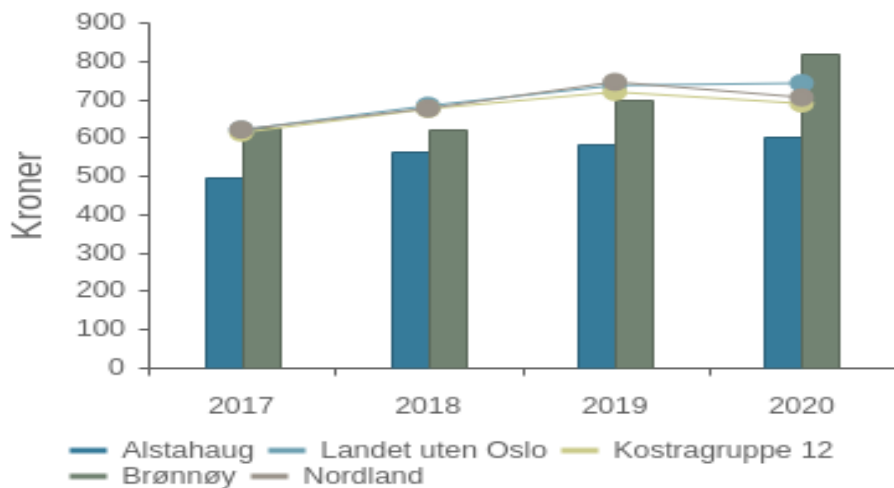
Barnetallet i Alstahaug er synkende. De siste årene er barnetallet i skolepliktig alder redusert betydelig. Mens normalen for barnekullene for 10-15 år siden var på ca 120 barn, er det de 4 siste årene ca 75-80 barn i hvert årskull. Det er ingen indikasjon på at dette tallet vil snu, tvert om er det tegn på at barnetallet muligens vil synke ytterligere framover, som for eksempel redusert bosetting av asylanter.

Mindre barnekull betyr færre konsultasjoner som følge av småbarnskontroller og vaksinasjoner i barnevaksinasjonsprogrammet. På den andre siden rapporteres det fra helsesykepleierne om stor pågang til helsesykepleiertjenestene ved skolene. Barn og unge sliter med alvorlige problemstillinger som eksempelvis mobbing, angst, depresjon, selvskading, selvfølelsesproblemer, mestring, overvekt og familiekonflikter. Det er ikke kun helsesykepleierne som involveres i disse sakene, men ofte er det behov for tverrfaglig samarbeid og oppfølging over tid.

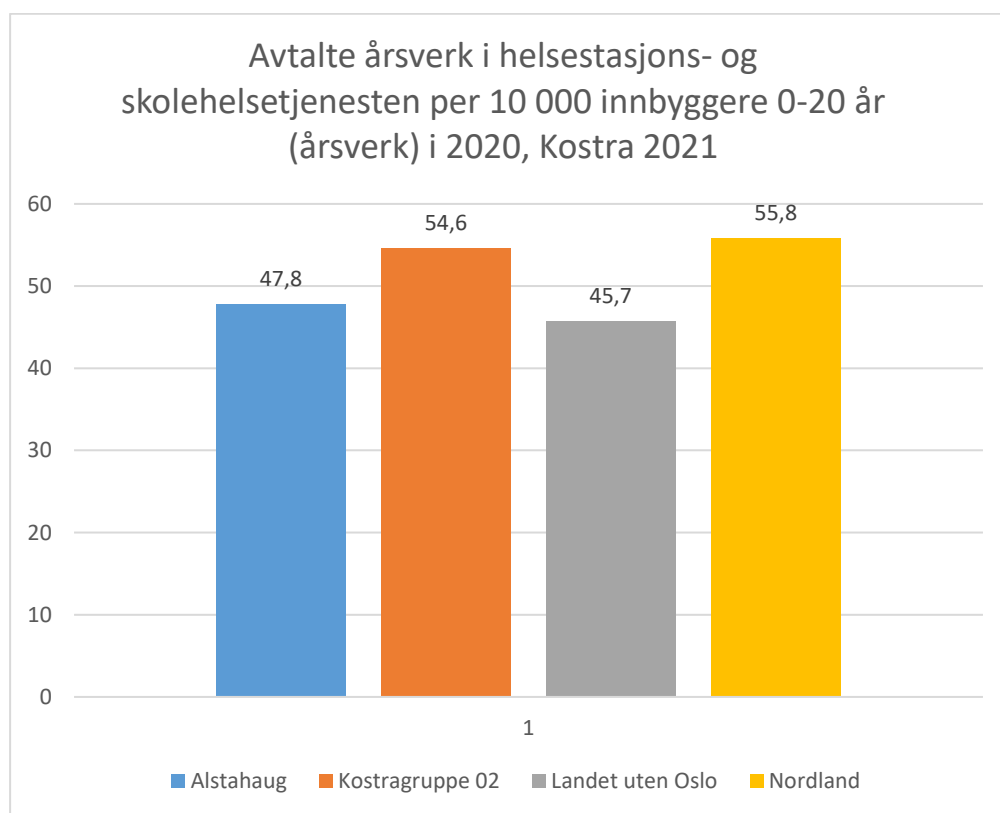
Helsestasjonen har også en rekke andre tiltak rettet mot barn og unge, som eksempelvis individuelle konsultasjoner, veiledning på foreldremøter, foreldreveiledning, ansvarsgrupper og individuelle planer. Helsesykepleier skal delta i hjelpetjenestemøter og ansvarsgruppemøter ved skolene. Gjennom mange år har smittevernloven i forhold til tuberkuloseoppsporing vært gjennomført ved helsestasjonen.

Ledende helsesykepleier advarer mot å redusere ressursene til helsestasjonen, da dette vil få konsekvenser for tilbudet som gis av tjenesten. Kommunalsjef helse og velferd støtter avdelingsleders vurdering.

Dette diagrammet viser lønn per innbygger for helsestasjonstilbudet:

Også kostratallene støtter dette, der Alstahaug ligger lavt med tanke på antall ansatte per 10 000 innbyggere i aldersgruppen 0-20 år:

Å kute i helsestasjonstilbudet vil ikke være mulig og fremdeles opprettholde et forsvarlig tilbud innenfor området.

Legekontoret

Ved Legekontoret jobber alle fastlegene i kommunen, i tillegg til legevakt med døgnkontinuerlig akuttberedskap.

Det er 9 fastleger som forvalter 9 pasientlister, samt to LIS-1 leger (turnusleger) i Alstahaug. Per oktober 21 er det ingen ledige plasser på de 9 fastlegelistene. Dette er et tall som endres, men de siste årene er tendensen er at fastlegelistene er fulle. Dette medfører at det er vanskelig for kommunens innbyggere å bruke sin rettighet om å skifte fastlege inntil 2 ganger i året. Alstahaug kommune oppfyller i dag neppe sin plikt i forhold til fastlegeforskriften, som sier at kommunen skal ha nok kapasitet på fastlegelistene til at det er en reell mulighet for innbyggerne til å bytte fastlege. Samtidig står 162 123 innbyggere på venteliste fordelt på enkelte fastlegelister. Dette betyr at ikke alle har fått mulighet til å komme inn på den fastlegelisten de aller helst ønsker seg. Dette er en økning på ca 40 personer fra samme tid i fjor. Det bør nå settes i verk tiltak for å øke kapasiteten på fastlegelistene. Dette må gjøres i samarbeid med fastlegene.

Fastlegesituasjonen i Norge er under press. I Alstahaug har vi per oktober 21 ingen ledige fastlegehjemler, og har også rekruttert leger ved ledighet de siste årene. Det har lenge vært et politisk valg å satse på et kommunalt drevet legekontor for å rekruttere og beholde fastleger i kommunen. Dette har vist seg å være effektivt, da Alstahaug langt på vei har hatt stabil legedekning over tid, og unngått svært dyre legevikarstafetter. I kommuner der fastlegeordningen vakler, får dette store ringvirkninger på de øvrige tjenestene, og kostnadene skyter erfaringsmessig i været. Nasjonalt er det nå svært vanskelig å rekruttere fastleger, og flere kommuner strever med å oppfylle sine forpliktelser på dette området. Fastlegeordningen ble evaluert i 2019, og nye tiltak for å rekruttere og beholde flere fastleger iverksettes nasjonalt. Når nasjonale tiltak iverksettes, forventes det en økende rekruttering til fastlegehjemler i sentrale strøk. Dette vil medføre en utarming av fastlegekorpset i distriktene. Det vil derfor være svært uklokt å gjøre endringer som vil virke destabiliserende på det lokale fastlegekontoret på nåværende tidspunkt. Alternativkostnadene vil sannsynligvis bli mye høyere enn en eventuell innsparing, og eventuelle endringer bør gjøres i takt med de nasjonale føringene som følge av evalueringsprosessen.

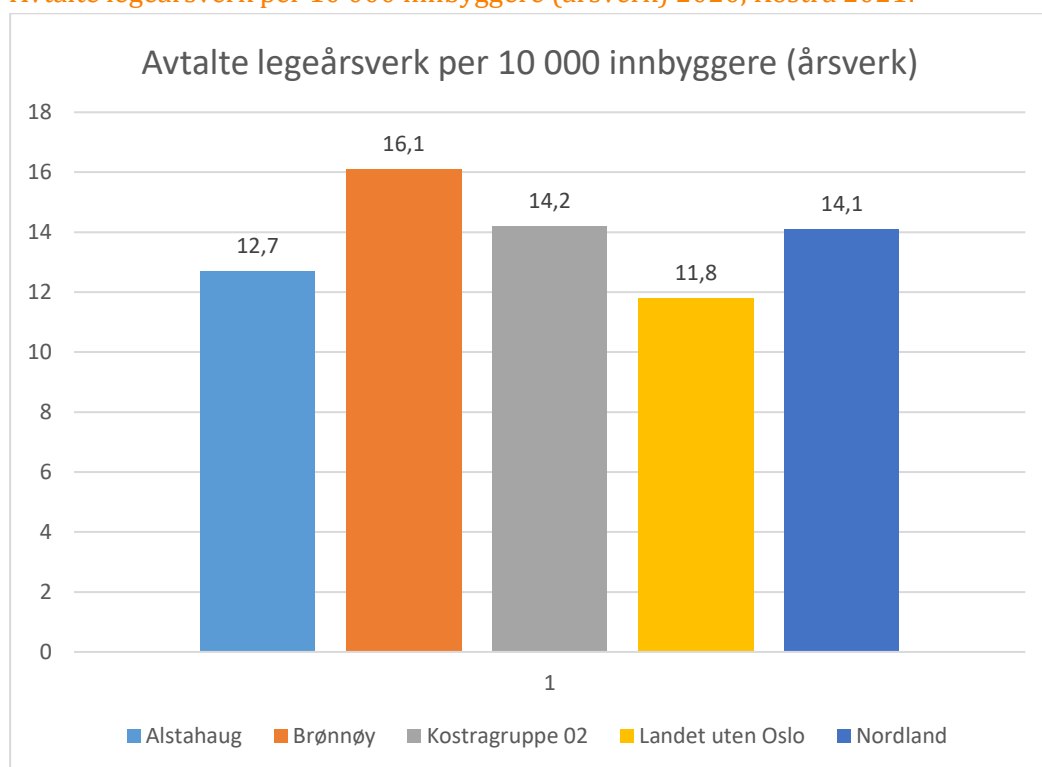
Organiseringen av legevakt i Norge er i endring. En ny akutforskrift er vedtatt, men fått utsatt virkningsdato. Denne forskriften vil gi hver lege en høyere vaktbelastning enn i dag, pga økt krav til bakvaksordninger og tilstedeværelse. Alstahaug kommune er i en situasjon der flere av våre leger har vaktfritak av ulike årsaker. Det er på høy tid å gjennomgå dagens legevaksordning, og starte planleggingen av en ny legevaksorganiseringsmodell, der

legevakten sannsynligvis har behov for hjelpepersonell tilstede også utenfor kontortid. Dette arbeidet bør initieres i 2022.

Det er stor variasjon mellom store og små kommuner når det gjelder kostnader knyttet forvaltning av fastlegeordningen. Små kommuner har også naturlig høyere legedekning enn større kommuner.

Kostratall viser at Alstahaug har relativt lavt antall legeårsverk sammenliknet med andre kommuner, og at vi er nede på tilnærmet likt nivå som gjennomsnitt for landet:

Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk) 2020, Kostra 2021:

Det har påløpt flere nye kostnadsposter til legetjenesten de siste årene, eksempelvis samarbeid med helseforetaket om ambulansébåter som er svært spesiell for denne delen av landet, og drift av ny legevaktsformidling. Pengestrømmen på denne avdelingen er også ganske kompleks, da det er mye inntekter som dels kommer som egenandeler fra pasienter, dels fra refusjoner fra Folketrygden og dels som «husleie» fra privatpraktiserende fastleger. Å ta ned en forventet utgift vil ofte også påvirke forventet inntekt. Det er derfor viktig at eventuelle endringer på denne avdelingen er godt utredet og kvalitetssikret.

Når legesenteret er den klart største utgiftsposten under kapittelet «kommunehelsetjeneste» vil kostnadene til drift her påvirke helheten i forhold til totalkostnader.

Fysioterapiavdeling med Frisklivssentral

Den kommunale fysioterapiavdelingen holdt inntil mars 2020 til på sykehjemmet på Åsen, og deles inn i Frisklivssentral, hverdagsrehabilitering og fysioterapi. På grunn av pandemisituasjonen i 2020, ble arealene som normalt benyttes av fysioterapiavdelingen på Åsen benyttet til beredskapsavdeling for Covid-19-smitte ved sykehjemmet. Dette er en pålagt tjeneste, for å unngå massesmittehendelser dersom det oppstår en smittesituasjon ved sykehjemmet. Med behovet for større kapasitet på sykehjemmet, vil det være hensiktsmessig også i framtiden at sykehjemmet disponerer andreetasjen på Åsen. Etasjen er ikke spesielt velegnet for driften til Fysioterapiavdelingen, og det har lenge vært ønsket å finne alternative lokaliteter til denne tjenesten. Fysioterapiavdelingen står derfor uten definerte lokaliteter per i dag.

Avdelingen har flyttet midlertidig inn i Grønnbygget. Grønnbygget har store lokaler som kan være velegnet til mer langsiktig bruk for fysioterapiavdelingen. Imidlertid er Grønnbygget et gammelt bygg, med store rehabiliteringsbehov. Dersom fysioterapiavdelingen skal fortsette å være i dette bygget, må det settes av penger til rehabilitering av lokalene. Dette er beregnet til en kostnad i overkant av 40 millioner kroner i investering. Dersom denne investeringen ikke gjennomføres, må Fysioterapiavdelingen flytte ut av lokalene i Grønnbygget i 2022. Det er i administrasjonens forslag lagt inn midler til å leie arealer på det private markedet til Fysioterapiavdelingen. Faglig sett hadde Grønnbygget vært den mest optimale framtidige lokalisasjonen for Fysioterapiavdelingen. Bygget ligger sentralt til, i nærheten av de øvrige helsebyggene, med gode arealer. Fysioterapeutene samarbeider med alle andre helseinstitusjoner, og en lokalisering nært samarbeidspartnere er å foretrekke. Men arbeidsforholdene i Grønnbygget er av en slik karakter at det ikke er forsvarlig å drifte videre i dette bygget før renovering er gjort.

Kommunene kan velge å organisere sin fysioterapitjeneste enten gjennom kommunalt ansatte fysioterapeuter, eller gjennom gjensidig forpliktende avtaler med private fysioterapeuter. De private fysioterapeutene med driftsavtale får da et driftstilskudd fra kommunene tilsvarende avtalens størrelse.

Dersom kommunen velger å organisere sin fysioterapitjeneste gjennom driftstilskudd til private fysioterapeuter, må kommunen betale 453 720 kr per 100% driftstilskudd til fysioterapeuten.

Dersom kommunen ansetter egne fysioterapeuter på vanlige kommunale vilkår, refunderer staten lønnsutgifter på 217 800 kr per fysioterapeut i 100 % stilling.

Alstahaug kommune har en blandet drift, med både private og kommunale fysioterapeuter. Dette er en ordning som fungerer godt, med godt faglig samarbeid og omforente fordelte arbeidsoppgaver.

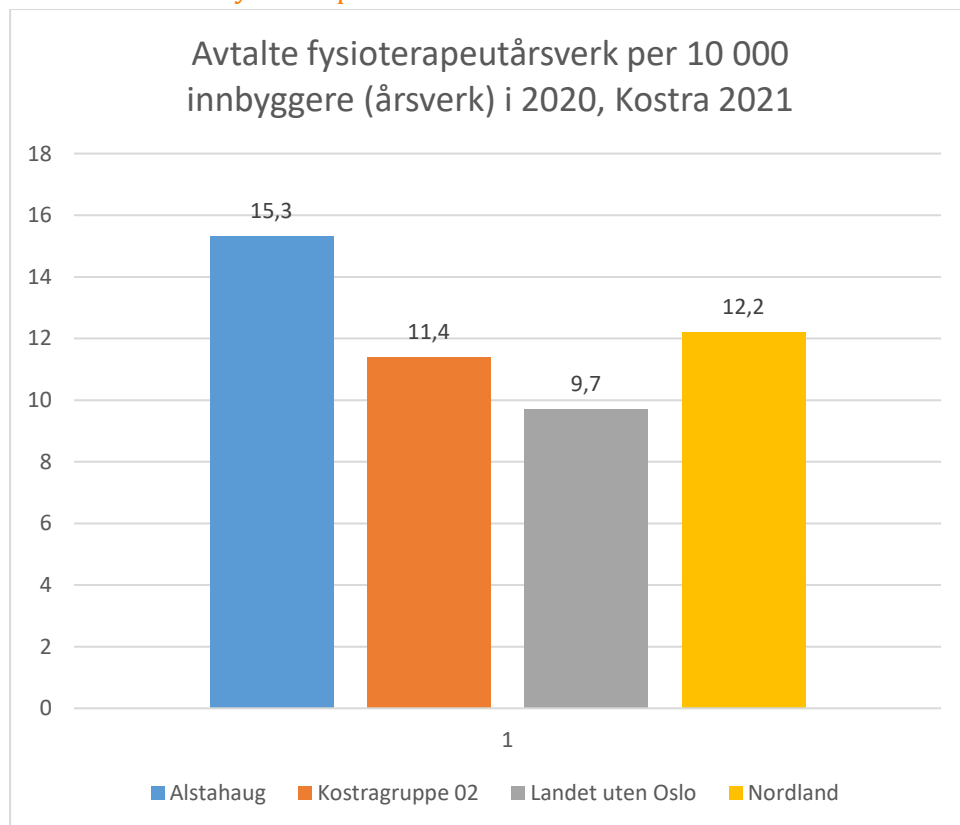
Alle fysioterapeutene melder om stor arbeidsbelastning og lange ventelister. Tilfanget på pasienter er høyt, og tjenestene til de private fysioterapeutene i Alstahaug benyttes til en viss grad også av innbyggere i våre nabokommuner. Ingen av de private fysioterapeutene har 100

% driftstilskudd, og ingen har under 50 % driftstilskudd. I tillegg til driftstilskuddet mottar de private fysioterapeutene egenandeler og refusjoner for gjennomført behandling etter fastsatte takster.

I 2021 har forholdet rundt kommunen og de private fysioterapeutene blitt diskutert, blant annet i Formannskapet våren 2021. Det kom da fram at det politisk er vilje til å beholde dagens antall driftstilskudd, samt se på muligheten for å øke opp driftstilskuddet til den enkelte fysioterapeut. Det er derfor laget et tiltak der det legges opp til at alle fysioterapeutene får 75 % driftstilskudd fra kommunen. Dette tiltaket vil koste 600 000 kr per år i økonomiplanperioden. Administrasjonen har ikke funnet rom til å prioritere denne utgiften i sitt forslag til budsjett.

Kostratallene viser at Alstahaug kommune allerede i dag har god dekning på fysioterapeutområdet. Dette har sammenheng med kommunens langvarige politiske satsning på Friskliv, rehabilitering og hverdagsmestring, der fysioterapeuter jobber med flere oppgaver enn tradisjonell «fysioterapi». Alstahaug kommune har også som en av svært få kommuner et 50 % driftstilskudd knyttet opp mot en fysioterapeut med psykomotorisk spesialitet. Denne fysioterapiformen jobber med sammenhengene mellom kropp og psyke, og har lang venteliste. Det er også flere pasienter fra andre kommuner som tar kontakt med denne fysioterapeuten, da det ikke finnes tilsvarende tilbud på helgeland utenom på Mo i Rana. Denne fysioterapeuten har også 20 % driftstilskudd fra Leirfjord kommune.

Kostratall 2021: Fysioterapiårsverk 2020

Ergoterapi

Ergoterapiavdelingen består av 3 ergoterapeuter med til sammen 2,4 årsverk, en hjelpemiddelteknikker og to assistenter ansatt på spesielle vilkår. Avdelingen er sentral i rehabilitering og habiliteringsarbeid for alle aldersgrupper og funksjonsnedsettelse. Avdelingen jobber tverrfaglig og på tvers av enhetene. Avdelingen har også ansvar for kommunens hjelpemiddellager, tilpasning av bolig og fordeling av ulike hjelpemidler.

Psykisk helse og rus

Psykisk helse og rus er en stor avdeling som har ansvar for et bofellesskap, dagsentertilbud, rusteam, psykososialt kriseteam og et team bestående av psykisk helsearbeidere. Det er mye kompetanse i kommunen på dette feltet.

Psykisk helse er et område som stadig er i medias søkelys, særlig i forbindelse med hendelser av voldelig eller uheldig karakter. Psykisk helse er mye mer enn disse tragiske sakene som får stor mediaoppmerksomhet. Hele 20 % av konsultasjonene til Norges fastleger inneholder problemstillinger knyttet til psykisk uhelse. Alle mennesker har en psykisk helse, og alle kan trenge hjelp fra denne tjenesten i perioder i livet. Dessverre er tjenestene knyttet til psykisk helse fremdeles noe stigmatisert, og dette kan hindre enkelte fra å søke hjelp i tide. Diagnoser inne psykiske lidelser er overrepresentert på dødelighetsstatistikken blant unge mennesker i Norge.

Det er viktig at kommunehelsetjenesten har kapasitet og kompetanse nok til å ivareta pasienter i alle kategorier innenfor dette spekteret, og er med på å avmystifisere bruken av psykisk helsetjenester.

NAV Alstahaug:

Regnskap og budsjett NAV Alstahaug

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
NAV			
Sum utgifter	13 009	17 014	14 823
Sum inntekter	-3 500	-2 840	-2 988
Netto utgift	9 509	14 174	11 834

NAV består av en statlig og en kommunal del.

NAV Alstahaugs kommunale del består av fire ansvarsområder. Disse er:

- 3100 sosialkontortjenester
- 3152 krisesenter
- 3153 arbeidstiltak ungdom
- 3154 sosialhjelp

Fra 1.1 2022 vil NAV kontorene på Ytre Helgeland bli slått sammen til en felles enhet, med Alstahaug som vertskommune. Den nye enheten heter da NAV Ytre Helgeland. Dette vil naturlig nok få budsjettkonsekvenser, da Alstahaug kommune vil få budsjettansvar for de kommunale NAV-tjenestene i kommunene Herøy, Dønna, Leirfjord og Træna, i tillegg til egen kommune. Imidlertid behandles budsjettet i år separat, og det som diskuteres i det videre gjelder stort sett Alstahaug.

Sosialtjenesten

Sosialtjenestens største kostnad er utgifter knyttet til støtte til livsopphold. Dette er en tjeneste som er lovpålagt, og ment som et sikkerhetsnett for mennesker i livsfaser der inntektsgrunnlaget av ulike årsaker har falt bort, og man er i behov for støtte til livsopphold (nødhjelp). Hvor stor andel av befolkningen som har behov for denne tjenesten varierer i betydelig grad. Svingninger i samfunnet har erfaringsmessig innvirkning på behovet for sosialhjelp i befolkningen. I nedgangstider der arbeidsmarkedet blir tøffere vil tradisjonelt behovet for økonomisk sosialhjelp stige.

2021 har vært et vanskelig år for mange. Pandemien har skapt usikkerhet i tillegg til at flere virksomheter har vært påvirket av strenge tiltak. Imidlertid ser det ut til at det har vært jobbet godt fra flere instanser i NAV, og at alternative ytelser har hatt god effekt. Dette har medført et mindreforbruk av økonomisk sosialhjelp i forhold til budsjett i 2021. På grunnlag av dette er sosialstøtten tatt ned med 2 000 000 i forhold til budsjett 2021.

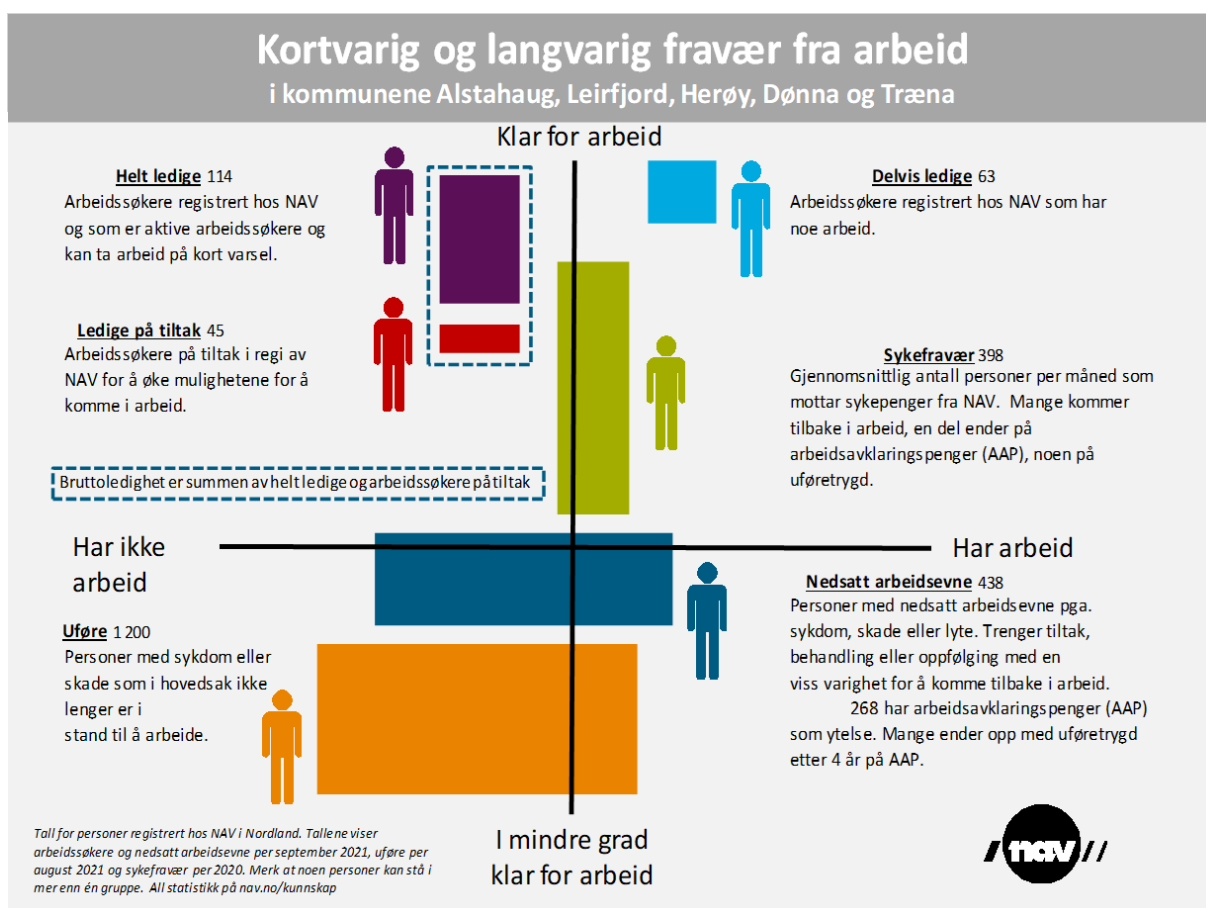
IPS - Jobbspesialister

Det er enighet i fagmiljøet om at det viktigste tiltaket for å motvirke sosial ulikhet samfunnet er aktivt å arbeide for å hjelpe mennesker ut av behovet for sosialstønad og over i arbeidsrettet aktivitet. Det å ha en offensiv tilnærming til å få mennesker i aktivitet, og ikke bare passivt avvente at sosialtjenestebehovet øker, vil være en anbefalt vei å gå fra tjenestene. Dette arbeides det aktivt med, og regelverket om aktivitetsplikt for unge sosialhjelpsmottakere, IPS-arbeid og andre aktivitetstiltak prioriteres ved NAV Alstahaug.

IPS er en modell/metode for oppfølging av personer med psykiske lidelser som ønsker arbeid, og som har behov for behandling samtidig med arbeidsrettet bistand. Målet med IPS er å legge til rette for at mennesker med psykiske lidelser skal få, og også beholde lønnet arbeid gjennom denne oppfølgingsmetoden. Bred internasjonal forskning viser at IPS (på norsk kalt Individuell jobbstøtte), har gitt gode resultater når det gjelder sysselsetting for målgruppen. Stillingene inngår i et team som jobber i et samarbeid mellom NAV Alstahaug, Alstahaug kommune og Helgelandssykehuset, psykisk helse og rus. Teamet har en metodeveileder og har base hos NAV, men hver jobbspesialist vil også være tilknyttet ulike helseteam i sykehuset, samt være tilstede på Helgelandssykehuset.

Tjenesten ble opprettet etter tilskudd fra HelseDirektoratet i 2018 med midler i 3 år og mål om 100% egenfinansiering etter perioden. Tjenesten er nå full integrert i NAV og en viktig del av tjenesten NAV skal yte til befolkningen. Overgang til arbeid er god og spesielt virkningsfull for den prioriterte gruppen under 30 år. Dette er et satsingsområde i NAV i hele landet og alle tjenesteområder har tjenesten. Videre skal disse tre som skal bli 4 med en statlig finansiert stilling også yte tjenester til befolkningen i Leirfjord, Herøy, Dønna og på Træna når NAV kontorene går inn i et vertskommunesamarbeid fra 01.01.2022.

Bedriftene i Nordland sier de kunne ansatt 5000 flere ansatte dersom de fikk rett kompetanse, 1/4 står utenfor arbeidslivet, vi føder færre barn og de demografiske utfordringene gjør at vi ikke klarer å tilfredsstille arbeidsmarkedet med de «hendene og hodene» som vi har per i dag. Vi har lav arbeidsledighet på 1,9%. Det betyr at vi må gripe fatt i arbeidskraftsreserven for å tilfredsstille behovene til næringslivet. Dette er også svært viktig for den enkelte som ellers faller utenfor fellesskapet med å være i arbeidslivet. IPS er det beste virkemiddel for å få denne gruppen i arbeid.

Barne- og ungdomsvern

Regnskap og budsjett barnevern

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Barnevern			
Sum utgifter	15 236	18 856	25 556
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgift	15 236	18 856	25 556

Barnevernstjenesten for Ytre Helgeland består av 4 kommuner; Alstahaug, Leirfjord, Herøy og Dønna. Samarbeidet startet opp 1.1.10. Det er Leirfjord kommune som er vertskommune for tjenesten.

Budsjettet for barnevern er for 2022 økt med ca 7 millioner kroner. Dette har sammenheng med innføringen av barnevernreformen, også kalt oppvekstreformen, som trer i kraft 1. januar 2022. Kommunene får økt faglig og økonomisk ansvar for barnevernet.

Det overordnede målet med reformen er et bedre barnevern, der tjenestetilbudet skal kunne tilpasses lokale behov.

Intensjonen med barnevernsreformen fra statens side er å gi kommunene incentiver og muligheter til mer forebygging og mer samarbeid på tvers av tjenester. Selv om reformen først og fremst regulerer barnevernet, er det enighet om at målene best oppnås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren.

Det har vært lite konkret informasjon om hvordan dette praktisk slår ut for den enkelte kommune i forkant av Statsbudsjettet. Det ble da klart at det ikke fulgte noen større beløp med i rammeoverføringen som følge av denne omleggingen. Barnevernstjenesten i Leirfjord har beregnet at de vil trenge 7 millioner mer fra Alstahaug for å ivareta sine forpliktelser på området. Dette er så store summer at administrasjonen har forutsatt at noen av disse utgiftene må bli kompensert gjennom skjønnsmidler. Det er derfor lagt inn i overkant av 4 millioner på finansområdet som forventet skjønnsmidler. Dette synes imidlertid ikke på nettokostnaden på området Helse- og Velferd.

Omsorg og mestring:

Regnskap og budsjett omsorg og mestring

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Omsorg og mestring			
Sum utgifter	203 706	191 884	198 071
Sum inntekter	-50 600	-46 046	-47 646
Netto utgift	153 106	145 838	150 425

Omsorg og mestring

Omsorg og mestring er en ny enhet, som er slått sammen av «gamle» TFF og PLO. Enheten tilbyr omsorg og mestringstjenester til alle aldersgrupper med behov for bistand på ulike område. I en normalbefolkning vil hovedtyngden av vedtak være knyttet opp mot den eldre delen av befolkningen. Den demografiske utviklingen i kommunen vil derfor ha betydning for dimensjonering av tjenestene, men dette er diskutert grundig tidligere i dette dokumentet og presenteres derfor ikke igjen her i det videre.

Det har pågått et omfattende omstillingsarbeid innen området gjennom 2020 og 2021. Det er likevel en kostnadsøkning fra budsjett 2021 til 2022 på underkant av 5 millioner kroner.

Dette er en økning på 3.4 %, som omtrent tilsvarende innlagt lønnsøkning på 3.2 %.

Oppbemanning av et nytt bofellesskap på Haugerud er en av de andre utgiftspostene som også øker behovet i budsjetttrammen for 2022.

På tross av den demografiske utfordringen, og de mange uløste oppgavene på enheten, så er det i administrasjonens forslag til budsjett lagt inn kutt tilsvarende ca 2.1 millioner kroner.

Nedtrekkene som er foreslått og lagt inn i Rådmannens budsjettforslag er som følger:

NEDTREKK DRIFT OMSORG OG MESTRING BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN		
3300 Pleie og omsorg	Nedtrekk 50 % spesialkonsulent HR	-365 000
3300 Pleie og omsorg	Beholde ubesatt 100% ass enhetsleder vakant i 2022	-800 000
3531 Støttekontakttjenester	Nedtrekk 50 % administrativ ressurs	-300 000
3481 Avlastningsbolig	Nedtrekk drift 10502 + 12000 + 12300 + 12401 + 12500 + 12509 +	-370 000
3480 Administrasjon	Nedtrekk husleie omsorgsboliger pga omgjøring internhusleie	-250 000
Sum nedtrekk		-2 085 000

Nedtrekkene er lagt primært til ledelse og administrative ressurser. Dette er forbundet med en betydelig risiko da Omsorg og mestring er kommunens desidert største enhet, og behov for ledelse er nødvendig for både faglig utvikling og økonomisk kontroll.

Organisasjon:

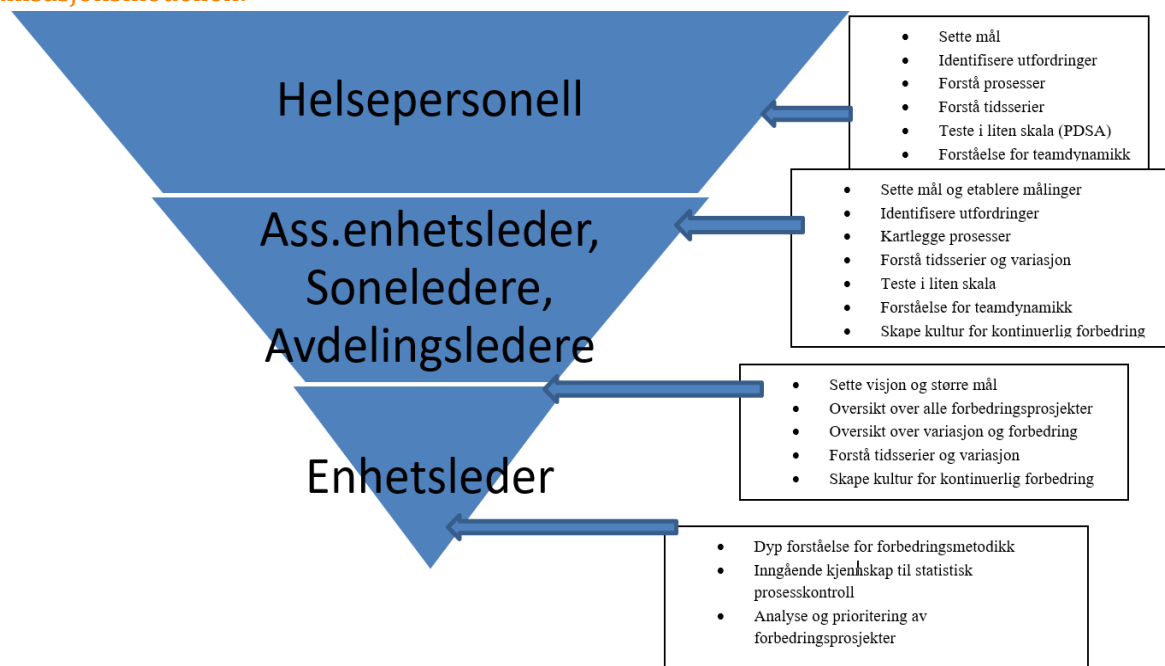
Omsorg og mestring har vært gjennom en stor omstillingsprosess, og arbeidet er på mange måter i kontinuerlig prosess.

Per i dag ser organisasjonskartet ut som følger:

I en helse- og omsorgsenhet av en slik størrelse, er det viktig at alle medarbeidere forstår viktigheten av egen ansvar- og oppgaveforståelse. De som faktisk utfører arbeidsoppgavene er kommunens representanter ut mot brukerne. Det er viktig at det er en gjennomgående forståelse for at arbeidet som utføres er en del helheten, der brukernes ønsker og behov skal ivaretas og hensyntas innenfor rammene som er gitt. Forståelsen for god og korrekt dokumentasjon av arbeidet vil også bli viktig. Dokumentasjon peker alle utredningene ut som er område med stort forbedringspotensiale i Alstahaug kommune. Dette må det arbeides mye med framover.

Modellen under skisserer noen av forventninger som ligger på de ulike nivåene i den nye organisasjonsmodellen:

Rekruttering av kompetanse er en utfordring i helse- og omsorgssektoren i hele Norge framover, så også i Alstahaug. Ikke minst ventes syke- og vernepleiere å bli en knapphetsressurs. Dette fordrer at man tanker nytt i forhold til tradisjonell organisering. Enheten har derfor knyttet kommunens sykepleierressurser opp i et sykepleiersteam, med ansvar for sykepleieroppgaver for alle kommunens innbyggere. Dette vil innebære at sykepleierne ikke er «bundet opp» i turnusarbeid på avdelingene, men er et eget organisert team som får oppgaver knyttet til sin kompetanse. Dette oppfatter administrasjonen er en fremtidsrettet modell, som kan virke rekrutterende på faglig engasjerte sykepleiere.

De siste årene har det vært betydelige utfordringer i omsorgstjenestene knyttet til brukere med tilstander som medfører stor uro og fysisk utagering. Per i dag er ingen lokaliteter i kommunen brukbare til å håndtere denne typen pasienter. Sykehjemmet er ikke bygd slik at forsvarlig skjerming kan gjennomføres. Resultatet av dette er at brukere får tildelt boliger som ikke er tilpasset utageringsnivået. Brukerne forbruker på denne måten bygg, da byggene ødelegges.

Kommunens plikt til tjenestelevering

Kommunen har ansvar for å gi tjenester som dekker individuelle behov. Tjenestene skal være sammenfallende med den rett til tjenester som er utmålt i enkeltvedtaket. Det er valgfritt om kommunen organiserer og tilbyr tjenestene selv eller kjøper tjenesten fra en annen tjenesteleverandør (privat eller offentlig). I praksis er det få føringer for hvilke tjenester kommunen har plikt til å yte ut over at tjenestene skal være behovsdekkende og forsvarlige.

Kommunen har, uavhengig av sin økonomiske situasjon, plikt til å gi tjenester slik det er fattet vedtak om. Vedtak om tjenester er å anse som et rettskrav, og må håndteres som sådan, jf bestemmelsene i ny kommunelov § 14- 5, første ledd. Behov for helse- og omsorgstjenester er hendelsesbasert og følgelig heller ikke budsjetterbart i tradisjonell forstand. Selv om kommunen har plikt til å styre etter budsjetteringsprinsippet, er behovet for helse- og omsorgstjeneste neste år utenfor menneskelig kontroll. Nødvendig behov for helse- og omsorgstjenester kan ikke settes på vent, og må dekkes uavhengig av budsjettmessig dekning.

I praksis kan ikke politikken gripe inn i den materielle utmålingen av tjenester, noe som normalt er overlatt til et helse- og omsorgsfaglig skjønn. Det kan imidlertid gis generelle politiske føringer for deler av det skjønn som utøves i helse- og omsorgsforvaltningen uten at dette er bindende for resultatet i en konkret sak.

Kommunen bestemmer selv hvordan tjenestene organiseres, og kan ha utstrakt samarbeid med andre offentlige og private aktører for å håndtere sin «sørge for» - plikt.

Målrettet arbeid for å styrke evnen til mestring

Funksjonsvariablene i statistikksystemet IPLOS kan til en viss grad gi indikasjoner på endring av selvstendighetsgrad over tid. Graden av hjelpavhengighet scores på en rekke mestringsområder i en skala fra 1-5 der 1 er uttrykk for selvstendig mestring og 5 uttrykk for fullt hjelpebehov.

I Alstahaug har den gjennomsnittlige scoringen i IPLOS hos de som har fått tjenester de siste fem årene endret seg fra 2,87 til 3,20. Det kan være flere årsaker til den negative endringen, men dersom det uttrykker et faktisk tap av evne til egen mestring hos de som mottar tjenester må det tas på alvor. I flere av sakene som har vært gjennomgått har det vært gitt tjenester til parter som har evne til å mestre oppgavene på egen hånd, noe som både vil gi redusert vilje og tap av evne til egen mestring på sikt.

En av de sentrale målene for tjenesteyting er å gi personer med funksjonsnedsettelse hjelp til å mestere daglige oppgaver så langt de evner. Det overordnede målet er at personer med nedsatt funksjonsevne skal mestre daglige oppgaver på måter som gjør at de kan leve så fritt og uavhengig av planlagt bistand som mulig. Dette vil det bli arbeidet aktivt med i det videre, der mestring av eget liv blir det overordnede målet.

Kommunens boligpolitikk

Boligtilrettelegging av boliger mennesker som trenger hjelp i det daglige, vil i stor grad kunne medvirke til reduksjon av tjenestebehovet sammenliknet med om de bor enkeltvis og spredt. Kommunen planla i sin tid boligtilbud til fire personer med funksjonshemninger som av forskjellige grunner ble terminert i planfasen. Resultatet ble at de personene boligene var planlagt for med foreldrenes hjelp skaffet seg egne boliger og bor nå med alene med bemanning hele døgnet. Under forutsetning av at de ville ha behov for halvparten av tildelte tjenester dersom de bodde samlokalisert med en personalbase representerer dette en merkostnad på mellom 8 og 10 millioner per år. Noe av denne summen blir kompensert av refusjoner for kostnadskrevene brukere, men det vil uansett være en statlig og kommunal merkostnad som kunne vært unngått forutsatt god planlegging og gjennomføringsevne

Kommunen tar «gjengs leie» i samlokaliserte boliger for funksjonshemmede. Gjengs leie brukt i denne sammenhengen virker ulogisk og slår urimelig ut for personer med så lavt inntektsgrunnlag, og medfører at mulige leietakere søker private løsninger da det er rimeligere på sikt. Det vil i så fall være svært kostnadsdrivende for kommunen som skal yte forsvarlige tjenester. Det bør tenkes gjennom om kommunen bør holde leien så lav i hensiktsmessige bofellesskap at det blir økonomisk attraktivt å leie av kommunen i stedet for å kjøpe eget / bygge selv.

Selv om det er høyst frivillig å bo i bofellesskap i kommunale boliger, har vi over tid sett at dette er et populært blant brukerne, og leilighetene har svært lav turnover. Det er derfor behov for nye bofellesskap for å imøtekomme ønsket om tilrettelagte boliger fra brukergruppene og optimalisere driften økonomisk.

Samfunnsmedisinsk enhet

Budsjett og regnskap for samfunnsmedisinsk enhet:

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Samfunnsmedisin			
Sum utgifter	8 725	11 229	7 955
Sum inntekter	-4 170	-800	-2 300
Netto utgift	4 555	10 429	5 655

Samfunnsmedisinsk enhet er en ny enhet under helse- og velferdsparaplyen.

Samfunnsmedisin inkluderer kunnskap om hvordan sosiale, økonomiske og kulturelle forhold påvirker befolkningens helsestatus, og om ulike helseoppfatninger. Kunnskap om forebyggende og helsefremmende tiltak på ulike nivåer i samfunnet er en del av faget. I den samfunnsmedisinske enheten er en del overordnede funksjoner samlet; Smittevern, folkehelse, tildeling, miljørettet helsevern, forebyggende arbeid og generelt

systemarbeid. Enheten har hatt hovedansvar for gjennomføringen av Alstahaug kommunes pandemiarbeid.

Den samfunnsmedisinske enheten har ansvar for smittevern, medisinsk rådgivning, miljørettet helsevern, helse i plan og folkehelsearbeid. Alle disse områdene er lovfestede områder i Helse og omsorgstjenesteloven, Smittevernloven og Folkehelseloven. Kommuneoverlege, SLT-koordinator, koronasykepleier og folkehelsekoordinator lønnes fra dette ansvarsstedet.

2020 og 2021 har vært spesielle år. Koronapandemien som fortsatt preger verden har gitt kommunen nye og ukjente problemstillinger. Sentralt i håndteringen av pandemien er kommunenes smittevernberedskap. I Alstahaug har denne smittevernberedskapen over tid bestått av kommuneoverlegen som leder for koronateamet.

Pandemien har krevd døgntilgjengelighet beredskap for smittevernhendelser. Den nasjonale strategien for håndtering av koronapandemien er nå å legge ansvaret ut til kommunene. Den såkalte «TISK-modellen» består av testing, isolering, smittesporing og karantenering er Norges strategi, og krever at kommuneoverlege er døgntilgjengelighet for kommunen og myndighetene for å koordinere arbeidet lokalt. Ved positive prøvesvar blir kommuneoverlegen ringt opp fra analyselaboratoriet, hele døgnet, alle dager, og smittesporing må iverksettes umiddelbart. Titalls nærkontakter må kartlegges, kontaktes og følges opp. Karantene og isolasjon skal etableres, nye tester følges opp, spørsmål besvares, nye nærkontakter finnes.

Pandemien har medført en mengde nye oppgaver til kommuneoverlegefunksjonen. Testsystemer er bygget opp, lokale forskrifter skal vurderes og utformes, smittevernutstyr skal bestilles og holdes oversikt over, det skal rapporteres til myndighetene jevnlig, samarbeidsarenaer med helseforetak og helsemyndigheter etableres og være tilgjengelig som kommunens smittevern faglige kompetanse døgnet rundt. Behovet for informasjon til befolkningen har vært umettelig.

Pandemien har vist at kommunen ikke har kontinuitetsvurdert behovet for samfunnsmedisinsk beredskap, særlig ikke i kriser som varer over tid. Det er balastene for en person å være kontinuerlig tilgjengelig for kommunen. For å sikre kontinuitet i den samfunnsmedisinske beredskapen er større kapasitet i kommuneoverleigestillingen nødvendig. Dette betyr planlegging. Det tar tid å bygge kompetanse, og det er dessverre ikke en «pool» med arbeidsledige samfunnsmedisinere tilgjengelig i dagens situasjon. Det er ikke mulig å trekke på fastlegeressurser til kommuneoverlegeoppgaver, da fastlegene har fulle pasientlister for dagarbeid, i tillegg til legevaksarbeid.

Den Samfunnsmedisinske enheten har blitt pålagt betydelige kutt i administrasjonens budsjettforslag.

Nedtrekkene som er foreslått og lagt inn i Rådmannens budsjettforslag er som følger:

NEDTREKK DRIFT SAMFUNNSMEDISINSK ENHET BUDSJETT OG ØKONOMIPLAN		
3021 Fellesutgifter	Nedtrekk 50 % merkantil ressurs	-215 000
3021 Fellesutgifter	Nedtrekk 50 % Spesialsykepleier	-370 000
3041 Helse og Velferd	Nedtrekk 100 % sykepleier koronastilling	-622 000
3021 Fellesutgifter	Nedtrekk drift 11001 + 11302 + 12601 + 13704 +	-1 100 000
Sum nedtrekk		-2 300 000

Et nedtrekk på 2.3 millioner gir et budsjett i 2022 som er nesten halvparten av budsjettet i 2021. Dette vil merkes på de ressursene i enheten, i forhold til lengre saksbehandlingstid, mindre kapasitet, sjeldnere tilsyn og mulig redusert oppfølging på alle områder.

Tildeling:

Alle tjenester starter med en søknad om tjenester til kommunen. Forvaltning av tjenestene, «tildelingen» i Alstahaug kommune, gjøres av tildelingskontoret. Vedtakene fylles deretter med innhold av tjenestene. Tildelingskontoret tilstreber å tildele tjenester etter gjeldende lover, forskrifter og prinsipper, herunder likhetsprinsippet.

Enhver som på egne eller andres vegne fremsetter ønske eller krav om en helse- eller omsorgstjeneste har rett til å få sin sak behandlet. Kommunen skal ta saken til behandling og utforme et enkeltvedtak som utmåler en individuelt tilpasset tjeneste, alternativt avslår en tjeneste på bakgrunn av at vilkår ikke er oppfylt. Forvaltningens avgjørelser skal reflektere rettsreglene, sakenes fakta, og basere seg på et anvendt faglig forsvarlig skjønn.

Kommunen har ansvar for å gi tjenester som dekker individuelle behov. Tjenestene skal være sammenfallende med den rett til tjenester som er utmålt i enkeltvedtaket. Tjenestene utformes sammen med brukerne. Det er imidlertid kommunen som til slutt avgjør innholdet i tjenesten. Klager på vedtak eller tjenesteinnhold kan påklages til Statsforvalteren.

Krav om forsvarlighet

Både saksbehandlingen og tjenesteytingen skal være forsvarlig, jf. Helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1.

Kommunen har plikt til å gi nødvendige og forsvarlige tjenester til de som oppholder seg i kommunen og oppfyller vilkår for å ha rett til tjenester. Kommunen er tillagt ansvar for å sikre forsvarlig saksbehandling, i praksis å utforme et enkeltvedtak etter forvaltningslovens bestemmelser som konkret beskriver tjenestetypen og omfanget av de tjenester som tilbys etter helse- og omsorgslovens bestemmelser. Forsvarlighetsbegrepet omfatter lovforståelse og lovanvendelse, samt at faglige hensyn er ivaretatt ved utmåling og ytelse av de aktuelle tjenestene. Det er forvaltningen som tar stilling til hva som til enhver tid anses som forsvarlig, og det forutsetter et nært og tillitsfullt samarbeid mellom forvaltning og den / de er ansvarlig for å yte de tjenester det er fattet vedtak om.

Kommunens forvaltnings- og tjenesteplikt omfatter alle som oppholder seg i kommunen, uavhengig av diagnose og funksjonsnedsettelse. Prinsippet om individuell utmåling og lik vurdering er nedfelt i lovgivningen. I praksis betyr dette at alle saker behandles etter de samme regler, men gir forskjellig resultat som konsekvens av at behovet for hjelp er individuelt forskjellig.

Folkehelse

Folkehelsearbeid er grupperettet, og ikke individrettet.

Folkehelse er befolkningens helsetilstand og hvordan helse fordeler seg i en befolkning. Begrepet tar også opp i seg økonomiske, fysiske, psykiske og miljømessige forhold som påvirker helsetilstanden. Folkehelse handler kort sagt om hvordan det står til i befolkningen, eller grupper av befolkningen.

Folkehelsearbeid handler om å legge til rette for en samfunnsutvikling som både motvirker sosiale ulikheter og fremmer god helse og trivsel i befolkningen.

Folkehelsearbeid er altså samfunnets innsats for å påvirke faktorer som fremmer befolkningens helse og trivsel, forebygger sykdom, skade eller lidelse, eller som beskytter mot helsetrusler, samt arbeid for en jevnere fordeling av faktorer som påvirker helsen. Gode oppvekstvilkår, fritidsaktiviteter, mestring og tilhørighet for barn, er eksempler på faktorer som påvirker helsen fra tidlig alder. Arbeidet mot utenforskap er en viktig folkehelsesatsning.

Folkehelsearbeidet er regulert i lov om folkehelse.

3.5 Samfunnsutvikling

Område Samfunnsutvikling består av følgende enheter:

- Brann og beredskap
- Kommunalteknisk
- Plan
- Landbruk og Miljø
- Næring

Tabelloversikt viser antall ansatte/årsverk pr. 1.9.2020/2021

Virksomhet	Antall ansatte			Heltid			Deltid			Årsverk		
	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt	Kvinner	Menn	Totalt
01.09.2020	14	76	90	6	25	31	8	51	59	9	32	41
01.09.2021	16	72	88	5	24	29	11	48	59	9	29	38

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
SAMFUNNSUTVIKLING						
Sum utgifter	78 720 785	75 796 890	82 729 051	80 109 052	80 215 053	82 447 053
Sum inntekter	-57 887 495	-49 853 775	-57 860 166	-55 749 954	-55 885 188	-58 117 188
Netto utgift	20 833 290	25 943 115	24 868 885	24 359 098	24 329 865	24 329 865

I budsjett/økonomiplanperioden er tiltak som ble vedtatt ved siste års budsjettbehandling hensyntatt. I 2022 har vi avgang i flere sentrale stillinger og hvor noen er på pensjonistlønn. Der disse blir erstattet vil det være ift ordinær avlønning. Enhetsleder Landbruk og Miljø blir pensjonist fra 01.01.2022. Stillingen er ikke foreslått videreført og enheten slås sammen med Planenhet. Ny enhet vil få navnet Plan, Landbruk og Miljø. Ift ansvarsområder er dette en organisering som også andre kommuner praktiserer og ansvarsområdene i den sammenslåtte enheten berører hverandre i stor grad. Budsjettet til Planenhet og Landbruk- og Miljøenhet vil teknisk bli sammenslått og med virkning fra 01.01.2022. Forøvrig vises til kommentarer relatert til den enkelte enhet.

Når det gjelder foreslåtte investeringer, er det stort sett videreføring av det som ble vedtatt forrige år. Selvsagt skulle en ha ønsket en økonomisk ramme som muliggjør flere tiltak, men kommunens totale økonomi setter sine begrensninger. Investeringer som ligger inne i forslag til budsjett er Rehab vann/avløp i henhold til vedtatt hovedplan, egenandel relatert til bredbåndsutbygging, samt gang og sykkelvei Bjørkliveien – Radåsveien. Gang- og sykkelvei er iht. tiltak i Trafikksikkerhetsplan 2015-2022 og fylkeskommunale trafikksikkerhetsmidler.

Tiltaket vil forkorte avstanden mellom Matstia, Rishatten og skoler, og dermed bidra til at flere velger å bevege seg til fots eller med sykkel.

Brann og beredskaps enhet

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Brann og beredskap						
Sum utgifter	15 338 087	16 199 086	17 535 169	17 535 169	17 535 169	17 535 169
Sum inntekter	-8 430 623	-7 583 592	-8 078 592	-8 078 592	-8 078 592	-8 078 592
Netto utgift	6 907 464	8 615 494	9 456 577	9 456 577	9 456 577	9 456 577

Ansvarssted 6100 Brann og beredskap

Ansvarsstedet gjelder administrative stillinger i brannvesenet. I hovedsak lønn til brannsjef 100%, varabrannsjef 100% og 100% forebyggende tilsynspersonell. Administrasjonen har ansvar for det brannforebyggende og beredskapsarbeidet i 3 kommuner, Alstahaug, Leirfjord og Dønna. Kommunen deler på kostnadene til disse stillingene etter dimensjoneringsforskriften som forteller hvor stor andel av de enkelte stillingene hver kommune skal ha.

I 2022 skal det lyses ut stilling som varabrannsjef (100%) og vi tar sikte på å ha denne besatt i løpet av 3. kvartal.

Nylig er det utgått en nasjonal anbudskonkurranse ift «ny 110-sentral». Ny sentral planlegges fasert inn i løpet av en periode på to år. Det er knyttet usikkerhet til kostnader for drift av den nye 110-sentralen. Her kan det bli en økning i kostnader i størrelsesorden 100' – 200' for Alstahaug.

Ansvarssted 6150 Brannvern

Brannmannskap på 4 brannstasjoner og biler /utstyr ligger under dette ansvarsstedet. Det gjelder stasjonene Dønna, Leirfjord, Tjøtta og Alstahaug. Kommunene Leirfjord og Dønna betaler kostnadene tilknyttet sine mannskaper og sitt utstyr etter en utregnet refusjon hvert tertial.

I sentral særavtale for brann, SF 2404, ble det forhandlet frem et tillegg til mannskaper som er tilknyttet brannstasjoner uten vaktordning. Dette tillegget vil medføre økte utgifter på to av våre brannstasjoner, Tjøtta og Leirfjord. For brannstasjonen i Leirfjord vil denne utgiften dekkes av refusjon fra Leirfjord kommune. I tillegg er det i avtalen gjort endringer på at minstetid for utrykninger er satt til 2 timer, dette vil medføre merutgifter til lønn brannmannskaper. Tidligere har det for deler av døgnet vært minimum 1 time.

Ansvarssted 6151 Feiervesen

Dette er et selvkostområde og det er ikke lagt inn økning av feie- og tilsynsgebyr for 2022. Gebyret er på et nivå som tilsier at vi innen en periode på 1-2 år vil ha betalt ned det negative selvkostfondet. Feiervesenet har ansvar for feiing i 3 kommuner og er per tiden bemannet med 3 årsverk i tillegg til en lærling.

I 2022 skal vi ha to feiere på utdanning ved Norges brannskole, dette vil gi en økning i kurskostand dette året.

Ansvarssted 6152 Midt-Helgeland oljevern

Helgeland interkommunale utvalg for oljevern, omfatter 12 kommuner Kontingent til Helgeland IUA er kr 50.000,-.

Ansvarssted 1981 Sivilforsvaret

Ansvarsstedet gjelder vedlikehold og oppfølging av utstyret i sivilforsvarsgarasjen i kjelleren på rådhuset. Alstahaug kommune har ansvar for drift av dette lageret. Det har ligget noen lønnsmidler inne i budsjettet, disse er videreført i 2022. Det er i tillegg lagt inn litt midler til vedlikehold utstyr i garasjen.

Kommunalteknisk enhet

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Kommunalteknisk						
Sum utgifter	47 611 718	45 015 542	49 968 384	48 648 384	48 754 384	50 986 384
Sum inntekter	-40 877 969	-36 226 789	-41 585 530	-40 556 530	-40 662 530	-42 894 530
Netto utgift	6 733 749	8 788 753	8 382 854	8 091 854	8 091 854	8 091 854

6200 Kommunalteknisk kontor

Kontorets ansvarsområde er drift/vedlikehold av vei, gatelys, Vannverket, Avløpsnettet og Renovasjon. Kommunalteknisk prosjektering og prosjektledelse av nyanlegg og rehabiliteringsprosjekter. Det er budsjettert med 6,0 faste stillinger. Det er tilrettelagt med seniortiltak for en ansatt i 2022.

For året 2022 er det beregnet en intern timepris på kr. 502,- på drift og kr.713,- på anlegg.

6201 Komtek prosjekt.

Ansatte som er kontert mot 6200 flyttes over til 6201.

Dette vil lette dokumentasjonen og unngå faren for kryss-subsidiering mellom selvkost og prosjekt.

6213 Felles maskinpark.

Kommunen ”rendyrker” alle sine maskinkostnader innenfor 6213. Driftstimer belastes etter faktisk bruk, enten interne timer eller eksterne oppdrag.

Det er ved fordeling av utgifter budsjettert med følgende maskinpark og følgende timesatser:

<u>Beskrivelse</u>	<u>Kostpris</u>
--------------------	-----------------

Veghøvel	kr 727,-
Lastebil	kr 351,-
Lastebil m/utstyr	kr 484,-
JCB-Fastrack	kr 351,-
Valtra traktor	kr 329,-
Hitachi hjulmaskin	kr 327,-
Hitachi beltemaskin	kr 327,-
Hitachi beltemaskin 160	kr 357,-
Hitachi hjullaster	kr 394,-
Wille hjullaster	kr 394,-
Varebil	kr 70,-

Ansvarsområde 6213 skal gå i balanse.

6216 Serviceavdelingen

Avdelingen er budsjettert med 12 stillinger + oppsynsmann.

Kostnader til fordeling er basert på følgende forutsetninger for 2022:

Serviceavdelingen (6216) skal være selvfinansierende.

Timelister fra avdelingen faktureres etter utførte oppdrag og belastes Vann, Avløp, Renovasjon og Vei. Det er tilrettelagt med seniortiltak for to ansatte i 2022.

Driftsutgiftene for servicebygget i Nesset er samlet på eget ansvarssted 6117 og Serviceavdelingen dekker ca 45 % .

For året 2022 er det beregnet en timepris kr. 502.- på drift og kr.539.- på anlegg som dermed får ansvar 6216 til å balansere.

6240 Park- og idrett

Avdelingen er budsjettert med 1,5 stillinger, + sesongarbeidere i perioden medio juni – medio august. Det har vært en markant utøkning av grøntanlegg i sentrumsområdet av Sandnessjøen samt i tilstøtende boområder og langs vei. Dette merkes på avdelingens kapasitet. Et særlig problem er at sesongarbeidere kun er tilgjengelig i ”skoleferien”. Behovet for økt kapasitet i perioden april- medio juni og medio august - september er absolutt og vurderes som bestemmende for resultatet av sommersesongen. Løsningen har vært å leie inn ekstern kapasitet en kort periode på forsommer og tidlig høst.

6320 Vannverket

Det er budsjettert med drift av driftskontrollutstyr og pålagt prøvetakingsprogram.

Årsgebyret er delt i en fast del, kr 1.943,- (B2021 kr 2.278,-) som skal dekke kapitalkostnadene og en variabel del, kr 10,57, /m³ (B2021 kr 8,47/m³) etter forbruk (målt eller stipulert) som skal dekke driftsutgiftene.

I de nye forskriftene er begrepet boenheter innført og dette medfører at det blir flere å dele vannverkets utgifter på. En stigende del av forbruket går over vannmålere.

Fra 01.10.2020 tilbys abonnenter å betale gebyrer i valgfrie terminer, fire eller tolv terminer pr. år.

Rentefoten som legges til grunn for regnskapsåret 2022 ved beregning av årlig kapitalkostnad er 5-årig swaprente NOK med et tillegg på ½ prosentpoeng, beregnet til 2,25%.

Det legges til grunn for B2022 en reduksjon i selvkostfond vann på kr 1,64 mill.

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2020	2021	2022
Selvkostfond 01.01	2 456	3 967	5 888
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	1 467	1 823	-1 640
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	44	98	114
Selvkostfond 31.12	3 967	5 888	4 361
Selvkostgrad i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Årsgebyret justeres i tråd med handlingsprogrammet i hovedplan vann uttrykt gjennom selvkostmodellen.

Gebyrsetter, Vann (inkl. mva.)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Abonnementsgebyr (kr/abbonent)	2 848	2 848	2 429	2 848	2 848	2 338	3 390
Endring, abonnementsgebyr		0,0 %	-14,7 %	17,2 %	0,0 %	-17,9 %	45,0 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	10,33	10,59	13,21	10,49	11,13	12,04	13,45
Endring, forbruksgebyr		2,5 %	24,8 %	-20,6 %	6,1 %	8,2 %	11,7 %
Årsgebyr ved 140 m³ årlig forbruk	4 293	4 330	4 279	4 316	4 405	4 023	5 273
Endring fra året før		0,9 %	-1,2 %	0,9 %	2,1 %	-8,7 %	31,1 %

Ansvarsområde 6320 skal gå i balanse.

6330 Avløp

Det er budsjettert med drift av driftskontrollutstyr og pålagt prøvetakingsprogram.

Økonomien for avløp er som for Vannverket. Årsgebyret er fastsatt til kr 2.648,- (B2021 kr 2.898,-) og den variable delen er fastsatt til kr 13,17 /m³ (B2021 kr 9,81 /m³)

Fra 01.10.2020 tilbys abonnenter å betale gebyrer i valgfrie terminer, fire eller tolv terminer pr. år.

Rentefoten som legges til grunn for regnskapsåret 2022 ved beregning av årlig kapitalkostnad er 5-årig swaprente NOK med et tillegg på ½ prosentpoeng, beregnet til 2,25%.

Det legges til grunn for B2022 å tilføre fremførbart underskudd avløp på kr 1,96 mill.

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2020	2021	2022
Selvkostfond 01.01	-6 271	-6 469	-5 259
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-109	1 326	1 955
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	-88	-117	-96
Selvkostfond 31.12	-6 469	-5 259	-3 400
Selvkostgrad i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Årsgebyret justeres i tråd med handlingsprogrammet i hovedplan avløp.

Gebyrsetser, Avløp (inkl. mva.)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Abonnementsgebyr (kr/abbonnent)	3 450	3 623	3 310	3 378	3 235	3 360	3 366
Endring, abonnementsgebyr		5,0 %	-8,6 %	2,0 %	-4,2 %	3,9 %	0,2 %
Forbruksgebyr (kr/m ³)	11,96	12,26	16,46	17,29	16,09	16,71	16,76
Endring, forbruksgebyr		2,5 %	34,3 %	5,0 %	-6,9 %	3,9 %	0,3 %
Årsgebyr ved 140 m ³ årlig forbruk	5 125	5 339	5 615	5 798	5 487	5 700	5 713
Endring fra året før		4,2 %	5,2 %	3,3 %	-5,4 %	3,9 %	0,2 %

Ansvarsområde 6330 skal gå i balanse.

Vann- og avløpsutbygging.

Investering innen vann- og avløp følger hhv. handlingsprogrammet til Hovedplan vann og Hovedplan avløp.

Prosjekt 22xxx Rehab vann

Tiltak gjennomføres iht. handlingsprogrammet for Hovedplan vann.

I perioden 2022 – 2024 forutsettes styrking av leveringssikkerhet gjennom bygging av nye høydebasseng på en eller flere lokaliteter. Dette er tiltak som er skjøvet på og som opprinnelig var planlagt gjennomført i perioden 2014-2017.

I tillegg gjennomføres rehabilitering av eksisterende ledningsanlegg etter plan.

Prosjekt 22xxx Rehab avløp

Tiltak gjennomføres iht. handlingsprogrammet for Hovedplan avløp og vannmiljø.

Hovedfokus i perioden innen avløpsområdet er rehabilitering av eldre ledningsanlegg.

Selvfinansierende investeringer.

Tekst/År	2022	2023	2024	2025
6320 Vann	15.000	15.000	15.000	8.400
6330 Avløp	11.000	10.700	11.900	12.000

Investeringsplan vann:

Alstahaug kommune HOVEDPLAN FOR VANN GEBYRBeregning - UTGIFTER

Rente på investeringene: 2,46 %
 Avskrivningstid (ledn. anlegg): 40 år
 Avskrivningstid (renseanl. pumpest. etc.): 20 år

Kostnader i 2014 treks. mva.

Beskrivelse	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
ALSTAHAUG HOVEDVANNVERK										
<i>Ledningsanlegg:</i>										
Mårettel sanering eksisterende vannledninger	5700	5700	5700	5700	5700	5700	5700	5700	5700	5700
Tiltak kapasitetsøkning hovedledning til fra Milan	3685	3685								
Avhending av Fjellsådammen							100			
Ny ledninger for optimalisering ledningsnett Sandnessjøen	2793	2793	2793	2793	2793	2793	2793	2793	2793	2793
Tilknytning nye utbyggingsområder Sandnessjøen	0									
Tilknytning nye utbyggingsområder Tjøtta	0									
Tilknytning nye utbyggingsområder Savik	0									
	0									
<i>Renseanl., pumpest. etc:</i>										
Nytt høydebasseng Milan	500	4500	5000							
Nytt høydebasseng Kleivskaret		840	8000							
Nytt høydebasseng Høgåsen				7540						
Tiltak kapasitetsøkning Milan vannbehandlingsanlegg	600									
System for styring av tapping til supplybåter	3220									
Tilknytningspunkt for Skålvær vannverk			0							
Overbygg lufting Tjøtta HB		100								
Ny taktelking Hestøysund HB		200								
Ny pumpestasjon Åsan PS			1000							
TRO VANNVERK										
<i>Ledningsanlegg:</i>										
Legge ned kommunal drift	0									
<i>Renseanl., pumpest. etc:</i>										
ANNET										
<i>Ledningsanlegg:</i>										
Uspesifiserte ledningstiltak	500	500	500	500	500	500	500	500	500	500
<i>Utredninger, planlegging etc.</i>										
Utvikelse av nettmødel og brannvannsimulering øvrige tettsteder	100									
1 Årlig kapitalkostnad investeringer t.o.m. 2013	7024	6927	6830	6733	6635	6538	6441	6343	6246	6149
Nyinvesteringer, ledningsanlegg inkl. 5 % prisstigning	12678	13522	9915	10411	10931	11478	12195	12654	13287	13951
Akkumulerte investeringer, ledningsanlegg	12678	26078	35333	44635	54536	64635	75032	85713	96650	107320
2 Årlige kapitalkostnader nye ledningsanlegg	317	363	1523	2011	2511	3031	3575	4142	4727	5336
Nyinvesteringer, pumpestasjoner/renseanlegg etc. inkl. 5 % pris	4520	5640	14000	7540	0	0	0	0	0	0
Akkumulerte investeringer, pumpestasjoner/renseanlegg	4520	9934	23426	29758	28173	26588	25003	23418	21833	20248
3 Årlige kapitalkostnader nye tekniske anlegg	111	470	1084	1840	2278	2239	2200	2161	2122	2083
4 Sum årlige kapitalkostnader nye anlegg	428	1434	2613	3951	4789	5270	5775	6303	6849	7419
Dagens driftskostnader vann	8321	8331	8748	9202	9662	10145	10652	11185	11744	12331
Driftskostnader nye anlegg	10	0	16	0	0	0	0	0	0	0
Sum årlig drift	8331	8331	8764	9202	9662	10145	10652	11185	11744	12331
5 Sum årlig drift inkl. 5 % prisstigning	8331	8748	9202	9662	10145	10652	11185	11744	12331	12948
Reduksjon av fond	-150	-150	-150	-150						
Sum gebyrgrunnlag (1+4+5)	15633	16356	16435	16533	16563	16563	16563	16563	16563	16563
Prosentvis økning fra foregående år	7,8	8,5	9,1	9,2	9,0	9,1	9,2	9,2	9,2	9,3
Sum investeringer innenstående år	17458	18518	22393	16533	8993	8993	5093	8993	8993	8993

Investeringsplan avløp:

INVESTERINGSPLAN AVLØP ALSTAHAUG 2021-2033 - HOVEDPLAN AVLØP OG VANNMILJØ

Tiltaksnr	Tiltak	Antall avskrivingsår	Investeringskostnad	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028-2033	Ikke-prioritert
IT01	Sanering Stammesøra RA	20	4.00	2.00					2.00			
IT02	Etablering nytt RA Horvnes	20	16.70								16.70	
IT03	Vannmengdemåler Ibsens gate (SID nr. 19114)	40	0.05	0.05								
IT04	APS Ibsens gate (ved SID nr. 19114)	20	1.50	1.50								
IT05	APS Lille Stammesøra (ved Ibsens gt. 33)	20	2.05		2.05							
IT06	Ombygging av rensetrinn Nyjord	40	8.00								8.00	
IT07	Installere vannmengdemåler ved utslipp Johan Falkbergets gate	40	0.25	0.25								
IT08	Lokale tiltak for fremmedvannsreduksjon Johan Falkbergets gate	40	2.00	0.67	0.67	0.67						
IT09.A	Alt. A Johan Falkbergets gate - pumping til Stammesøra RA	40	3.50						1.75	1.75		
IT09.B	Alt. B Johan Falkbergets gate - pumping til Segelbergan	40	6.34									6.34
IT09.C	Alt. C Johan Falkbergets gate - etablering slamavskiller	40	8.00									8.00
IT10.1	Sanering P3 Hermann Wildenveys gate (SID 2379)	20	0.75	0.75								
IT10.2	Sanering APS Nautbrynn, Spvik (SID 10681)	20	0.75	0.75								
IT10.3	Sanering P8 Foged Falchs veg (SID 2745)	20	0.75	0.75								
IT10.4	Sanering P9 Forshaugen (SID 2492 og 6256)	20	0.50							0.50		
IT10.5	Sanering P10 Nyjord (SID 2506)	20	0.50							0.50		
IT10.6	Sanering P12 Karivika (SID 7258)	20	0.75	0.75								
IT10.7	Sanering P5 Sandnesvegen (SID 8635)	20	0.75		0.75							
IT10.8	Sanering APS Svinnesvegen, Tjøtta (SID 17747)	20	0.75			0.75						
IT10.9	Sanering P2 Åsmund Vinjes gate (SID 2391)	20	0.75				0.75					
IT10.10	Sanering APS Holberg gate (SID 17824)	20	0.75						0.75			
IT10.11	Saneringsbudsjett øvrige APS	20	4.00								4.00	
IT11	Etablering driftsovervåking OVL Øysteins gt. (SID 18971)	40	0.10	0.10								
IT12	Etablering driftsovervåking OVL Holbergs gt. (SID 19726)	40	0.10	0.10								
IT13	Etablering driftsovervåking APS Fjord Brygge	40	0.10	0.10								
IT14.01	Sanering Kroken/Matstia 1. Øystensgt./Kirksøveien (nordre del).	40	9.52			9.52						
IT14.02	Sanering Kroken/Matstia 2. Foged Falchs veg	40	1.01			1.01						
IT14.03	Sanering Kroken/Matstia 3 (Krokenveien)	40	2.94				2.94					
IT14.04	Sanering Horvaeien	40	4.41	4.41								
IT14.05	Sanering Øyvind Lambes vei	40	2.15		2.15							
IT14.06	Sanering Novikveien / Peer Gynts gate	40	3.25				3.25					
IT14.07	Sanering Bakkehøgata	40	4.50			4.50						
IT14.08	Sanering Peer Gynts gate nedre	40	1.89							1.89		
IT14.09	Sanering Åsgata	40	5.58		5.58							
IT14.10	Sanering Jektskarveien	40	2.52		2.52							
IT14.11	Sanering Matstiveien	40	2.03				2.03					
IT14.12	Sanering Blåkløkkeveien 1	40	2.79						2.79			
IT14.13	Sanering Løvetannveien	40	3.60						3.60			
IT14.14	Sanering Blåkløkkeveien 2	40	4.05								4.05	
IT14.15	Sanering Måhølsveien	40	2.66								2.66	
IT14.19	Sanering Tommelittens vei	40	0.90	0.90								
IT14.20	Saneringsbudsjett øvrige strekninger	40	27.90								27.90	
IT14.21	Separeringstiltak Johan Falkbergets gt.	40	9.00					3.00	3.00	3.00		
IT14.22	Øvrige separeringstiltak nødvendig for fungerende slamavskiller Horvnes	40	11.61							3.87	6.00	
IT15	Uthviding avløpsnett Kleiva	40	6.00								6.00	
IT16	Uthviding avløpsnett Svinnesvegen, Tjøtta	40	2.50								2.50	
IT17	Budsjett framtidig avløpsløsning spredt avløp	40	5.00								5.00	
IT18	Utstyr for begrensnng av svikt/overbelastning	40	0.06			0.06						
IT19	Nådstrøm Forshaugen	40	0.03						0.03			
IT20	Nådstrøm Foged Falchs veg	40	0.02								0.02	

http://bikube/Oppdrag/611055/01/Dokumenter/611055-01_Tiltaksliste_Hovedplan_avløp_Alstahaug

5_Investeringsplan

Investeringsplan for hovedplan avløp og vannmiljø Alstahaug kommune (2021-2033)

INVESTERINGSPLAN AVLØP ALSTAHAUG 2021-2033 - HOVEDPLAN AVLØP OG VANNMILJØ

Tiltaksnr	Tiltak	Antall avskrivingsår	Investeringskostnad	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028-2033	Ikke-prioritert
IT21	Rensetrinn før avanning, Stammesøra	40	0.10							0.10		
IT22	Brannvarsling Stammesøra	40	0.10								0.10	
IT23	Slamavskillere Nyjord	40	0.02								0.02	
IT24	Anskaffe oppsamlingsutstyr for oljeholdige væsker o.l.	40	0.50			0.50						
Sum investeringsstiltak (mill. kr.)			180.30	10.2	11.0	10.7	11.9	12.0	12.2	11.6	84.69	14.34

6340 Renovasjon

SHMIL overtok renovasjonsordningen fra 01.09.97. SHMIL utarbeider egen forkalkyle/selvkostregnskap for alle sine medlemskommuner.

Kommunen har årlige kostnader i forbindelse med oppfølging av den gamle søppelfyllingen på Nyjord som ble avsluttet i 1998.

Årsavgiften skal dekke : Årsavgiften til SHMIL, kommunale administrative utgifter, kapitalutgifter og driftsutgifter til tømmeplass Nyjord m/pumpeanlegg.

Det kommunale tillegget forblir uendret kr 330,- pr. boenhet i 2022.

Rentefoten som legges til grunn for regnskapsåret 2022 ved beregning av årlig kapitalkostnad er 5-årig swaprente NOK med et tillegg på ½ prosentpoeng, beregnet til 2,25%.

Selvkostfondet innen renovasjon er et etterbruksfond/avslutningsfond:

Selvkostfond/fremførbart underskudd (1.000 kr)	2020	2021	2022
Selvkostfond 01.01	31	0	48
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond	-31	47	0
-/+ Kalkulert rentekostnad/-inntekt selvkostfond	0	0	1
Selvkostfond 31.12	0	48	49
Selvkostgrad i %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Årsgebyret justeres i tråd med selvkostmodell.

Gebyrtsatser, Renovasjon (inkl. mva.)	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Normalgebyr (kr/vare)	413	369	365	373	380	388	376
Endring fra året før		-10,6 %	-1,0 %	2,1 %	2,0 %	2,0 %	-2,9 %

Ansvarsområde 6340 skal gå i balanse.

6350 Kommunal renovasjon

Ansvarsområdet dekker renovasjonsutgiftene vedrørende

- Miljøpatruljen, tømning bobil/busstolett, rydding offentlige områder.
- Offentlige toaletter i Botn (Osen) og Storøya og drift Friluftsbadet Botn.

6360 Slam – spredt utslipp

Ansvarsområdet dekker utgiftene vedrørende kjøp av septik tømning i spredt bebyggelse.

Ansvarsområdet inngår i selvkostberegning.

Det er inngått 4-årig rammeavtale med tømmeentreprenør med oppstart høst 2020.

Årsgebyret 2022 for tømning – inntil 4m³ vannvolum er beregnet til kr 2.895,-

6400 Veier

Dagens veibudsjett gjør oss ikke i stand til å opprettholde et forsvarlig veivedlikehold.

Flere års etterslep på vedlikeholdssiden må justeres inn.

Forbruket på veisektoren har siden 1994 ligget på 3,1 til 3,6 mill kr. En rekke veianlegg er kommet til som følge av nye boligfelt, nye gang og sykkelveier. Fra og med budsjettåret 2021 er vei styrket med kr 860.000,-.

Kostnadene til innleie av eksterne maskinentreprenører (brøyting) øker utover ordinær prisstigning. Satser benyttet av Statens vegvesen er vesentlig høyere enn hva kommunen har vært villig til å tilby, dette forårsaker prispress ovenfor kommunen ved tegning av nye avtaler.

Hvis vi ser bort fra vinterberedskapen så brukes det ikke lenger penger på kommunal veg.

Manglene er betydelige og det fremstår som usikkert om etterslepet er reversibelt. Ytterligere tiltak for å få ned kostnader kan være:

- Permanent stenging av utvalgte og sårbare vegparseller.
- Avvikle vinterberedskap og innføre brøyting/strøing i ordinær arbeidstid
- Omklassifisere kommunal veg til privat

Avtaler med eksterne brøyteentreprenører er justert iht. NTNU's indeks for anleggsmaskiner.

6468 Veilys

Det er totalt 2100 lyspunkter i kommunen, derav ca 1600 i Sandnessjøen.

Styring av anleggene med tidsur og fotoceller, (max nedstilt) gir en bedre styring av anleggene, slik at strømforbruket har minsket.

Budsjettet er basert på følgende:

- Tidsurene avstenger gatelysene kl 24.00 til kl 06.00 hele året i distriktet og kl 01.00 til kl 06.00 i boligfeltene i Sandnessjøen, men i sentrum av Sandnessjøen skal de være på hele natten.
- Kommunen har startet arbeidet med innføring av LED teknologi. Denne teknologien benyttes på alle nyanlegg som gjennomføres i kommunen.

6500 Parkering

Parkeringsdriften i kommunen er fom. 13.12.2017 organisert i Alstahaug Parkering AS.

Det er budsjettet med inntekter og utgifter vedr. leie av grunn til parkeringsplasser i sentrum.

Planenhet

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Plan						
Sum utgifter	7 722 604	8 238 187	8 286 556	8 286 557	8 286 558	8 286 558
Sum inntekter	-4 614 162	-4 146 755	-4 999 405	-5 218 193	-5 247 427	-5 247 427
Netto utgift	3 108 442	4 091 432	3 287 151	3 068 364	3 039 131	3 039 131

6600 Planenhet

Enhetens ansvarsområde omfatter i hovedsak utarbeidelse av arealplaner, behandling av plan- og byggesaker, samt kart- og oppmålingsarbeid. Saksbehandling for sakkyndig nemnd (tidl. takstutvalg) er også tillagt enheten. Enhetens inntekter er i stor grad påvirket av aktivitetsnivået i samfunnet og endelig beslutning om lokalisering av hovedsykehus for Helgeland vil naturlig nok påvirke dette bildet.

Det er budsjettert med 6,5 faste stillinger. 25 % av den ene arealplanleggerstillingen er forutsatt finansiert ved internsalg (fordelte kostnader). Videre brukes 25 % av den ene av stillingene innenfor byggesaksbehandling i tilknytning til eiendomsskatt (burde vært internfakturert). Også 50 % av den ene stillingen på oppmåling forutsettes finansiert ved internsalg (tjenester til kommunalteknisk enhet). Det er tatt høyde for internkjøp av fakturering og eksternkjøp av taksering av tilvekst i grunnlaget for eiendomsskatt. I tillegg er det tatt høyde for medlemskap i KS-eiendomsskatteforum. Det er lagt opp til en generell økning i saksbehandlingsgebyret på 2,5 %.

Enheten har i 2021 delvis hatt vakanse i en 100 % stilling som byggesaksbehandler. Saksbehandlingstid innen byggesak prioriteres, men har i perioder økt bl.a. pga. vakanse. Enheten har ikke greid å nå målet om tilsyn i 10 % av byggesakene. Statlige signaler tilsier at tilsyn må tillegges større vekt i kommende år. Nå forutsettes det også utført lovpålagt tilsyn i utslippssaker. 20 % av eksisterende stilling som oppmålingsingeniør har vært avsatt til dette i 2021 og videreføres. I samarbeid med 6 andre kommuner er leverandør for eByggesak (digital byggesaksbehandling) valgt, og programvaren vil tas i bruk november 2021.

6601 HALD-samarbeid

Et samarbeid innen HALD-området er allerede etablert for enhetens ansvarsområde. Reelle kostnader fordeles på kommunene, og ansvarsstedet går derfor i null. Dersom utvidet samarbeid blir en realitet vil dette påvirke bemanningsbehovet også for planenhet. Det vises i den forbindelse til prosjekt vedr. mer omfattende samarbeid innen kart- og oppmåling, byggesak og arealplanlegging. Herøy, Leirfjord og Dønna er også med i forbindelse med innføring av eByggesak. Her er for øvrig også Vefsn, Grane og Hattfjelldal med. Det er gitt tilskudd til felles prosjekt for utarbeidelse av revidert energi- og klimaplan. I tillegg til HALD-kommunene er også Træna med.

6602, 6603, 6604 Plansak, byggesak og matrikkelsak

Disse ansvarsområdene er opprettet for i større grad å kunne dokumentere selvkost. Med 100 % selvkost skal disse på sikt gå i null. Evt. overskudd avsettes på bundne fond og brukes i forbindelse med evt. underskudd.

6901 Fordelte kostnader plan og utvikling

Dette ansvarsområdet brukes til felles kostnader for samfunnsutvikling og nulles ut i form av fordeling ved årets slutt. Det er de senere år ikke laget budsjett for ansvarsområdet.

Landbruks- og miljøvernenhet

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Landbruk og miljø						
Sum utgifter	3 718 809	3 640 484	2 901 364	2 901 364	2 901 364	2 901 364
Sum inntekter	-1 556 482	-1 293 639	-1 293 639	-1 293 639	-1 293 639	-1 293 639
Netto utgift	2 162 327	2 346 845	1 607 725	1 607 725	1 607 725	1 607 725

470 Landbruk- og miljø

Landbruks- og miljøvernenhet behandler saker etter følgende særlover: jordloven, skogloven, konsesjonsloven, naturmangfoldloven, beiteloven, dyrehelsepersonelloven, friluftsløven, granneloven, miljøinformasjonsloven, forpaktingsloven, hundeloven, lakse- og innlandsfiskeoven, forurensningsloven, vannressursloven, naturskadeloven, hanndyrloven, odelsloven, motorferdselloven (lov om motorferdsel i utmark og vassdrag) og viltloven med tilhørende forskrifter og rundskriv. Enheten er forlenget arm for det statlige virkemiddelapparatet Innovasjon Norge for BU-saker (søknader om statlige tilskudd og rentestøtte til bygdeutviklingsprosjekt, for eksempel driftsbygninger).

Viktigste tiltaksarbeidet og utviklingsoppgaver for øvrig er velferdsordninger i landbruket, teknisk planlegging, ajourhold kart- og arealregistre, autorisasjoner (sprøytemidler og jaktprøve), behandling av nydyrkingssøknader, saksbehandling statlig produksjonsstøtte i jordbruket, miljøfyrtårnordningen, administrasjon av vaktordningen veterinærer, kulturlandskapsforvaltning, drift av kommuneskog, utviklingsoppgaver for vilt og fisk og deltakelse i utarbeidelse av kommunale planer. Likeså oppfølging av Alstahaug kommunes Landbruksplan 2020-2029. Regional strategisk næringsplan for Midt-Helgeland 2014-2022, hvor landbruk er en av seks prioriterte næringer. Innen miljøfeltet er enheten pådriver for bl.a. kommunens klimaarbeid, strandrydding og rydding av annen forsøpling.

Personellressurser

Landbruks- og miljøvernenhet har 2,8 stillingshjemmel som er fordelt på landbruks- og miljøvernsjef 100 % stilling, konsulent landbruk 80 % stilling og skogbrukssjef 100 %. Landbruks- og miljøvernsjef har søkt om AFP fra 01.01.2022. Stillingen er satt vakanse iht. økonomiplan fra foregående år. Det er ikke budsjettert med lønnsmidler for stillingen i 2022 eller i økonomiplanperioden 2022-2025.

Alstahaug kommune er en betydelig landbrukskommune med både et omfattende primærlandbruk, men også et omfattende sekundærlandbruk (avleda virksomheter som TINE Meieriet Nord Sandnesjøen, Alstahaug Planteskole, NIBIO Tjøtta m.fl.).

ANSVARSS TED 7050 LANDBRUK
uten lønn budsjetteres det med samme beløp som i 2021.

For

ANSVARSS TED 7052 VETERINÆRTJENESTER
Budsjetteres med samme beløp som ble bevilget av staten i 2021. Budsjettposten er øremerka vakt- og stimuleringsstilskudd for veterinærer fra staten i vaktområdet Alstahaug og Leirfjord, som administreres fra landbruk- og miljøenhet i Alstahaug.

ANSVARSS TED 7075 FISK OG VILT
med samme beløp som i 2021. Budsjetteres

ANSVARSS TED 7076 KOMMUNESKOG
Budsjetteres med samme beløp som i 2021.

Næring

Beskrivelse	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Næringsarbeid						
Sum utgifter	4 329 567	2 703 591	4 037 578	2 737 578	2 737 578	2 737 578
Sum inntekter	-2 408 259	-603 000	-1 903 000	-603 000	-603 000	-603 000
Netto utgift	1 921 308	2 100 591	2 134 578	2 134 578	2 134 578	2 134 578

Til enheten tilligger oppgaver som;

- Næringsplanlegging
- Kontakt/samarbeid med næringslivet, utbyggere og investorer, forskningsmiljøer og regionalt/nasjonalt virkemiddelapparat.
- Bistå næringslivet mht industri- og utbyggingsareal
- Saksbehandling av næringssaker og andre saker innen samfunnsutvikling (eks endring Tingrett, Sykehusstruktur, mobilisering og lobbyvirksomhet ift å beholde og utvikle, samt nye løsninger/oppgaver innen ulike områder mm)

Samarbeidsavtale med Helgeland Reiseliv m.fl ligger inn under dette området. Kommunalsjef Samfunnsutvikling fungerer også som Næringsjef.

DEL 4 INVESTERINGSPROGRAMMET 2021-2024

Ikke selvfinansierende prosjekter.

Prosjekter	Kalkyle økonomipl.	Budsjett 2022	ØP 2023	ØP 2024	ØP 2025
19575 - Skolestruktur sentrum 07.12.18	10 000	10 000			
22202 - Tilrettelegging arb.pl. Sandn.	1 875	1 875			
22561 - Barnehage	112 500	-	-	-	112 500
22749 - TS: GS Bjørklivn - Radåsvn	5 000	5 000			
22759 - Bredbånd - egenandel	375	375			
25308 - Dagsentre Prestegårdsjordet	43 000	-	-	-	43 000
21900 - Egenkapitaltilskudd KLP	9 111	2 278	2 278	2 278	2 278
23106 - Virksomhetsstyring	1 496	-	641	855	-
920 -Formidlingslån	252 000	63 000	63 000	63 000	63 000
Sum prosjekter	435 357	82 528	65 919	66 133	220 778
Finansiering					
Ref/tilskudd	64 829	18 278	15 585	15 688	15 278
MVA kompensasjon	26 250	3 450	129	171	22 500
Lån	144 279	10 800	205	274	133 000
Formidlingslån	200 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Sum finansiering	435 358	82 528	65 919	66 133	220 778

Prosjekt 19575 Skolestruktur sentrum 07.12.18

Vedtatt opprinnelig i perioden kr 6 159 000 for 2022. Økt til kr 10 mill.

Ble i budsjettmøtet 2018 vedtatt med en kostnad på 41 mill + 18 mill (over drift) da Bjarnetjønna skole hadde en kalkyle som ble dyrere enn skisseprosjektet tilsa er prosjektet nå bare utført på Ura og Bjarnetjønna skole. Noe av koronamidlene (ekstrabevilgning) gjorde at deler av tiltak på Sandnes ble utført. Det gjenstår en del arbeider på begge skolene. Estimert til om lag 10 mill.

Prosjekt 22202 Tilrettelegging for flere arbeidsplasser ved Sandnes barneskole

Tiltaket finansierer tilrettelegging for flere lærerarbeidsplasser ved Sandnes barneskole. Fortrinnsvis ved omdisponering av dagens lagerarealer.

Byens to 1-4 skoler får ulik andel av elevgruppen ut fra rettigheter til nærskole. Dette har i en fase bidratt til en større skole ved Sandnes. Antall eksisterende arbeidsplasser ivaretar ikke antall lærere ved 8 klasser

Prosjekt 22561 Barnehage

Innsparing drift: 6,15 mill

Stor felles kommunalbarnehage i sentrum. Vil gi større fleksibilitet i forhold til å justere bemanning i forhold til færre barn, men også bedre kapasitet ved større behov knyttet til for eksempel sykehusutbygging. Stordrift gir et styrket fagmiljø, og en større effektiv utnyttelse av andre ressurser deriblant økonomi.

Tallene må oppdateres og fremmes som egen sak.

Prosjekt 22749 TS: GS Bjørkliveien-Radåsveien

Tiltak iht. Trafikksikkerhetsplan 2015-2022 Fylkeskommunale trafikksikkerhetsmidler.

Beskrivelse: Det er i dag langt å gå eller sykle mellom de to punktene. Tiltaket vil forkorte avstanden mellom Matstia, Rishatten og skoler, og dermed bidra til at flere velger å bevege seg til fots eller med sykkel.

Status: Strekningen er regulert og kan kombineres med legging av ny avløpsledning på strekningen

Prosjekt 22759 Bredbånd-egenandel

Alstahaug kommune er tildelt 2,5 kr i tilskudd fra Nordland Fylkeskommune for utbygging av bredbånd i de deler av kommunen som har svakest dekning. Prosjektområdene er fra Stokka lufthavn via Kleiva og til påkobling i Ura, samt fra Strandåsen og inn til Botn. Egenandel skal dekke utarbeidelse av konkurransegrunnlag og innkjøp av materiell, herunder kommunalt eide trekkerør og trekkekummer.

Prosjekt 25308 Dagsenter Prestegårdsjordet Aksjekjøp

Jfr. tidligere orienteringer i formannskap/ kommunestyre. Blir fremmet som egen sak.

Prosjekt 21900 Egenkapitaltilskudd KLP

Estimert beløp fra KLP.

Finansieres gjennom mottatte avdrag fra Helgeland Kraft.

Prosjekt 23106 Virksomhetsstyring

Rådmennene/kommunedirektørene har gått inn for å vurdere nye felles virksomhetsstyringsprogram i 2022. Disse vurderes implementert fra 2023-2024.

Prosjekt 920 Videre lån formidlingslån

Lån til personrettet lån i Husbanken

Dette er husbankens målrettede bruk av startlån og tilskudd til etablering. De siste årene er andelen startlånsmidler til barnefamilier økt, og barna først har førsteprioritet. Det er det siste året tildelt 21 lånesøknader og 7 tilskudssøknader, til sammen er det bevilget 33 mill i lån og tilskudd. Mulig at vi bør øke lånerammen ytterligere til 40 mill

Selvfinansierende prosjekter

Prosjekter	Kalkyle økonomipl.	Budsjett 2022	ØP 2023	ØP 2024	ØP 2025
22672-Rehab vann	53 400	15 000	15 000	15 000	8 400
22672-Rehab avløp	45 600	11 000	10 700	11 900	12 000
Sum bruk av lån	99 000	26 000	25 700	26 900	20 400

Prosjekt 21670 Rehab vann/avløp

Tiltak gjennomføres iht. handlingsprogrammet for Hovedplan vann.

I perioden 2022-2024 forutsettes styrking av leveringssikkerhet gjennom bygging av nye høydebasseng på en eller flere lokaliteter. Dette er tiltak som er skjøvet på og som opprinnelig var planlagt gjennomført i perioden 2014-2017.

I tillegg gjennomføres rehabilitering av eksisterende ledningsanlegg etter plan.

Tiltak gjennomføres iht. handlingsprogrammet for Hovedplan avløp og vannmiljø.

Hovedfokus i perioden innen avløpsområdet er rehabilitering av eldre ledningsanlegg.